

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇEVİRİBİLİM ANABİLİM DALI**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ
BÖLÜMLERİNDE VERİLEN ÇEVİRİ EĞİTİMİ DERSLERİNİN
ÇEVİRİ EDİNÇLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Erdem YAĞCI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Özden ŞAHİN ER

OCAK - 2023

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE İNGİLİZCE
ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMLERİNDE VERİLEN ÇEVİRİ
EĞİTİMİ DERSLERİNİN ÇEVİRİ EDİNÇLERİ AÇISINDAN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Erdem YAĞCI

Enstitü Anabilim Dalı: Çeviribilim

“Bu tez 23/01/2023 tarihinde yüzyüze olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİÜYESİ	KANAATİ
Prof. Dr. Şaban KÖKTÜRK	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Özden ŞAHİN ER	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Fatıma GİMATDINOVA	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet ☐

Hayır ☒

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Erdem YAĞCI

23/01/2023

ÖNSÖZ

Çeviri eğitiminde, kaliteyi arttıracak modern çağın gerekliliklerine uygun nitelikte çevirmenlerin yetişmesi büyük önem teşkil etmektedir. İngilizce öğretmenliği bölümlerinde verilen, çeviri eğitimi niteliklerinin geliştirilmesi, bu çalışmanın ilk hedefini oluşturmuştur. Ülkemizde yetişen İngilizce öğretmenlerinin çeviri edinlerinin geliştirilmesi, ülkemizin uluslararası projelerde temsil edilebilmesi açısından çağımızın gerekliliklerinden biri olmuştur.

Bu çalışmada İngilizce öğretmenlerinin aldığı çeviri edinleri eğitimi incelenerek üniversitelerdeki çeviri eğitiminin nasıl geliştirilebileceği üzerinde durulmuştur. Bu çalışmanın yapılacağı alanda ufkumu açan hocam Prof. Dr. Şaban KÖKTÜRK'e, çalışmanın konusunun belirlenmesinde ve hazırlanma sürecinin her aşamasında değerli bilgilerini ve zamanını benden esirgemeyerek her fırsatta çalışmamla yakından ilgilenen, eleştirileriyle yol gösteren danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Özden ŞAHİN ER'e, tezimi bitirmeme desteklerini sunan -tüm manevi desteğiyle hep yanımda olan- annem Mukaddes YAĞCI'ya ve babam Kadir YAĞCI'ya, fikirleriyle her zaman yanımda olan ablam Hatice YAĞCI CARLI'ya, en zorlandığım anlarda destek aldığım yeğenlerim Gökçe CARLI'ya ve Çağan CARLI'ya, manevi destekleriyle hep yanımda olan sınıf arkadaşlarım Meryem Cansu AŞKIN'a, Müşerref Sevinç DANACI'ya, İngilizce eğitimi alanındaki çalışmalara yönelmemi sağlayan ailemizin ilk İngilizce Öğretmeni Tuba GÜREL KARABAŞ'a teşekkür ve minnetimi özellikle belirtmek isterim.

Erdem YAĞCI

23/01/2023

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iv
TABLO LİSTESİ.....	v
ŞEKİL LİSTESİ.....	vi
ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	ix
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1: KURAMSAL ÇERÇEVE	11
1.1 Küreselleşme	11
1.2. Çeviri Edinci Kavramı.....	14
1.3. Çeviri Edinci Modelleri	17
1.4. Sözlü Çeviri Edinç Modelleri	18
1.4.1. Kutz'un Sözlü Çeviri Edinci	20
1.4.2. Pöhhacker'in Sözlü Çeviri Edinci Modeli.....	24
1.4.3. Albl-Mikasa'nın Sözlü Çeviri Edinç Modeli.....	26
1.5. Albl-Mikasa, Pöhhacker ve Kutz'un Sözlü Çeviri Edinci Modellerinin Karşılaştırılması.....	33
1.6. Çeviri Eğitimine Yönelik Edinçler	37
1.6.1. Albrecht Neubert'in Çeviri Edinci Modeli	37
1.6.2. Schaffner'ın Çeviri Edinci Yaklaşımı.....	41
1.6.3. Mine Yazıcı'nın Çeviri Eğitimi Görüşleri ve Çeviri Edinçleri Modeli	43
1.6.4. PACTE Çeviri Edinci Modeli.....	45
BÖLÜM 2: YÖNTEMBİLİM.....	48
2.1. Araştırma konusunun Önemi ve Amacı.....	48
2.2. Araştırmanın Modeli.....	50
2.3. Araştırmanın Örneklemi	50
2.4. Veri Toplama Süreci	51
2.5. Veri analiz Yöntemi	52
BÖLÜM 3: ARAŞTIRMA VE BULGULAR	53

3.1. İngilizce Öğretmenliği Müfredatlarında Bulunan Derslerin Güncel Çeviri Edinçleri Odaklı Olarak İncelenmesi	53
3.2. Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinçleri Açısından İncelenmesi	55
3.2.1. Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi	56
3.2.2. Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Alan Edinci Açısından İncelenmesi	57
3.2.3. Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Dil Edinci Açısından İncelenmesi.....	58
3.2.4. Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından Genel Değerlendirilmesi.....	59
3.3. Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinçleri Açısından İncelenmesi	60
3.3.1. Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi.....	61
3.3.2. Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi.....	61
3.3.3. Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Araçsal Edinc ve Dünya Bilgisi Edinçleri Açısından İncelenmesi	62
3.3.4. Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından Genel İncelenmesi	63
3.4. Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinçleri Açısından İncelenmesi.....	64
3.4.1. Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi.....	65
3.4.2. Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Alan Edinci Açısından İncelenmesi.....	65
3.4.3. Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Araçsal ve Dünya Bilgisi Edinci Açısından İncelenmesi.....	66
3.4.4. Sakarya Üniversitesi Müfredatının Çeviri Edinci Derslerine Yönelik Genel Değerlendirme.....	67

3.5. Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi.....	68
3.5.1. Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi.....	70
3.5.2. Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Dil, Araçsal, Alan Edinçleri Açısından İncelenmesi.....	71
3.5.3. Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından Genel İncelenmesi	72
3.6. Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi.....	73
3.6.1. Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi.....	74
3.6.2. Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından Genel Değerlendirmesi	75
3.7. Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi.....	77
3.7.1. Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi.....	78
3.7.2. Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Dil Edinci Araçsal Edinç, Dünya EBilgisi Edinci Açısından İncelenmesi.....	78
SONUÇ	88
KAYNAKÇA.....	98
ÖZGEÇMİŞ.....	101

KISALTMALAR

BRICS	:Brezilya, Güney Afrika, Çin Rusya, Brezilya gibi ülkeleri kapsayan Gelişmekte Olan Ülkeler Grubu
ÇİD	:Çeviri İşletmeleri Derneği
EMT	:European Master's in Translation (Avrupa Birliği Yazılı çeviriYüksek Lisans Programları ağı)
G7	: Fransa, Kanada, Almanya, İtalya, Japonya, İngiltere, ABD gibi ülkeleri içeren Gelişmiş 7 Ülke Grubu
ODTÜ	: Orta Doğu Teknik Üniversitesi
PACTE	:Progress in the Acquisition Of Translation Competence and Evaluation (Çeviri Edinci edinimi ve Değerlendirme Süreci)
TÜİK	:Türkiye İstatistik Kurumu
YÖK	:Yüksek Öğretim Kurumu

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Tezin Örnekleme	9
Tablo 2: Tezin Yöntemi.....	9
Tablo 3: 2022 Eylül Ayında En Çok İhracat Yapılan 16 Ülke Tablosu.....	12
Tablo 4: Türkiye'nin İthalat yaptığı Ülkeler (2022 Yılı).....	13
Tablo 5: Araştırmanın Örnekleme	51
Tablo 6: Müfredat Analizi Kodlamaları	54
Tablo 7: ODTU Müfredat analizi	55
Tablo 8: ODTU Kültür Edinci Dersleri.....	56
Tablo 9: ODTU Alan edinci Dersleri	57
Tablo 10: ODTU Araçsal Edinç Dersleri	57
Tablo 11: ODTU Dilbilim Alanı Dersleri	58
Tablo 12: Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Zorunlu Derslerin Yoğunlukları	59
Tablo 13: Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatı.....	60
Tablo 14: Medipol Üniversitesi Kültür Edinci Dersleri İncelemesi.....	61
Tablo 15: Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenli Bölümü Çeviri Dersleri.....	61
Tablo 16: Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Araçsal Edinç Dersleri	62
Tablo 17: Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Dünya Bilgisi Dersleri	62
Tablo 18: Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Zorunlu Derslerin Yoğunlukları.....	63
Tablo 19: Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Seçmeli Derslerin Yoğunlukları.....	63
Tablo 20: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Dersleri	64
Tablo 21: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Kültür Edinci Dersleri	65
Tablo 22: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Alan Edinci Dersleri	66
Tablo 23: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Dünya Bilgisi Edinci Açısından İncelenmesi.....	67
Tablo 24: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Zorunlu Derslerin Yoğunlukları.....	67
Tablo 25: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Seçmeli Derslerin Yoğunlukları.....	68

Tablo 26: Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi	69
Tablo 27: Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Kültür Edinci	70
Tablo 28: Başkent Üniversitesi Konu, Alan Edinci Dersleri	71
Tablo 29: Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Zorunlu Derslerin Yoğunlukları	72
Tablo 30: Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Seçmeli Derslerin Yoğunlukları	73
Tablo 31: Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi	73
Tablo 32: Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi	74
Tablo 33: Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının alan Edinci, Dünya Bilgisi Edinci ve Araçsal Edinç Açısından İncelenmesi.....	75
Tablo 34: Hakkâri Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Zorunlu Derslerin Yoğunlukları	75
Tablo 35: Hakkâri Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Seçmeli Derslerin Yoğunlukları	76
Tablo 36: Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi	77
Tablo 37: Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Dil Edinci Açısından İncelenmesi.....	78
Tablo 38: Maltepe Üniversitesi Müfredatında Araçsal Edinç ve Dünya Edinci Bilgisi	79
Tablo 39: Maltepe Üniversitesi Çeviri Edinçlerine Yönelik Derslerin Yoğunlukları....	79
Tablo 40: Maltepe Üniversitesi Seçmeli Çeviri Edinci Dersleri Yoğunlukları.....	80
Tablo41: Çeviri Eğitimi Veren İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinin Ders Saati Bakımından Karşılaştırılması	81

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Edinç Nasıl Edinilir?.....	22
Şekil 2: Edinç Modelleri.....	24
Şekil 3: Sözlü Çeviri Edinç Modelleri	25
Şekil 4: Kutz'un Sözlü çeviri Edinç Modeli Aşamaları.....	27
Şekil 5: Kurtz'un Sözlü çeviri alt edinçleri.....	27
Şekil 6: Pöchhacker'ın sözlü çeviri Edinç Modeli.....	30
Şekil 7: Albl-Mikasa'nın sözlü Çeviri Edinç Modeli.....	33
Şekil 8: Neubert'in Bağlamsal Özellikleri.....	43
Şekil 9: Neubert(2000)'in Çeviri Parametreleri.....	45
Şekil 10: Schaffner'a göre Çeviri Edinç Eğitiminin Temel Unsurları.....	48
Şekil 11: Schaffner'in Çeviri Edinci Modeli Alt Edinçleri.....	49
Şekil 12: Mine Yazıcı(2007)'nin Edinç Modeli.....	51

ÖZET	
Başlık: Türkiye Cumhuriyeti’nde İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinde Verilen Çeviri Eğitimi Derslerinin Çeviri Edinçleri Açısından İncelenmesi	
Yazar: Erdem YAĞCI	
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Özden ŞAHİN ER	
Kabul Tarihi: 23/01/2023	Sayfa Sayısı: ix (ön kısım) + 101(ana kısım)
Dünyadaki globalleşme sürecinde, çeviri eğitiminin birçok çalışma alanında önem kazanmaya başladığı yadsınamaz bir gerçekliktir. Eğitim sektörü ise, çeviri eğitiminin önem kazandığı çalışma alanlarından biri olmuştur. Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne uyum sürecinde okullarda düzenlenen Erasmus+, E-Twinning gibi projeler, bu okullarda çalışan İngilizce öğretmenlerinin Avrupalı meslektaşlarıyla iletişim gereksinimlerini arttırmıştır. Avrupa Birliği değişim programları aracılığıyla artan bürokratik işlemler, uluslararası proje toplantıları ülkemizdeki İngilizce öğretmenlerinin edindikleri çeviri edinçlerini daha sık kullanmalarıyla sonuçlanmıştır. Uluslararası projelerin evrak işlemlerinde İngilizce öğretmenlerinin çeviri yeteneğine gün geçtikçe daha çok gereksinim duyulması, Türkiye’deki üniversitelerde İngilizce öğretmenlerine verilen çeviri eğitimi üzerine bir inceleme yapılması ihtiyacını doğurmuştur. Üniversitelerde yabancı dil öğretmenlerinin çeviri edinçlerini geliştirmek için onlara birçok farklı ders sunulmaktadır. İngilizce öğretmenliği bölümlerindeki çeviri derslerinin içeriği incelendiğinde(kültür edinci, dil edinci gibi), göz ardı edilen birçok çeviri alt edinçleri olduğu açıkça görülmektedir. Bu çalışmada üç adet vakıf, üç adet devlet üniversitesinin İngilizce Öğretmenliği Bölümünde verilen çeviri eğitimi dersinin müfredatı içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Müfredat içerisindeki dersler kültür edinci, çeviri edinci, dünya bilgisi edinci gibi alt edinç içerikleri açısından da analiz edilmiştir. Bu çalışma sayesinde, İngilizce öğretmenliği müfredatında verilen çeviri derslerinin içeriği, çeviri edinçleri ve çeviri alt edinçleri açısından ortaya konacaktır. Türkiye’deki üniversitelerde İngilizce öğretmenlerine verilen çeviri eğitimi derslerinin planlaması yapılırken, çevirinin hangi alt edinçlerinin ele alındığının; hangi edinçlerin göz ardı edildiğinin incelenerek verilerin ortaya koyulacak olması bu çalışmanın gerekliliğini oluşturmaktadır.	
Anahtar Kelimeler: Çağdaş Çeviri Teorileri, Çeviride İngilizce Öğretmenleri, Çeviri Edinçleri, Çeviri Eğitimi	

ABSTRACT	
Title of Thesis: A research on the Aspects of Translation Competences Given in Turkish Universities' English Language Teaching Departments' Translation Lessons.	
Author of Thesis: Erdem YAĞCI	
Supervisor: Assist. Prof.Özden ŞAHİN ER	
Accepted Date: 23/01/2023	Number of Pages: ix (pre text) + 101 (main body)
During the globalization of the world, translation training has gained its value in particular worksectors, education is one of these areas. With the process of Turkey's adaptation to The European Union, Erasmus+ projects have increased English Language teachers' communication with their European colleagues. In schools, Bureaucratic procedures of these projects increased usage of English Language Teachers'(ELT)Translational competencies. Accelerating needs to ELT Teachers for translation of European Projects paperwork; causes necessity of researching on the education of Translation which is given in English Language Teaching Departments of Turkey for this Language's teachers. For improving translational competencies of Teachers; a variety of courses are offered to students to acquire translation competencies. After checking out these translation courses given in Turkish universities ELT Department; it can be easily seen that there are so many neglected aspects of translation in these courses such as neglecting of cultural competencies, linguistic competencies, and most of the sub-competencies of translation. In this study, three state universities, three private universities' ELT departments' translation lessons will be analyzed with the content analysis method. These lessons will be analyzed with some sub-competencies, too. In the end; examination of how many aspects of translation are given in Turkish universities' ELT Department builds the necessity of this study. The study aims to identify the lacking competencies in the ELT departments in Turkey and to propose a new content for the translation courses in these department.	
Keywords: Modern Translation Theories, Translation Competences, English Teachers in Translation, Education of Translation	

GİRİŞ

Yabancı dil eğitimi faaliyetleri içerisinde, çeviri eğitimi hem Osmanlı Devleti'nde, hem de Türkiye Cumhuriyeti'nde önemli bir eğitim alanı olarak görülmüştür. Anadolu üzerinde kurulmuş olan bu devletlerin çeviri tarihini inceleyebilmekse, çok kültürlülüğün doğan, çok dilli yapıyı özümseyebilmeyi gerektirmektedir. “Türkiye’de çeviri tarihi, bir araştırma alanı olarak keşfe açıktır ve yapılan çalışmaların Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet Dönemi olmak üzere iki ekseninde geliştiği görülmektedir” (Demircioğlu, 2016). 16. Yüzyılda kurulan, Kırım ve Orta Avrupa’yı birbirine bağlayan Osmanlı İmparatorluğu, aynı zamanda Orta Afrika’yı da içine almaktaydı. Anadolu topraklarına Osmanlı himayesinden gelen bu çok kültürlülük, çok dilli yapıyı da oluşturmuş bulunmaktadır.

Osmanlı Devletiyle birlikte Anadolu’ya giriş yapan bu çok kültürlülük ve çeviri faaliyetleri, daha sonra imparatorluğun Trakya’da ve Anadolu’nun bir kısmında kurulan Türkiye Cumhuriyeti için de çeviri faaliyetlerini olumlu anlamda besleyen bir zenginlik oluşturmuştur. Her ne kadar Osmanlı Devleti’nde yabancı dil eğitimi, ilk olarak, dini eserlerin Farsça ve Arapça’dan çevrilmesi amacıyla başlasa da; daha sonraki dönemlerde –Tanzimat Dönemi’nin başlangıcıyla birlikte- Batı ile olan ilişkileri geliştirmek amacıyla Fransızca, Almanca, İngilizce üzerine yoğunlaşmıştır. Aksoy (1998)’un çalışmalarından edinilen bilgiler ışığında, Osmanlı İmparatorluğu içinde mütercim ve tercüme işlerinde sorumlu kişilerin bulunduğu bilinmektedir. Bu kişilerin Osmanlı Devleti içerisinde halk tarafından ve devletin yönetenler sınıfı tarafından saygı gördüğü ve ilmiye sınıfına dâhil edildikleri açıkça anlaşılmaktadır.

Çevirinin Anadolu topraklarındaki tarihini çok daha geriye götürmek de mümkündür. Daha önceki kayıtlar incelendiğinde, “M.Ö. Anadolu Topraklarında ‘Targumannu’ isimli görevlilerin bulunduğu ve bu görevlilerin çok kültürlülüğün kaynaklanan çeviri işlerini üstlendiğine dair kanıtlara ulaşılmıştır.”(Eruz, 2010).

Türkiye Cumhuriyeti Dönemi’nde ise, Tanzimat Dönemi’nden bu yana etkisini göstermekte olan Batılılaşma hareketi ve Batı Kültürü’ndeki etkileri takip etme olgusu yine devam etmiştir. Avcı(2020)’nın da değindiği gibi, her ne kadar devletin yayın kuruluşu olmasa da Remzi Kitabevi, dünya üzerinde yazılmış olan birçok eseri kendi dili olan Türkçe’ye çevirme çalışmalarına başlamıştır. 1928’de yeni Türk Harfleri’nin

kabulünden sonra, 1932’de Kuran’ın ilk Türkçe çevirisi yapılmıştır. Yeni Türk Alfabesi’nin kullanılmaya başlanması 1930’larda Türkçe dilinin, Arapça ve Farsça etkisinden kurtularak kendi özgün değerini ortaya koymasını sağlamıştır. Tüm bu çalışmalar Türkiye Cumhuriyeti Dönemi’nde çeviri faaliyetlerinin alt yapısının oluşmasını sağlamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti’nde aynı zamanda yabancı dil eğitimi de bu çeviri faaliyetlerine paralel olarak büyük önem kazanmaya başlamıştır. Yabancı dilde eğitim kategorisine eklenen okullardaki yurt dışı eğitim ve değişim projeleriyle birlikte; yabancı dilde eğitim faaliyetlerini sürdüren İngilizce öğretmenleri, bu projelerin de yöneticisi konumuna gelmiştir. Yönetici konumuna gelen görevli İngilizce öğretmenleri, yürütülen bu projelerdeki çok kültürlülükten ortaya çıkan çeviri faaliyetlerini de sırtlanan kişiler olmuşlardır. Bu sayede modern Türkiye’deki eğitsel faaliyetlerde gelişen çeviri faaliyetleri; İngilizce öğretmenlerinin de çeviri edincinin gelişimini ve önemini günden güne arttırmıştır.

Günümüzde İngilizce hazırlık eğitimi verilen sınıf derecesi, dokuzuncu sınıf düzeyinden beşinci sınıf düzeyine çekilerek, öğrencilerin yabancı dilde yazılı ve sözlü ifade becerilerinin erken yaşta geliştirilmesinin sağlanması hedeflenmiştir. Beşinci sınıflarda verilen İngilizce hazırlık eğitiminin ders saatlerinin çok fazla olması, bu ders saatlerini dolduracak İngilizce öğretmenlerinin de yabancı dil eğitiminde gereken dört temel beceriyi çok iyi kavramasını ve kavratabilmesini gerektirmektedir. Ortaokullarda artan İngilizce ders saatleri aynı zamanda İngilizce öğretmenlerinin öğrencilerine birçok yabancı dil bilgisi öğelerini çevirebilmeyi öğretmesi için ders saati fırsatı tanımaktadır. Yurtdışı projelerini yürütürken ortaya çıkan çok dilli yapı, öğrencilerine çeviri faaliyetleri yaptırabilmek için yeterli sayıda yabancı dil ders saatinin varlığı konusunu, okullarda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin gereken çeviri edinci bilgisine ne kadar sahip oldukları konusunu tartışmaya olanak sağlamaktadır. İngilizce öğretmenlerine üniversite eğitimleri boyunca verilen çeviri derslerinin içeriğinin incelenmesi ve sonuçları, İngilizce öğretmenlerine verilen çeviri eğitimiyle ilgili betimleme yapılmasına zemin oluşturacaktır.

Birçok Türkiye Cumhuriyeti Üniversitesinde, Yabancı Diller Eğitimi Ana Bilim Dalı çatısı altında, İngiliz Dili Eğitimi Bölümleri, İngilizce öğretmenlerinin temel dil

becerisini geliştirmek amacıyla faaliyet göstermektedir. Modern Çağ'ın öğretmen ihtiyaçı ve yabancı dil eğitimindeki beklentilerin karşılanması için bu anabilim dallarında yeni dersler oluşturulurken, çeviri eğitiminin önemine de yer verilmiştir. İngilizce öğretmeni adaylarının, çeviri edinçlerini oluşturma ve geliştirmeye yönelik dersleri de müfredata yerleştirilmiştir. İngilizce Öğretmenliği Bölümleri, her ne kadar öğretmenlerin bu dört temel beceride geliştirilmesini sağlamak amacıyla kurulmuş olsa da -Modern Çağ'ın gerekliliklerine göre- İngilizce öğretmenlerinin birçok uluslararası projeyi de sırtlanan bir yürütücü olmaya başladıkları yıllar içerisinde gözlemlenmiştir. Uluslararası öğrenci hareketliliği programlarını yönetme ve projelerin yürütülmesi için gereken sözlü ve yazılı çeviri edinçlerinin kazandırılması için İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde verilmekte olan Çeviri Becerileri Dersleri büyük önem kazanmıştır. Avrupa Birliği destekli projelerin yürütülmesinde kullanılan İngilizce, birçok evrak ve proje koordinasyon yazışmalarının erek dile çevrilmesi, erek dildeki metnin Türkçe'ye çevrilmesi ihtiyacını doğurmuştur.

Araştırmanın Konusu

Bu tez çalışması İngilizce öğretmenlerine şu soruyu sorabilmek amacıyla ortaya çıkmıştır: Modern Türkiye'nin İngilizce öğretmenleri akademik eğitimleri boyunca, meslek hayatlarında gereken çeviri edinçlerini ne ölçüde kazanmıştır? Üniversite eğitimleri boyunca aldıkları iki dönemlik çeviri dersleri mesleki çalışmalarında gereken çeviri edinçlerini İngilizce öğretmenlerine ne ölçüde kazandırmaktadır? Bir İngilizce öğretmeni meslek hayatına atılırken hangi çeviri edinçleriyle donatılmalıdır? Onlara okul hayatındaki uluslararası işlemlerin koordinasyonunda ve öğrencilerine çeviri becerileri kazandırılabilmesinde edinçler ne kadar gereklidir? Bu aşamada tez çalışması öncelikle İngilizce öğretmenlerine ne ölçüde çeviri edinci kazandırılabilindiği sorusu üzerine yoğunlaşılması gerektiğini ortaya çıkaracaktır. Modern dünyada İngilizce öğretmeni yetiştirebilmek için çeviri edinçlerinin gerekliliği kaçınılmazdır. İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde, öğretmen adaylarına kazandırılabilmesi hedeflenen derslerin bulunduğu müfredata, çeviri becerileri derslerinin de konulmuş olduğu açıkça gözlemlenmektedir. Modern Çağ'ın öğretmen ihtiyaçı -yabancı dil eğitimindeki beklentilerin karşılanabilmesi-doğrultusunda, bu anabilim dallarında yeni dersler oluşturulurken aday İngilizce öğretmenlerinin çeviri edinçlerini geliştirmeye yönelik dersler de müfredata yerleştirilmiştir. Bu derslerde çeviri ve çevirmen edinçlerinin kazandırılması

hedeflenmiştir. Bu müfredat içeriğindeki derslerin çeviri ve çevirmen edinci açısından değerlendirilmesi; İngilizce öğretmenlerinin meslek hayatları devam ederken karşılaştıkları çeviri problemlerinin algılanabilmesi ve çözümlenebilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu incelemenin yapılabilmesi için edinç kavramının tarihi sürecini ve edinç kavramının nasıl ele alındığını öğrenmek de büyük önem taşımaktadır.

Edinç kavramını ele alırken belirli bir kıstasta ilerlemek nerdeyse imkânsızdır. Zaman içerisinde birçok farklı alt kola ayrılmış olan çeviri dersi edinçlerinde dil edinci, kültür edinci, metin edinci, kuramsal edinç ve stratejik edinç önem kazanmaya başlamıştır. Tek sorunsu, İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'ndeki çeviri eğitimi ders saatlerinin çok az olmasıdır. Bu durum, üniversitelerin hedefledikleri çeviri kazanımlarını öğrencilerine yükleyebilmesini giderek zorlaştırmıştır.

Kuramsal alanda Göpferich (2008), Hönig (1992), PACTE Grubu (1997), Kutz (2010) gibi araştırmacılar çeviri edinci kavramına, ayrıca bu kavramın nasıl geliştirilebileceği tartışmalarına tanımlama yapmak için uğraşmışlardır. Bu çalışma -araştırmacıların fikirleri ışığında- bu alt edinçlerin neler olduğuna, bu alt edinçlerin önemine ve ne kadarının üniversitelerin İngilizce öğretmenliği bölümlerinin müfredatında bulunduğu kaynak oluşturmaya çalışacaktır.

Bu uygulamada göz önünde bulundurulmuş çeviri edinci modelleri sayesinde, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yer alan üniversitelerin bazılarının İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde verilen çeviri derslerin içerik analizi yapılacaktır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitsel etkinliklerinde ve okulların yurt dışı projelerinde İngilizce Öğretmenlerinin çeviri becerilerinin ve edinçlerinin geliştirilmesinin önemi artmaktadır. İngilizce öğretmenlerinin aldığı bu çeviri derslerin güncel kuramlar ve çalışmalar ışığında, tüm alt edinçleri kapsayacak şekilde geliştirilmesi gerekmektedir. Bu derslerin öğretmenlerin iş hayatında karşılaştığı çeviri ihtiyacını karşılayıp karşılamadığının ortaya konması bu çalışmanın hedefleri arasındadır.

Henüz çok yeni bir disiplin olan Çeviribilim'de, çeviri edincinin İngilizce Eğitimi Anabilim Dalı derslerinde ne oranda kazandırıldığının yorumlanabilmesi için çeviri edinçlerinin tanımlanması gerekmektedir.

Gelecek yıllarda İngilizce öğretmenlerinin gerek uluslararası faaliyetlerinden, gerek ders içi çeviri faaliyetlerinden, gerekse Anadolu'nun tarihsel çok kültürlülüğü ve çok

dilliliğinden kaynaklanan yapısından dolayı çeviri edincine ihtiyaçları artacaktır. Artan bu çeviri ihtiyacı göz önünde bulundurulursa, İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde de verilen çeviri eğitiminin bu amaca uygun biçimde değiştirilmesi ve yenilenmesi gerekmektedir. Daha çok, az tanınan bir disiplin alanı olarak Çeviribilim Alanı'nın, gelişime çok ihtiyacı olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Bilhassa yaşadığımız yüzyılda globalleşme ve iletişim teknolojisindeki atılımların sağladığı yeniliklerle, çeviri edincinin İngilizce öğretmenleri için önemi değişmektedir. Bahsi geçen bu süre içerisinde 20. Yüzyıl başlarında ortaya konulmuş olan çeviri eğitiminin de güncellenmesi ve içeriğinin iyileştirilmesi gerekmektedir.

Araştırmanın Amacı

Çeviri eğitimi her zaman çeviri yapabilmek için hangi edinçlerin gerektiğini saptamak konusunda çözüm üretmeyi amaçlamıştır. Bu derslerde kazandırılmaya çalışılan edinçlerin Modern Çağ'ın çevirmenleri için gerekli olan çeviri edinçlerinin hangilerini kapsadığını ortaya koymak çeviri eğitiminin geleceği için önemli hale gelmiştir. Bu çalışmada Türkiye Cumhuriyeti'nde, İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde verilen çeviri dersleri; çeviri edinçleri açısından incelenecektir.

Tezin iki ana amacı bulunmaktadır. Bunlardan ilki; Türkiye Cumhuriyeti içerisinde yer alan İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde verilen çeviri eğitimi derslerinin, İngilizce öğretmenlerinden -iş ortamında- beklenen çeviri ihtiyacını karşılayıp karşılamadığını öne çıkarmaktır. Tezin ikinci amacı ise; çalışmanın içeriğinde bahsedilen İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde verilen çeviri derslerinin hangi çeviri edinçlerini kapsayıp hangilerini kapsamadığını tespit etmektir.

Bu tezin temel amaçlarını destekleyen alt amaçları ise şu şekildedir:

Türkiye Cumhuriyeti'nde İngiliz Dili Eğitimi Alanı'nda yapılan çeviri derslerinin müfredatının, ders saati sayısının ortaya konması ve kuramsal çerçevede belirtilen çeviri edinçlerinin hangilerinin bu derslerde verilmesi gerektiğinin betimlenmesidir.

Türkiye Cumhuriyeti'nde çeviri dersi veren İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinin kurumsal internet sitelerinde yer alan Öğrenme hedeflerinin ve çıktılarının ışığında; bu derslerde hangi çeviri edinçlerinin verildiğinin tespit edilmesidir.

Kuramsal çerçeveden gelen bilgilerle ve kurumların müfredat içeriğinin incelenmesinden elde edilen verilerle; İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'ndeki çeviri derslerinin içeriğindeki çeviri edinçlerinin kapsamının genişletilebilmesi için önerilerde bulunulması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Modern Çağ'da İngilizce öğretmenlerinin artan uluslararası eğitim faaliyetleri, çağdaş eğitim ilkelerine uygun olarak gelişen çeviri bilgisi ihtiyacı dikkate alındığında; İngilizce Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda verilen çeviri derslerinin öğrenme hedeflerinde yer alan çeviri edinçlerinin arttırılması ve yenilenmesi ihtiyacı doğmaktadır. Bu ihtiyacın en önemli nedeniyse “çevirinin sadece dil edinciyle yürütülen bir faaliyet değil; farklı edinçlerin bir araya gelmesiyle oluşacak bir etkinlik olmasıdır” (Çoban, 2013).

İngilizce öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda, müfredatlara yapılan bu çeviri edinci güncellemeleri ve eklemeleri okullarda uluslararası faaliyetleri yönetmekte olan İngilizce öğretmenlerinin çeviri becerilerini ve çeviri tekniklerini geliştirmelerine katkı sağlayacaktır. Çeviri edinciyle donatılmış İngilizce öğretmenlerinin, hayatlarında ilk kez yabancı dilde bir çeviriyle karşılaşan kendi öğrencilerinin ruh halini daha iyi kavraması olasıdır. Çeviri edinciyle donatılmış İngilizce öğretmenleri, öğrencilerini çeviri esnasında karşılaşabilecekleri zorluklarla ilgili önceden bilgilendirerek onların da çeviri becerilerini geliştirebilir.

Günümüzde bilim ve teknolojiye gelişmeler her alanda ve disiplinde olduğu gibi, çeviri alanında da büyük bir hızla ilerlemiştir. Bu gelişmelerin ulaştığı son noktaya erişebilmek için, çeviri alanında birçok teknolojik aletler ve programlar geliştirilmiştir. Gelişen teknolojik programları anlayabilme ve kullanabilme gereksinimi, tüm öğretmenlerin olduğu gibi, İngilizce alanındaki öğretmenlerin de çeviriye duyduğu ihtiyacı kat be kat arttırmaktadır. Aksoy (2005)'un da belirttiği gibi teknik alanda yapılan bir çeviri hem analiz hem de betimleyici bir yetenek gerektirmektedir. Bu yetenek gereksinimi de üniversitelerde İngilizce alanında yetişen öğretmenlere verilen çeviri derslerinin içeriğinin incelenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Bu çalışmayla, İngilizce öğretmenlerine verilen çeviri eğitimi derslerinde; eğitim sektörünün bu öğretmenlerden umduğu çeviri beklentisinin ne kadarının öğrenme

hedeflerinde yer aldığı tartışılacaktır. Bu şekilde ulusal yazında, bu konudaki bir eksikliğin giderilmesinin sağlanması öngörülmektedir.

Bu çalışmada İngilizce öğretmenlerinin eğitim alanında sıkça kullandıkları çeviri yeteneklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Türkiye’deki üniversitelerin İngilizce Öğretmenliği Bölümleri’nde sunulan çeviri derslerinde göz ardı edilmiş olan çeviri edinçleri ve çeviri alt edinçleri ortaya konulacaktır. Bu edinçlere çeviri derslerinde nasıl yer verilebileceği üzerine çalışmalar yapılacaktır. Bu çalışma ayrıca Yabancı Dil Eğitimi Anabilim Dalları’nda alınan çeviri derslerinin Çağdaş Çeviri Teorileri açısından analiz edilebilmesine olanak tanıyacaktır. Çevirmen edinçleri, çeviri edinçleri, çeviri alt edinçleri açısından İngilizce öğretmenlerine verilen çeviri ders planları analiz edildiğinde; hangi çeviri edinçlerine planlamalarda daha çok yer verildiği, hangi çeviri edinçlerine daha az yer verildiği ortaya konulacak olup, bu durumun sebebi açığa çıkarılmaya çalışılacaktır. Bu sayede, Çeviribilim Alanı’na katkı sağlanmaya çalışılacaktır.

Araştırma Soruları

Bu çalışma, Türkiye’deki İngilizce Öğretmenliği Bölümleri’nde verilen çeviri derslerinin planlaması üzerine derinlemesine ve kapsamlı bir analiz yaparak; bu bölümlerde verilen çeviri eğitiminin kalitesini, eksik kalan yanlarını ve olumlu yönlerini açığa çıkarmaya çalışacaktır. Bu çalışmanın temelleri Türkiye’deki İngilizce Öğretmenliği Bölümleri’nde verilen çeviri derslerinin içeriğinin listesini oluşturulması, oluşturulan bu listenin de incelenmesi üzerine kurulmuştur. Bu çalışmada aynı zamanda, sunulan çeviri derslerinde göz ardı edilmiş olan çeviri edinçleri ve çeviri alt edinçlerinin hangileri olduğu sorusuna cevap aranacaktır. Bu sorunun cevabı aranırken veri analizi yöntemi kullanılacaktır. Araştırma soruları aşağıda yer almaktadır:

AS 1) Türkiye üzerinde Küreselleşmenin etkisi ne olmuştur; Küreselleşmenin İngilizce öğretmenlerinin çeviri eğitimi ihtiyacı üzerindeki etkisi ne olmuştur?

AS 2) Türkiye’de İngilizce öğretmenlerine verilen Lisans eğitimindeki, çeviri derslerinde hangi edinçler yer almaktadır?

AS 3) Türkiye’de İngilizce öğretmenlerine verilen Lisans eğitimindeki, çeviri derslerinde kazandırılan çeviri edinçleri, beklentileri ne derce karşılamaktadır?

Varsayımlar

Bu çalışmada;

- . Seçilen araştırma yöntem ve tekniğinin tezin amacı kısmında belirtilen hedeflere uygun olduğu,
- . Belirlenen örneklem grubunun araştırmanın evrenini ortaya koymaya çalıştığı;
- . Seçilen örneklem grubundaki üniversitelerin internet sitelerinde yer alan ders müfredatı içeriklerinin doğru ve güncel olduğu varsayılmaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma betimleyici bir çalışmadır. Çalışmada veri toplama yöntemlerinden doküman inceleme kullanılmıştır. Bu yöntemin kullanılma sebepleri 6 adet üniversitenin ders içeriklerinin tek tek incelenek olmasıdır. Veri analiz yöntemi ise içerik analizidir. Bu yöntemin seçilme sebebi ise, her bir bölümün müfredatında verilen derslerin içeriğindeki edinçlerin ele alınacak olmasıdır. Elde edilen bu veriler ise veri analiz yöntemlerinden tematik kodlama, numaralandırma gibi veri analiz teknikleriyle analiz edilecektir.

Çalışmanın evrenini Türkiye’deki İngilizce Öğretmenliği Bölümleri oluşturmaktadır. Bunların toplam sayısı 6’dır. Çalışmada amacına uygun örnekleme yöntemi seçilerek 6 sayıda üniversite incelenirken şu ölçütlere uyan üniversiteler örnekleme alınmıştır:

1. Eğitim bilgi sistemlerinin tam olması
2. Devlet ve vakıf üniversitelerinin evrendeki ağırlığına göre örnekleme alınması
3. ÖSYM verilerine göre düşük, orta ve yüksek puan türleriyle öğrenci alması
4. Ülkenin farklı coğrafi bölümlerini temsil etmesi

Bu ölçütlere göre örnekleme 6 sayıda üniversite alınmıştır. Bunlar aşağıdaki listede sunulmuştur:

Tablo 1: Tezin Örnekleme

Üniversite Adı	Puan Türü	Üniversite Türü	Bulunduğu Coğrafi Bölge
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Dil	Devlet	İç Anadolu
Medipol Üniversitesi	Dil	Özel	Marmara
Sakarya Üniversitesi	Dil	Devlet	Marmara
Başkent Üniversitesi	Dil	Özel	İç Anadolu
Hakkari Üniversitesi	Dil	Devlet	Güney Doğu Anadolu
Maltepe Üniversitesi	Dil	Özel	Marmara

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Bahsi geçen Yabancı Diller Anabilim Dalındaki, İngiliz Dili Eğitimi Bölümünün, lisans düzeyindeki çeviri derslerine ait içeriklerin incelenebilmesi ve içeriklerin analizi için - Türkiye Cumhuriyeti içerisinde yer alan akademik kurumların bulunduğu- Yök Lisans Atlası kaynak alınmıştır.

Tablo 2: Tezin Yöntemi

Yöntem	
Yöntemin Türü	Nitel
Yöntemin Adı	Müfredat İnceleme
Yöntemin içeriği	6 adet İngilizce Öğretmenliği Bölümünün müfredatları
Değerlendirme Yöntemi	İçerik Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti’nde lisans düzeyinde eğitim hizmetleri vermekte olan üniversiteler içerisinde iki adet en başarılı üniversite, iki adet başarı düzeyi düşük üniversite, iki adet orta başarılı üniversite örneklem olarak kullanılmıştır. Örneklem seçiminde Yabancı Diller Eğitimi Anabilimdalı’nın sadece İngiliz Dili Eğitimi Bölümleri dikkate alınmıştır.

Tüm bu yöntemlere ek olarak; devlet ve vakıf üniversitelerin başarı sıralamasını belirlemek ve eğitim durumlarını ortaya koyabilmek için 2021 ÖSYM Klavuzunda bulunan İngilizce Öğretmenliği Bölümleri içerisinde seçimler yapılmıştır. Bu klavuzda yer alan başarılı ve az başarılı seviyesinde temsil eden üç devlet üniversitesi ile üç vakıf üniversitesi bölümleri tercih edilmiştir.

BÖLÜM 1:KURAMSAL ÇERÇEVE

Tezin bu kısmında kuramsal bölümün giriş konusu olan Türkiye’deki eğitim sisteminde küreselleşme olgusuna vurgu yapılacaktır. Daha sonra Türkiye Cumhuriyeti’nde İngilizce Öğretmenliği Bölümleri’nin dünü ve bugününe değinilecektir. Çalışmanın bu kısmında İngilizce öğretmenlerine bu bölümlerde verilen çeviri eğitiminin gerekliliğini ortaya koymak hedeflenmektedir. Her bir bölümde İngilizce öğretmenlerinin neden çeviri eğitimine ihtiyaç duyduğunun üzerinde durulacaktır.

1.1 Küreselleşme

Günümüzde küreselleşme, herdisiplini ve alanı olduğu gibi, eğitim alanını da büyük ölçüde etkilemiştir. Modern Çağ’da, çok sık kullanılan küreselleşme kavramının, yazılı kaynaklarda tam ve net bir tanımı yoktur. Yıllarıçinde, etkisigelişen sektörlerde artan, küreselleşmenin tanımı değişikliğe uğramıştır. Bunun en büyük nedeniyse, küresel etkilerin sadece ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel alanlarda değil; aynı zamanda eğitsel alanlarda da etkisinin görülmeye başlanmasıdır.

Küreselleşme olgusunun dünyadaki etkileri giderek artarken, dünyada ilk küreselleşme etkisinin 1870-1914 yılları arasına denk gelmekte olduğu bilinmektedir. Kıvılcım (2013)’a göre, küreselleşmenin ilk sebeplerinden birini, gelişen dünyada üretilen ürünlere ve hizmetlere diğer toplumların da ihtiyacı olması oluşturmaktadır. Ortaya çıkan bu ihtiyacın karşılanabilmesi için oluşan sınır ötesi karşılıklı ekonomik faaliyetler, dünyanın her yerindeki toplumların birbiriyle olan iletişimini arttırmaktadır. Bu durumda, küreselleşme sonucunda çeviriye ve çeviri faaliyetlerini yürütülecek kişiye olan ihtiyacın artmasına zemin hazırlamıştır.

Tutal (2016)’a göre ise, küreselleşme daha çok 20. yy’da zirve yapmıştır. Küreselleşmeyi 19.yy ‘de ulaşım sistemlerindeki hızlı değişim etkilerken; 16. yy’de ise Akdeniz Limanları’nın kazandığı ekonomik canlılık, global süreci olumlu anlamda etkilemiştir. Tarihte geriye doğru gidildiğinde ise 15.yy ‘da *Keşifler Çağı*olarak nitelendirilen icatlar küreselleşmeye ivme kazandırmıştır.

Tablo 3:2022 Eylül Ayında En Çok İhracat Yapılan 16 Ülke Tablosu

Ülkeler	Toplam	Yüzde
Almanya	16 357 698	8,8
Amerika	1 444 445	6,5
Birleşik Krallık	981 395	6,0
Irak	771 240	4,7
İtalya	796 521	4,9
Rusya	417 329	2,6
Hollanda	533 360	3,3
İspanya	765 712	4,7
Fransa	5628 03	3,4
Bulgaristan	285 900	1,7
İsrail	454 379	2,8
Romanya	405 087	2,5
Polonya	395 813	2,4
Belçika	328 491	2,0
Birleşik Arap Emirlikleri	301 756	1,8
Mısır	279 910	1,7

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Tablo 3’de TÜİK’in 2022 yılının eylül ayında Türkiye’nin dış ticaret hacmi gösterilmektedir. Yukarıdaki tablo incelendiğinde, 2022 yılında Türkiye’nin ihracat yaptığı ilk 20 ülke görülmektedir.

Yılmaz ve Özken (2012)’a göre üretilen herhangi bir ürünün, o ülkenin yasalarına karşı gelmeden, o ülkenin ekonomik sistemine uygun şekilde gümrük işlemleri yapılarak bir başka ülkeye satılmasına ihracat denilmektedir. Küreselleşme sonucunda artan her ihracat ve ithalat faaliyetinin, çeviri gereksinimini de bu faaliyetlerle doğru oranda arttıracacağı söylenebilir. Bu tablodaki bilgilerden hareketle, Türkiye’nin ihracat esnasında etkileşimde bulunduğu kültürler içerisinde Avrupa Birliği Ülkeleri’nin baskın olması, bu ülkelerin kültürel değerleriyle etkileşiminin artacağı sonucunu oluşturmaktadır. Bu kültürel etkileşimde şüphesiz en önemli gelişimlerden birini de çeviri alanı gösterecektir.

Tablo 4: Türkiye’nin İthalat yaptığı Ülkeler (2022 Yılı)

Toplam-Total	20686	100,0
	276	
Rusya Federasyonu	2452 436	11,9
Çin	2656 388	12,8
Almanya	1629 644	7,9
İsviçre	194 896	0,9
Amerika	937 106	4,5
İtalya - Italy	905 374	4,4
Fransa - France	535 942	2,6
Hindistan - India	615 123	3,0
Güney Kore - South Korea	637 873	3,1
İspanya - Spain	383 700	1,9
Brezilya - Brazil	351 113	1,7
Malezya - Malaysia	268 802	1,3
BAE - UAE	96 606	0,5
Birleşik Krallık - United Kingdom	463 079	2,2
Ukrayna - Ukraine	269 468	1,3

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Tablodaki bilgilerden en çok ihracat yapılan ülkenin Almanya olduğu açıkça görülebilirken, en çok ihracat yapılan ilk on ülkenin, yedisinin Avrupa Birliği Ülkesi olduğu açıkça görülmektedir. Atabey (2011)’ye göre, bir ülkedeki insanların yaptığı ithalat ve ihracat; alım satım yapılan ülkelerin kendi arasında kültürleşmesine de katkıda bulunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti’nin de kültürel alışverişin etkisiyle, tabloda

görüldüğü gibi en çok Avrupa Birliği Ülkeleri'yle ticari hacmi bulunmaktadır. Bu faaliyetleri yönetebilmek için -bu ülkerin dilinde- çeviri faaliyetlerine yöneleceğini söylemek mümkündür.

Global dünyada yeni ekonomiler büyümekte ve gelişmektedir. Bu değişen ekonomik dengenin, ülkelerin küreselleşmesindeki ve etkileşimlerindeki kültürel etkiyi de değiştirmesi beklenmektedir. Dünyada en çok ithalat ve ihracat sahibi ülkeler olan G7 ülkeleri, günümüzde kültürel etkileşimde üst sıralarda yer almaktadır. Günümüzdeki bu dengeye tam tersi bir fikir olarak Ağır ve Yıldırım(2015), G7 (Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri) ülkelerinin zaman içerisinde ekonomik ivmelerini kaybederek yerlerini BRICS (Rusya, Brezilya, Hindistan, Güney Afrika Cumhuriyeti, Çin) ülkelere bırakacağını öngörmektedir.

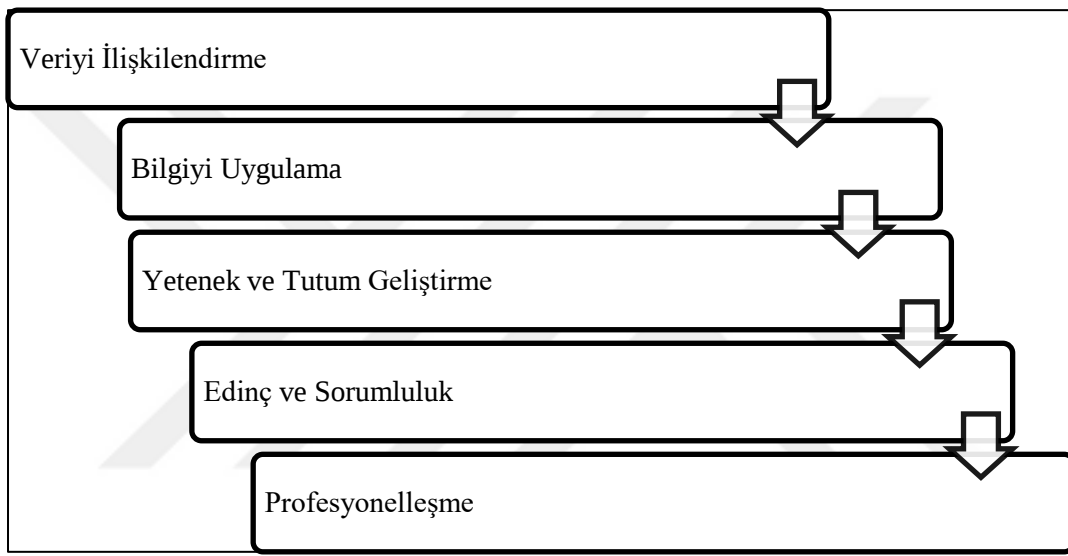
Yukarıdaki Tablo 4'te Türkiye Cumhuriyeti'nin 2022 yılında ithalat yaptığı ülkeler açıkça gözlemlenmektedir. Tablo üzerinde incelemeler yapıldığında Türkiye'nin şuanki ithalat hacminde BRICS (Rusya, Brezilya, Hindistan, Güney Afrika Cumhuriyeti, Çin) ülkeleri ilk sıralarda yer almaktadır. Ağır ve Yıldırım(2015)'in da belirttiği gibi, gelecekte Ticari faaliyetleri artacak olan BRICS ülkeleri günümüzde de Türkiye'nin ithalat hacminde büyük önem taşımaktadır.

1.2. Çeviri Edinci Kavramı

Günümüzde, teknolojik gelişmeler büyük bir ivme kazanmıştır ve bu gelişmelerin ulaştığı son noktayı yakalayabilmek her geçen gün zorlaşmaktadır. Dillerin birçok kültürü bir araya getirme eğilimi ve etkileşimi sayesinde, kültürlerarası bağlar oluşmaktadır. Dünya üzerindeki birçok kültürel bağ-bu gezengene yerleşmiş- dillerin yarattığı bir araya getirme eğilimi ve etkileşimi sayesinde gerçekleşmiş bulunmaktadır. Bahsi geçen kültürel etkileşim, çeviri faaliyetlerinin sağlanabilmesi için, başarılı bir çeviri tekniğinin kullanılabilmesini gerektirmektedir. Yalçın(2015)'in da belirttiği gibi çevirinin doğru biçime ulaşması, büyük ölçüde kaynak dil ile erek dil cümlelerinin anlam ve dilbilgisi yönlerinden eş değer olmasına bağlıdır. Çeviribilim Alanı'nın temel kavramlarından biri olan edinç kavramı, aynı zamanda Sosyoloji gibi alanlarda da temel kavramlardan biri olarak ortaya çıkmaktadır. Birçok disiplin alanında kullanılan bu kavram, heralanda farklı anlama gelse de, edinç kelimesi için ortaya konulabilecek en genel kavram açıklaması:

yetenekler bütünü olacaktır. Akalın(2016)'na göre her ne kadar çeviri alanında kullanılan bir terim de olsa, aslında edinç, birçok diğer kavramı da kapsayan bir üst kavramdır.

Kullanıldığı her disiplinde farklı anlamlara gelen bir terim olan edinç; bu sebeple, birçok farklı disiplin tarafından yorumlanmıştır. Çeviri alanındaki edinç yorumlamaları farklı şekillerde yapılmıştır. Schafner ve Adab(2000) edinç kavramının tanımlamasının zor olabileceğini; bu yüzden bir çevirmende olabilecek tüm çeviri kabiliyetlerinin toplamına, edinç denebileceğini öne sürmüşlerdir.

Şekil 1: Edinç Nasıl Edinilir?

Kaynak: “Understanding the Concept of Competence” (Schenberg ve Wildt, 2006)
Schaffner(2000)'e ek olarak, Çeviribilim’de kişinin yeteneğinden ziyade, çeviri bilgisinin daha önemli olduğu da savunulmuştur. Buna en iyi örnek olarak, Shreve gösterilebilir. Malmkjær(2009)'a göre, Shreve çeviri edincinin gelişmesini kişinin yeteneğinden ziyade kişinin akademik çeviri bilgisi olarak yorumlamaktadır. Buradan hareketle, çeviride edinç teriminin, bir üst kavram olduğu söylenilebilir. Çeviri edinci, kişinin erek dile doğru çeviri hareketini başlatabilmesi için gerekli olan yetenek ve akademik bilginin toplamı olarak yorumlanabilir. Bilimsel bilgilerle desteklenmeyen yeteneğin, bir çeviri edinci oluşturabileceğini söylemek neredeyse imkânsızdır.

Çeviri alanında edinç araştırmaları yapılırken sadece çevirmenin akademik bilgisi ve yeteneğine yer verilmemiştir. Çeviride edinç kavramı oluşturulurken, çevirmenin duygularına da yer veren araştırmacılar olduğunu söylemek mümkündür. Ammann(2008)

alışmasında: Çeviri yaparken çeviriyi ortaya çıkarmanın yeterli olmayacağını, erek dilde bir eviri metni oluşturmanın keyfini yaşamanın onemini de vurgulamıştır. Ona göre: ancak keyif alınan bir eviri çalışmasında yaratıcılıkta st noktaya ulaşılır. Çeviride yaratıcılığını kullanabilmeyi: Çeviride edince ulaşmak olarak açıklar. En genel kavramıyla çeviride edinç: Erek metne aktarılacak olan kaynak metindeki anlamın; tam anlamına en yakın biçimde aktarım sağlanması için gereken beşeri, akademik etkenlerin bütünüdür. “İmgeler, singeler, semboller, göstergeler ve bunlara gönderme yapan anlamın kavranması ve yorumlanması, bunların arkasındaki örtük metinleştirilmesi, eviri edinci ile mümkün olur” (Akalin,2016).

Bir nceki paragraftan hareketle, çeviride anlamın ortaya çıkarılması yoluyla ya da bu anlamın işlenmesi yoluyla, çeviride edinç kavramının oluşması için ne sadece yetenek ne de sadece akademik bilgi yeterlidir. Tüm bu becerilerin, bilgilerin harmanlanarak kullanılması çeviride edinci oluşturmaktadır.

Edincin oluşabilmesi için: gereken aşamalar bulunmaktadır. Hangi disiplinde olursa olsun, herhangi bir akademik daldaki yeteneğin ve bilgilerin harmanlanarak kullanılabilmesi için kişinin geçmesi gereken bilişsel aşamalar bulunmaktadır. Geçilen bilişsel aşamalar, o alandaki edincin oluşmasına zemin hazırlar. Bu edince erişebilmek için her bir aşamadaki bilgi, bir sonraki bilginin oluşumunu geliştirmektedir.

Schneckenberg ve Wildt (2006)’e gore edinç aşamaları şu şekildedir; bir insanın bir yeteneğini kullanabilmesi için aynı zamanda, o yeteneği uygulayabilmesi konusunda akademik bilgisinin olması ve pratik yapabilmesi açısından profesyonelleşmesi gerektiğinden bahsedilmektedir. Schenberg ve Wildt(2006)’ya göre profesyonelleşebilmek içinse bilgiyi elde etmek, uygulayabilmek, kendi yeteneğiyle bağdaştırabilmek ve o edinci oluşturabilmek gerekmektedir. Örneğin; evirmen adayının, çeviride etik kuralları sadece teorik bilgi düzeyinde bilmesi yeterli değildir. Bu bilgilerin uygulama esaslarını bilmeli, aynı zamanda yaptığı eviri işine bilgilerini yansıtabilmelidir.

Çevirmen adaylarının, bilgi düzeyinde aldığı birikimleri nasıl uygulayabileceklerinin esaslarını zmseyebilmeleri verilen eviri eğitimlerinin en önemli hedeflerinden biri olmuştur. Jonnaert(2006) bu durumda önemli fikirler ortaya atmıştır, ona göre eviri eğitimindeki çıktıya odaklanmak yerine, çevirmen adaylarının kazandığı eviri edinçlerine odaklanmak gerekmektedir.Bu yüzden, niversitelerin İngilizce ğretmenliği

Bölümleri'nde de verilen çeviri eğitimlerinde dersler çeviri edinci odaklı planlanmalıdır. Bu edinçleri kapsayan çeviri programlarının hazırlanması öncelikli hedef haline gelmelidir.

Eğitim alanındaki teknolojik gelişmelerle sınıf içerisinde artan etkinliklerden biri de çeviri faaliyetleri olmuştur. Sınıf içerisinde artan çeviri etkinliklerine uygun çeviri tekniklerinin kullanılabilmesi, eğitsel faaliyetlerde İngilizce öğretmenlerinin gelişim alanlarına çeviri edinçlerini eklemesinin önemini ortaya koymuştur. Bunun içinde çeviri programlarının müfredat içeriğine hangi edinçlerin konulması gerektiği büyük önem içermektedir.

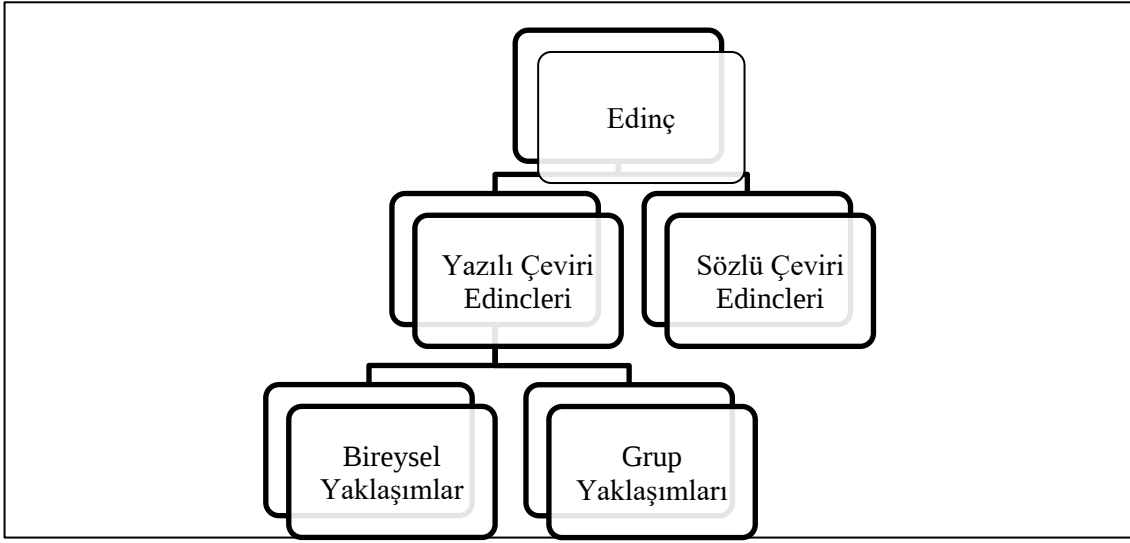
Çalışmanın ilerleyen bölümlerinde; çeviri eğitiminde kullanılması gereken çeviri edinci modellerine yer verilecektir. Yazılı çeviri modelleri ve sözlü çeviri modelleri olarak iki ayrı edinç türü incelenecektir. Aynı zamanda yazılı çeviri edinçlerinin iki alt grubu da irdelenecektir.

1.3. Çeviri Edinci Modelleri

Çağımızda Çeviribilim Alanı'nda çeviri becerileri konusunun en önemli unsuru haline gelen edinç kavramı, aynı zamanda psikoloji gibi alanlarda da temel kavramlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Farklı alanlarda kullanılan bu kavram, her alanda farklı anlama gelse de, edinç kelimesi en özet haliyle yetenekler bütünü olacaktır. Akalın(2016)'na göre her ne kadar çeviri alanında kullanılan bir terim de olsa aslında edinç birçok diğer kavramı da kapsayan bir üst kavramdır.

Çeviribilim yeni bir disiplin alanı olduğundan, bu alanda çeviri edinçleri terimi tanımlanırken birçok farklı görüş ele alınmıştır. Her bir görüşün ele alınabilmesi için, birçok açıdan edinç kavramının incelemeye alınması gerekmiştir. Bir grup, çeviri edincinin edinim şeklini değerlendirmeye çalışırken diğer grup çeviri ediniminin nasıl geliştirilebileceği üzerine yoğunlaşmıştır.

Bir çevirmenin birçok yetenekle donatılmış olmasının gerekliliği, süregelen zaman boyunca kabul edilen bir gerçektir. Buna karşılık olarak, bir çevirmende olması gereken yeteneklerin neler olduğu sorusu da önem kazanmıştır. Sözlü çeviri yapan çevirmenlerde hangi yeteneklerin olması gerektiği sorusu, yazılı çeviri yapan çevirmenlerin hangi edinçlerle donatılması gerektiği sorusunu beraberinde getirmiştir.

Şekil 2: Edinç Modelleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Sözlü çeviri edinçleri araştırmaları sonucunda Kutz(2002)konuya farklı bir bakış açısı getirerek, çeviri yapabilmek için gerekli hazırlıkları göz önünde bulundurmanın da öneminden bahsetmiştir. Çevirinin yapılacağı ortamı da çeviri faaliyetinin başarıyla gerçekleşmesi için önemli bir etken olarak görmüştür. Çeviri ortamındaki tüm etmenlerin çeviri faaliyetlerini olumlu ya da olumsuz etkileyebileceği ihtimali üzerinde durmuştur. Çeviri ortamında, çevirinin başarısını etkileyecek en önemli etken olarak dinleyicileri görmüştür. Dinleyici profilinin, dinleyicinin erek dildeki kültürün bilgisinin de çeviri faaliyetlerini gerçekleştiren sözlü çevirmenin işini gerçekleştirebilmesinde önemli olduğunu savunmuştur. Bu bölümde çeviri edinçlerinin çeşitlerine yer verilecektir. Ayrıca bu çalışmalarda edinçler yazılı ve sözlü edinç modelleri olarak iki aşamada ele alınacaktır.

Yukarıda belirtilen tabloda yazılı çeviri modelleri ve sözlü çeviri modelleri için iki ayrı edinç türleri olacağı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada,iki ayrı edinç türünün de inceleneceği, yazılı çeviri edinçlerinin iki alt başlıkta ele alınarak ortaya konulacağı açıklanmıştır.

1.4. Sözlü Çeviri Edinç Modelleri

Sözlü çeviri, yıllar boyunca çeviribilim başlığı altında çevirmenlerin yetenek alanlarından biri olarak görülmüş, kendini bir disiplin alanı olarak kabul ettirebilmesi uzun yıllar

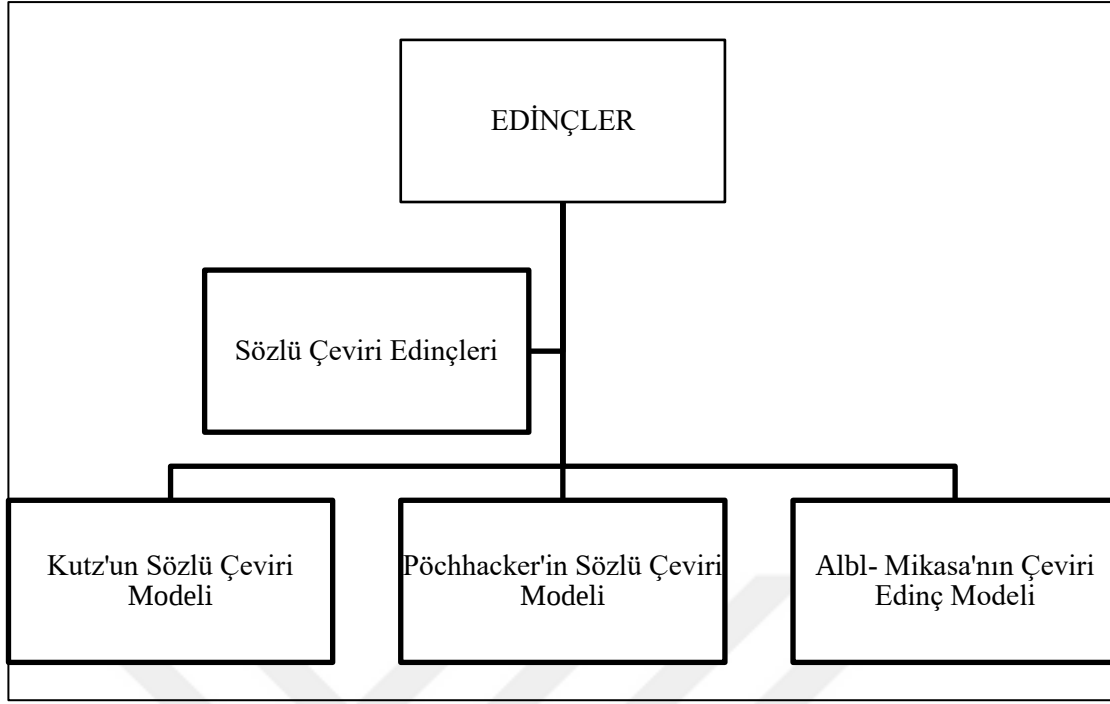
sürmüştür. Bu durum, sözlü çeviri alanında yapılan çalışmaların niceliğini olumsuz etkilemiştir.

Bir çevirmenin birçok yetenekle donatılmış olmasının gerekliliği, süregelen zaman boyunca kabul edilen bir gerçektir. Buna karşılık olarak, bir çevirmende olması gereken yeteneklerin neler olduğu sorusu da önem kazanmıştır. Sözlü çeviri yapan çevirmenlerde hangi yeteneklerin olması gerektiği sorusu, yazılı çeviri yapan çevirmenlerin hangi edinçlerle donatılması gerektiği sorusunu daberaberinde getirmiştir. Gerek anlık sözlü bir metni yapan kişinin, o an ihtiyacı olan zihinsel sürecin yazılı çeviri metninden farklı olması; gerekse anlık çeviri esnasında edinilen akademik çeviri bilginin uygulanış esaslarının birbirinden farklı olması, çeviride sözlü ve yazılı çeviri edinçlerinin birbirinden bağımsız başlıklar altında ele alınmasını gerektirir.

Bir çevirmen: sözlüçeviri esnasında hangi becerilerini geliştirirse erek dilde daha başarılı çeviri yapmış olur? Bu soru, sözlü çeviri edinçleri araştırmalarının da temelini oluşturmuştur.

Bahsedilen sözlü çeviri için gereken zihinsel süreçler neler olmalıdır sorusuna ilk olarak Kutz bir cevap aramaya çalışmıştır. Beraberinde çalıştığı Leipzig Okulu üyeleriyle sözlü çeviri esnasında gerekli olabilecek çeviri edinçleri ve çeviri alt edinçleri üzerinde çalışmalarda bulunmuştur. Çeviribilimin henüz yeni bir disiplin alanı olması, buna ek olarak Çeviribilim içerisinde sözlü edinç alanlarının sadece bir yetenek alanı olarak görülmesi, Kutz ve arkadaşlarının bu alan üzerinde uzun süreli çalışmalar ortaya koymasını engellemiştir

Alıntı yapılan dil ile erek dil arasındaki, benzer dil bilgisi yapılarının farkına varma, iki dil arasında anlam yapı bakımından özdeşim kurabilme, becerisinin de sözlü çeviri edinçleri kapsamında önemli rol oynadığından bahseden Kutz(2010); aynı zamanda çeviri işiyle uğraşırken edinilen tecrübeyle gelen yeteneğin de mesleki anlamda önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Şekil 3: Sözlü Çeviri Edinç Modelleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Sözlü çeviri için gereken zihinsel süreçler neler olmalıdır sorusuna ilk olarak Kutz bir Leipzig Okulu üyeleriyle cevap ararken, sözlü çeviri esnasında gerekli olabilecek çeviri edinçleri ve çeviri alt edinçleri üzerinde çalışmalarda bulunmuştur.

1.4.1. Kutz'un Sözlü Çeviri Edinci

Kutz'un sözlü çeviri yetenek alanından çıkararak yeni bir disiplin olarak ele almaya çalışan ilk kişilerden biri olduğunu söylemek mümkündür. Araştırmacıların hep çeviri edinci içerisinde değerlendirdiği sözlü çeviri edinci konusuna, yeni bir terim getiren Kutz'un bu terim üzerinden geliştirdiği yeni bakış açısı yönetici olduğu Leipzig Okulunda geliştirilmeye çalışılmış, böylece sözlü çeviri edinçleri konusunda ilk araştırma temelleri atılmıştır.

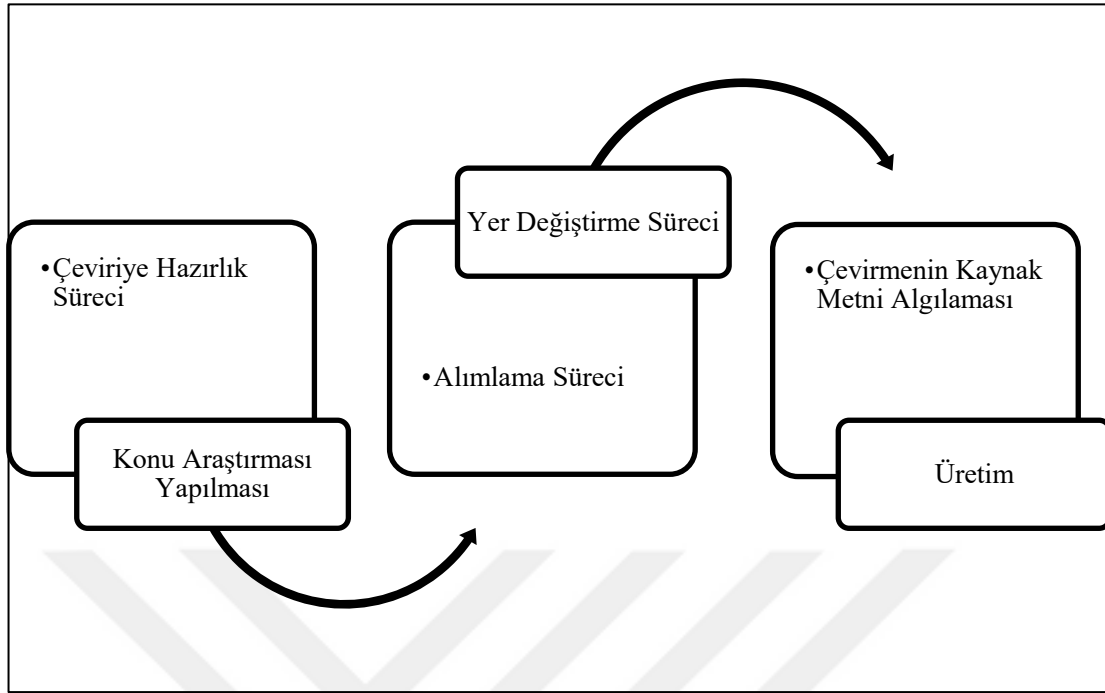
Kutz'un üzerinde çalıştığı ilk terim: otomatikleşme olmuştur. Kutz(2002)'a göre önceden çeviri eğitimi süresinde aldığımız akademik bilgiler, bizim için becerimizi geliştirmede ilk temelleri oluşturmaktadır. Bu akademik bilgileri sözlü çeviri aşamasında hızlıca kullanabilmek ve uygulama basamağına hızlıca uyarlayabilmekse otomatikleşme sürecinde kazanılan bir özelliktir. Otomatikleşebilen bir çevirmen, sözlü çeviri edincine ulaşabilmiş görülmektedir.

Çeviri eğitimi sürecinde, Kutz(2002)'un bu yaklaşımı birçok araştırmacı için yeni bir bakış açısı olarak görülmüş, bazı ülkelerde akademik kurumlarda verilen çeviri eğitiminde kullanılmıştır.

Kutz(2002)'ye göre otomatikleşme kavramından sonra çeviride en önemli aşamalardan biri de ardıl çevirinin önemi olmuştur. Araştırmacı çevirinin yapım aşaması kadar çeviri öncesi hazırlık dönemine de önem vermektedir. Çeviri işinin kabul ediliş aşamasını da, çeviri için yapılan hazırlıkları da çeviri işleminin bir parçası olarak görmektedir.

Sözlü çeviri edincileri araştırmaları sonucunda Kutz(2002)'ye göre çeviri yapabilmek için gerekli hazırlıkları göz önünde bulundururken çevirinin yapılacağı ortamın da çeviri faaliyetinin başarıyla gerçekleşmesi için önemli bir etken olarak görmüştür. Çeviri ortamındaki tüm etmenlerin çeviri faaliyetlerini olumlu ya da olumsuz etkileyebileceği ihtimali üzerinde durmuştur. Çeviri ortamında, çevirinin başarısını etkileyecek en önemli etken olarak dinleyicileri görmüştür. Dinleyici profilinin ve dinleyicinin erek dildeki kültürel bilgisinin de çeviri faaliyetlerini gerçekleştiren sözlü çevirmenin işini gerçekleştirebilmesinde önemli olduğunu savunmaktadır.

Araştırmacı Kutz(2002)'a göre; çeviri faaliyetinin yapıldığı ortamın önemi fiziksel etkenlerden çok, bu faaliyeti dinleyecek dinleyiciler açısından önemlidir. Bu dinleyicilerin kültürel özellikleri araştırılmalıdır ve bu araştırmalar yapılırken dinleyicilerin çeviri konusuyla ilgili ön bilgileri de göz önünde bulundurulmalıdır. Leipzig Okulu kuramcılara göre; bu konunun ön hazırlığı yapılırken en önemli etken, hazırlıkların sistemli olmasıdır. Çevirmenin sözlü çeviri edincini doğru kullanabilmesi için çeviri konusu ile ilgili bir terminoloji oluşturması da önerilir. Bu sayede konuya tüm sıralamasıyla hakim olan çevirmenin kaynak dildeki metni daha çabuk algılaması beklenmektedir. Çabuk algılayabilen çevirmenin çeviride gerekli olan zihinsel süreçleri daha hızlı biçimlendirebileceği düşünülmektedir. Tüm hazırlık ve konu tarama aşamaları tamamlandığında bir diğer aşama olan alımlama(rezeption) bölümüne geçilmiş olur. Çevirmen bu bölümde metnin tüm kısmını duymasada duyabildiği kısım ile ilgili çıkarımda bulunur. Dördüncü aşamada, kaynak metinden elde edilen bilgilerin erek dildeki dil bilgisiyle yer değiştirmesi beklenir. Üretim(reproduktion) kısmında ise kaynak metinden edinilen bilgiler ve alınan notlar karşıya aktarılır.(Kutz, 2002)

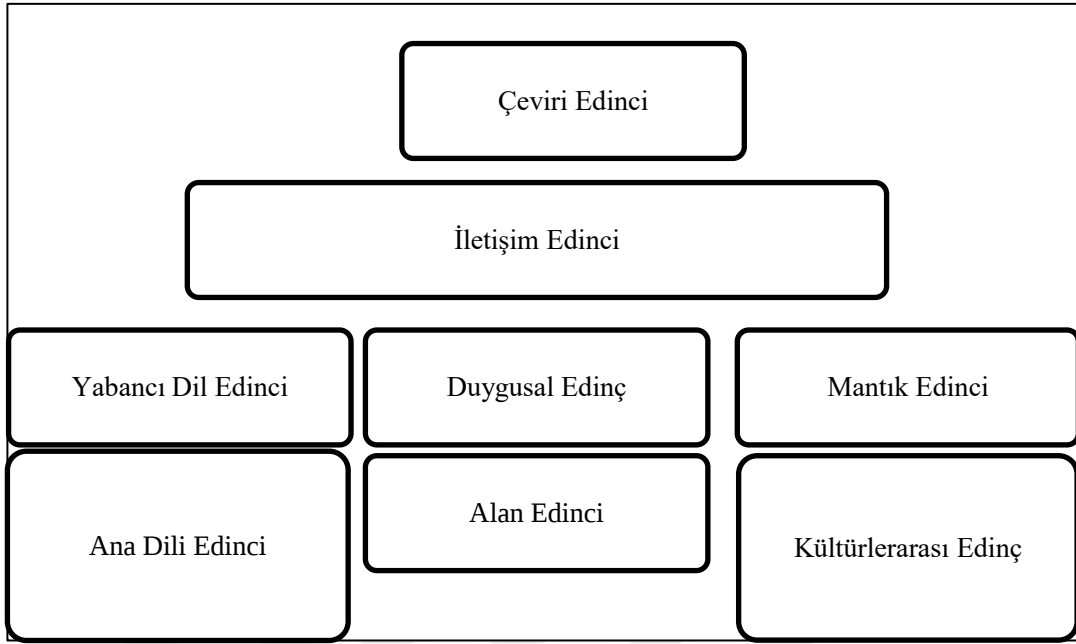

Şekil 4: Kutz'un Sözlü çeviri Edinç Modeli Aşamaları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Kutz (2002) sözlü çeviri süreçlerinde ardıl çeviri süreci kadar andaş çeviri sürecine de önem vermiştir. Bu alanda da çeviri edinç modeli geliştirmeye çalışan Kurtz(2002) kaynak dildeki bir dinleme metnin algılanma süresinin hızlı olmasıyla, sözlü çeviri edinci bilgisinin doğru oranda ilerlediği yorumlamasını yapmaktadır.

“Beyin üretime odaklandığında dört saniyenin üzerinde hatta on saniyeye kadar çeviri akışı süresini uzatabilmektedir.”(Kutz, 2002). Alımlama süresinin uzaması çevirinin başarıyla erek dile çevirilebilmesi konusunda sıkıntı oluşturmaktadır, çünkü bu durum alımlama yapılırken çeviride kalan kısmın duyulmasını zorlaştırmaktadır. Okuyan(2019)’a göre Kutz andaş ve ardıl çeviriyi ayrı ayrı ele almıştır. Çünkü iki çeviri türünün başarıyla erek kültürde ürünler ortaya koyabilmesi için yaşanan zihinsel çeviri süreci birbirinden farklıdır. Kutz(2002) andaş ya da ardıl çeviri yapılabilmesi için birtakım alt edinçlerin bütününden oluşan çeviri edincine ulaşılması gerektiğinden bahseder.

Şekil 5: Kutz(2002)'un Sözlü Çeviri Alt Edinçleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Kutz(2010)'a göre, kaynak dildeki metinleri anlayabilmek için bir çevirmenin kendi dilindeki metni anlayabilme yeteneği çok önemlidir. Kişinin erek dile bir çeviri yapabilmesi için anadilinde dilbilgisi süreçlerini tamamlamış olması gerekmektedir. Sözlü çeviri sürecinde bir iletişimi başlatma ve devam ettirebilme yeteneğini de önemsemiştir. İletişim becerisinin kişinin sözlü çevirideki hızını arttıracak olduğunu vurgulamıştır.

Alıntı yapılan dil ile erek dil arasındaki, benzer dil bilgisi yapılarının farkına varma, iki dil arasında anlam yapı bakımından özdeşim kurabilme, becerisinin de sözlü çeviri edinçleri kapsamında önemli rol oynadığından bahseden Kutz(2010); aynı zamanda çeviri işiyle uğraşırken edinilen tecrübeyle gelen yeteneğin de mesleki anlamda önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Kutz (2010), çeviri yapılan ortamın da çevirmenin duygusal yapısını etkileyebileceği dolayısıyla kaynak dildeki sözlü bir metnin, erek dile çevrilirken başarıyı olumlu ya da olumsuz etkileyebileceğinin altını çizmiştir. Çeviri yapılan ortamda dramatik bir unsurun bulunmasının kişinin alımlama kapasitesini düşürebileceği gibi, heyecanlandıran bir unsurun da çevirmenin anlama kapasitesini etkileyebileceğini söylemiştir.

Kutz (2010), yazılı çeviride olduğu gibi sözlü çeviri edinçlerinde de kültür konusuna değinmiştir. Kaynak ve erek dili kullanan toplumların, kültürel yapısının incelenmesini ve bu kültürel yapıyla ilgili bilgi edinilmiş olmasının gerekliliğini anlatmıştır. Çeviri metni içerisindeki yapıların gündelik hayatta hangi farklı anlamlara gelebileceğinin anlaşılmasında kültürel unsurlara hakim bir çevirmenin alımlama süresinin daha hızlı olacağını savunmuştur. Pöhhacker(2000) de kültür edincine sahip olmayan çevirmenin, çeviride tam anlamıyla başarı sağlamasının zorluğundan bahsetmiştir.

Çevirmenin başarı sağlamasında Kutz(2010) çevirinin yapıldığı tematik bölümün de en az kültür edinci kadar önemli olduğunu belirtmiştir. Çevirmenin, çeviri yaptığı konu ile kendi akademik yaşantısı, sosyal yapısı arasında benzerlik kurabilmesinin sözlü çeviri esnasında kaynak metni algılama ve çeviriyi üretme eylemlerini olumlu yönde etkileyeceğini belirtmektedir.

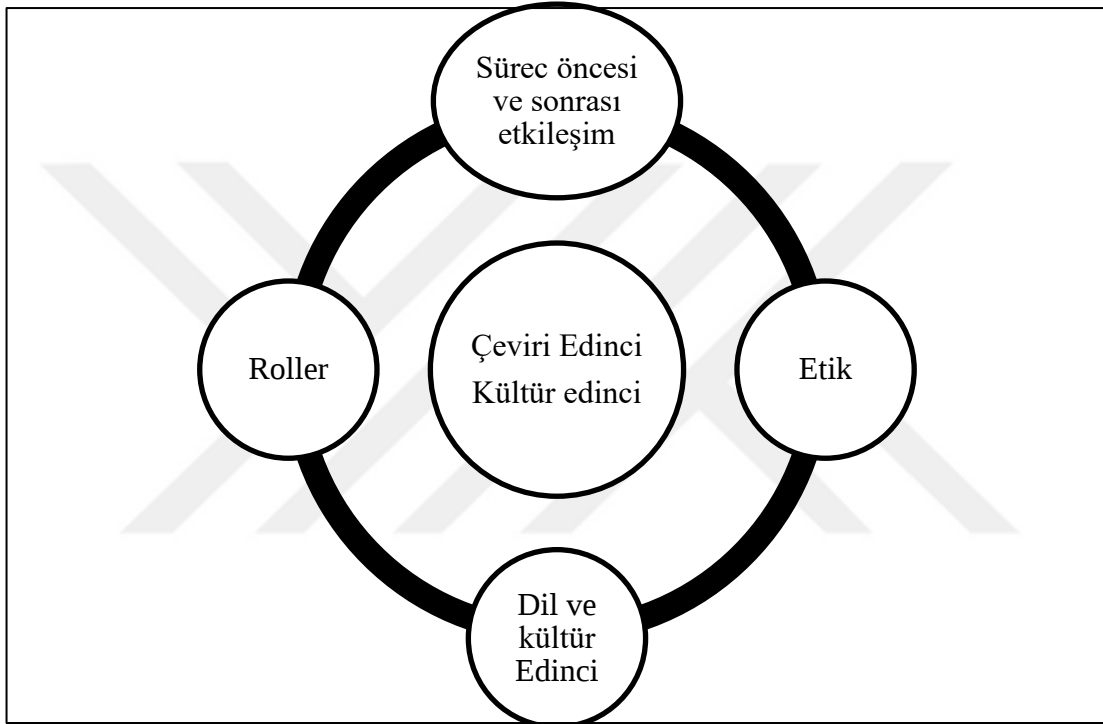
1.4.2. Pöhhacker'in Sözlü Çeviri Edinci Modeli

Kutz(2010)'a göre kaynak dildeki metinleri anlayabilmek için bir çevirmenin kendi dilindeki metni anlayabilme yeteneği çok önemlidir. Kişinin erek dile bir çeviri yapabilmesi için anadilinde dilbilgisi süreçlerini tamamlamış olması gerekmektedir. Sözlü çeviri sürecinde bir iletişimi başlatma ve devam ettirebilme yeteneğini de önemsemiştir. İletişim becerisinin kişinin sözlü çevirideki hızını arttıracığını vurgulamıştır.

Pöhhacker'ın bu yeni modelinde akla gelmesi gereken ilk şey, dil edinci ile kültür edincidir. Bu model iki edinç ekseninde oluşturulmuştur. Pöhhacker(2000), erek ve kaynak dildeki dil bilgisine ne kadar önem verse de sadece dil bilgisinin sözlü çeviride çevirmeni başarıya ulaştırmaya yetmeyeceğini savunmuştur. Ona göre çeviride dilbilgisi edincini doğru bağlamda kullanabilmek için gerekli olan şey, kültür edincidir.

Bu edinç modeli iki temel edinç olan; dil ve kültür edinci üzerinde odaklanırken aynı zamanda modelde kullanılan birçok edincin birbiriyle olan ilişkilerini de temel almaktadır. Birbiriyle ilişkisi en çok önemsenen alt edinçler Pöhhacker(2000)'e göre, alan edinci ve çeviri aktarım edincinden oluşmaktadır.

Pöchhacker(2000) buna ek olarak, çevirmenlerin çeviri işlerini yerine getirirken aktarım esnasında bir takım toplumsal rollere bürünebileceklerini söylemiştir. Bunlara örnek olarak; hasta olan insana yardımcı olmak, bir spor müsabakasında sunuş yapmak, insanlara danışmanlık yapmak ya da turistlere rehberlik hizmeti sunmakverilebilir Pöchhacker(2000)’a göre, çevirmene toplum içerisinde biçilen bu roller ve etik kurallar, çevirmenin sözlü çevirideki aktarım işini yaparken başarısını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Şekil 6: Pöchhacker(2000)'in Sözlü Çeviri Edinç Modeli

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Toplumsal etik kuralların çeviriye etkisini ise Pöchhacker(2003) şu şekilde açıklar:

Çeviri esnasında çevirmen kendisinin ya da belirli bir zümrenin faydasına veya zararına sebep olabilecek davranışlardan kaçınmalıdır. Bu durum sayesinde etik kurallara bağlı kalınabilecek, erek kültürde toplumsal bir tepkinin önüne geçilebilecektir. Sonuç olarak çeviri faaliyeti toplumsal rollerden olumlu yönde etkilenecektir.

Pöchhacker'ın bu modelinin içerisinde bulunan roller, kendisinin sözlü edinç modelinin çok geniş toplumsal roller ve kesimler içerisinde kullanılabilesine yardımcı olmuştur.

1.4.3. Albl-Mikasa'nın Sözlü Çeviri Edinç Modeli

Albl-Mikasa(2012) bu edinç modelini saha çalışması yaparak oluşturmaya çalışmıştır. Teorik bilgilerden oluşan bir edinci uyarlamak yerine, sahaya inerek teorik modeli çevirmenlerin deneyimlerine dayanarak oluşturmuştur.

Sahadaki tercümanların tecrübelerini sözlü çeviri edinci modeline uygulamak isteyen Albl-Mikasa, röportaj yöntemine başvurmuştur. Okuyan(2019)'a göre Albl- Mikasa alanında tecrübe edinmiş olan konferans çevirmenlerine röportaj yöntemiyle sorular sormuş, onların sözlü çeviri edinçlerini geliştirmek için neler yaptığını bu yolla öğrenmeye çalışmıştır. Çevirmenlerin alanında tecrübe kazandığını garantileyebilmek için soruların yönelttiği kişileri ortalama 30 ya da 20 yıl çevirmenlik yapan kişiler arasından seçmiştir.

Sahada tecrübeli olan çevirmenler, bu tecrübeleri süresinde eş zamanlı çeviriyi gerçekleştirirken hızlanmak için neler yaptıklarını, çeviriye ön hazırlık için aldıkları notları açıklamışlardır. Bununla birlikte çeviride hazır bulunuşluğu arttırabilmek için boş zamanlarında hangi alanlarda okumalar yaptıklarını, literatür bilgisine sahip olmanın yaptıkları çevirinin başarısını ne yönde etkilediklerini açıklamalarını istemiştir. Olumlu olan çalışmalar baz alınarak bu model oluşturulmuştur.

Bir çevirmen, bir konu hakkında bilgi sahibi olurken dikkat etmesi gereken unsurlar bulunmaktadır. Bir uzman kadar o konuda fikir sahibi olamayabilir ancak, kaynak dilden erek dile çeviri yaparken -erek dile metnin tam anlamıyla ulaşabilmesi için- konu hakkında bilgi sahibi olursa çeviriye konu ile ilgili ekleme ve çıkartmalarda bulunabilir. Bu durumu ise, konu edinci parametresi olarak açıklamıştır.

Süreç Öncesi Beceriler

Bu bölümdeki beceriler kapsamına bir çevirmenin hayatının her alanında edindiği okuma, izleme gibi kültürlenme faaliyetleri sonuncundaki bilgileri girmektedir.

Kaynak ve Erek Dile Hakim Olabilme

Kaynak dilde ve erek dilde iyi bir dil bilgisine sahip olmak: iki dildeki terimlerin anlamlarına hakim olabilme becerisini açıklayan maddedir.

Bilgisayar Desteği alma, Teknolojiden Faydalanabilme

Terimlere hakimiyet o anki çeviri faaliyeti için yapılmamalıdır. Her terim çalışması bilgisayar ve teknoloji yardımı olarak yapılmalıdır. Bu sayede terminoloji bilgisi genişletilmelidir. Genişletilen terim bilgisi sayesinde daha sonra yapılacak olan sözlü çeviri faaliyetlerine de hazırlık yapılmış olur. Bu hazırlığın sağladığı faydayla sözlü çeviride hızlı alımlama yapılabilmesi kavramını ifade eden maddedir.

Tematik Bilgiler ve Genel Kültür

Bir çevirmenin dünya üzerinde siyaset, bilim, eğitim gibi tüm alanlarda derin bilgi sahibi olmasını beklemek anlamsız olabilir. Albl- Mikasa(2012)'ye göre bir çevirmen hangi konuda sözlü çeviri işi alacağını bilemeyeceğinden birçok konuda yüzeysel de olsa bilgi birikimine sahip olmalıdır. Bu durum çevirmenin genel kültür seviyesini ortaya koyar. Bir alana odaklanıp o alanda uzmanlık bilgisine sahip olmasındansa, bu alanla bağlantılı birçok alanda yüzeysel de olsa bilgi sahibi olması gerekliliğini ortaya koyan maddedir.

Ön Hazırlık Süresi

Ön hazırlık yapmak, sözlü çeviri işine odaklanmadan önce sözlü çevirinin konusu ve bu konuyla bağlantılı olabilecek diğer konularla ilgili alan taraması yapmaktır. Edinilen bilgilerin not alınması, bu konunun tarihi ve insanlar üzerindeki etkileri gibi konularda bilgi taraması yapmayı içeren maddedir.

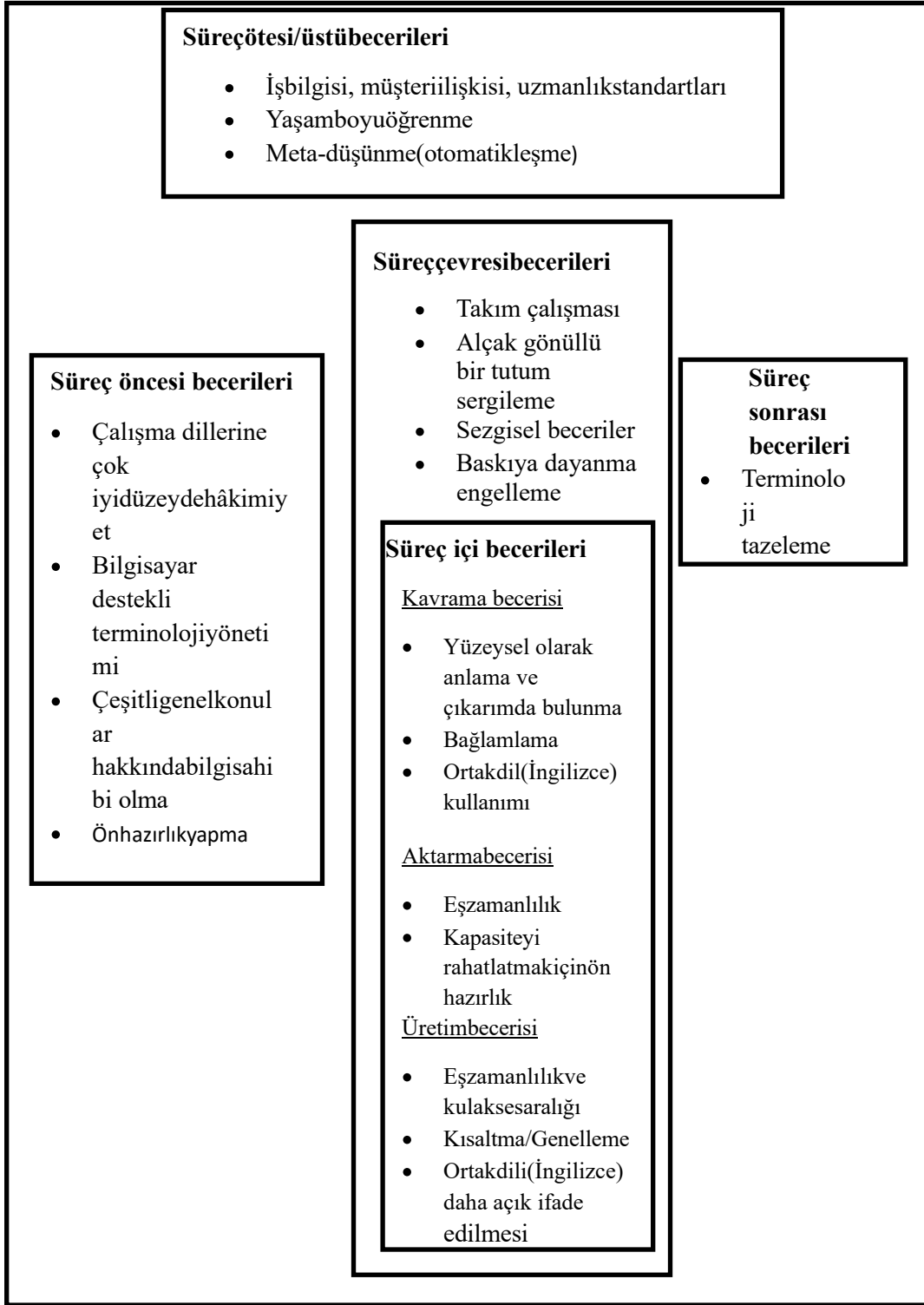
Bu maddenin gerçekleşebilmesi için çevirmenin çeviri teknolojisi ile arasında ilişkinin olumlu yönde olması çok önemlidir. Bu sayede konu ile ilgili yapılan araştırmalar hızlanacağından, daha fazla alanda konu taraması yapılabilir.

Süreç Çevresi ve Süreç İçi Beceriler

Kişinin doğuştan beraberinde getirdiği yeteneklerini kullanabilmesini öngören maddelerdir.

Takım Çalışmalarına Uyumlu Olmak

Bazı durumlarda çevirmenlerin ortak bir çeviri işini almaları gerekebilir. Sözlü çevirilerin yapıldığı kabinlerde ortak çeviri işini yapan çevirmenlerin bir uyum içinde

Şekil 7: Albl Mikasa (2012)'nin Sözlü Çeviri Edinç Modeli

Kaynak: Albl Mikasa, 2012

çalışabilmesi, eş zamanlı çevirilerde zaman kaybetmemek için çok önemlidir. Bunun yanında takım arkadaşlarının yapıcı eleştirilerine açık bir kişi olmalıdır çevirmen. Çeviri odasında karşılaşılabileceği teknik bir arıza durumunda takım arkadaşlarından yardım alabilmesi eş zamanlı çevirinin bozulmaması için önemlidir.

Alçak Gönüllü Tavrılar Sergileme

Bazı çeviri işleri terminoloji açısından zor olabilir; bir çevirmen ne kadar büyük bir işin altından kalkarsa kalksın, bu duruma mütevazı şekilde yaklaşarak bir sonraki çeviri işine hazırlanmalıdır.

Sezgisel Özelliklerini Kullanabilme

Çevirmenin sezgisel becerileri çevirinin yapılacağı esnada çok önemlidir. Sözlü çevirmen yaptığı çevirinin devamında hangi konunun geleceğini çıkarımda bulunabilirse sözlü çeviride başarı seviyesi yükselir ve daha hızlı alımlama yapabilir.

Mobbing, Mobbing'e Boyun Eğmeme

Bazen gelen çeviri işlerinde son anda konu ya da konferans değişikliği yapılabilir. Buna bağlı olarak, çevirmene yapılan sözleşmeden daha fazla ya da daha az oturumda görev verilebilir. Bu tür durumlarda kişi motivasyonunu düşürmemeli, çeviri işine yine aynı oranda odaklanarak; kaynak dildeki metni algılama kapasitesini düşürmeden erek dile çeviri yapmaya devam edebilmelidir.

“Baskılara karşı dik durabilmek çevirmenin sosyal edincini arttırır”(Okuyan, 2019). Bu sayede çevirmenden sinirsel sıkıntıları azaltarak çeviride başarılı olması beklenir.

Süreç İçi Becerileri

Bölümdeki beceriler ardıl ya da andaş çevirinin yapıldığı bölümdeki becerileri içermektedir.

Kavrama Becerisi

Karşıya aktarılacak olan kaynak dildeki metni alımayabilme becerisini ifade eder.

Genel Konuyu Anlama, Devamını Tahmin Edebilme

Sözlü çeviri esnasında hızlı alımlayabilme becerisi özellikle eş zamanlı çevirilerde büyük önem arz etmektedir. Bir çevirmen kaynak dildeki metne odaklandığında, belirli bir kısmını dinleyip metnin devamı hakkında tahminde bulunabilmesi çeviride başarıyı

arttırır. Bu durum eş zamanlı çeviride uygun dilbilgisi yapılarını düşünebilmek için çevirmene ek süre tanınmasına yardımcı olur.

Bağlama Karar Verebilme

Sözlü çevirinin oluşması için çevirmen o anki yapıyı çevirirken bir önceki cümleyi de düşünebilmelidir. Böylece yaptığı çevrinin aynı bağlamda ilerleyip ilermediğini anlayabilmektedir. Bunun yanında, konuşmacının öz geçmişi hakkında bilgi sahibi olan çevirmen, konuşmacının hangi amaçla, hangi cümleyi kurduğunu anlayarak çeviride aynı bağlamı erek dile aktarabilir.

Lingua Franga Kullanımı

Bir dünya dili olarak görülen İngilizce, birçok seminer, meslek sunumu, çok ortaklı şirketlerin yönetim kurulu toplantıları gibi çok uluslu ortamlarda yabancı dil olarak kullanılmaktadır. Bir toplantının yapıldığı dile hakim olmayan kişilerin yabancı dil olarak İngilizce'yi kullanıyor olması, çevirmenler için İngilizce bilmenin önemini ortaya koymaktadır.

Bir antitez olarak İngilizce bazen çeviri sorunlarına da sebep olabilmektedir. Bu dilde yapılan yanlış telaffuzlar, çeviri metninin çevirmen tarafından doğru alımlanmasını etkileyebilmektedir.

Dil kullanımından kaynaklanan sorunlar, çevirmenin bağlamı anlamasını zorlaştırabilmektedir.

Aktarma Becerisi

Aktarma becerisinin kaynak dilden edinilen metnin, erek dile aktarılmasıyla ilgili kısımdaki becerilerdir.

Eşzamanlı Çeviri Yapabilme

Sözlü çeviri yaparken aynı anda kaynak metindeki unsuru dinlemek ve erek dile aktarımın aynı zaman aralığında yapılması unsurunu içermektedir.

Kapasiteyi Rahatlatma Tedbiri

Sözlü çevirmenler için en önemli adımlardan biri çeviri yapacağı alanla ilgili kültür edincini arttırabilmektir. Bu konu çevirmenler için büyük önem arz etmektedir. Çevirisi yapılacak konuşmacının hızı, çevirmenin anlama kapasitesini etkilemektedir.

Üretim Becerisi

“Çeviri yapılacak kaynak metnin konuşmasının başladığı an, çeviri sürecinde büyük önem arz eder. Bu anda çevirmeninde alımlama süreci başlatılabilmiş olmalıdır; çevirmenin çevirisinin başladığı an ile arasındaki süre çok önemlidir”(Okuyan,2019).

Bunun yanı sıra bir futbol müsabakasının sonunda röportaj esnasında çeviri yapıyor olabilir. Bu gibi ani görüşleri, hızlı tartışmaları, hızlı konuşmaları gerektiren durumlarda çevirmenden çok hızlı ve eşzamanlı çeviriler yapması istenebilir.

Kısaca Belirtme

Çevirmen kaynak metinden, kaynak konuşmadan birçok girdiyi alımlayabilir. İki dilin dil dizimi birbirinden farklı olabilir. Bir dilde kısa dil diziminde anlatılan bir girdi, diğer dilde çok uzun bir süreçte ifade edilebilir. Bu durum sözlü çeviride eş zamanlılık ilkesine ters düşmektedir.

Eş zamanlılık ilkesine ters düşen bu gibi durumlarda çevirmenin, edinçlerini kullanabilmesi büyük önem taşır. Çeviride eş zamanlılığın bozulmaması için çevirmen genel akışı bozmadan erek dile bir metni daha kısa bir biçimde çevirme yoluna gidebilir.

Sözlü çeviride ana akışı bozmadan kısaltma yapabilme becerisi, büyük oranda çevirmendeki dil edincini kullanabilme kapasitesine bağlıdır.

Çevirebilme ve Sunum

Albl-Mikasa(2012)’nin yapmış olduğu röportaja katılan tecrübeli çevirmenlere göre; çevirmenin çeviri faaliyetini gösterirken mimiklerinden arınmış, duygularını belli etmeyen bir pozisyonda olması çok önemlidir. Hatta çevirmenin ortamda yokmuş gibi, davranması beklenmektedir.

Süreç Sonrası Edinçler

Bu süreçte çevirmen çeviri sonrasında yaptığı çeviriyi edindiği dil becerileri, çeviri becerileri, kültür edinçleri doğrultusunda değerlendirir. Geriye dönüp bakarak yapmış olabileceği tonlama, konuşma, vurgulama, telaffuz hatalarını inceleyerek kendisinde düzeltmesi gereken hatalarından bir liste oluşturması beklenir. Bu hataları doğrultusunda yeni araştırmalar yaparak dil edincine, kültür edincine, çeviri edincine katkı sağlar.

Süreç Ötesi Beceriler

Bir çevirmenin meslek hayatında başarıya ulaşabilmesi için sadece çeviri faaliyetinde başarı sağlaması yeterli değildir. Bir çevirmen çeviri bürosu sahibi olabilir ya da bireysel olarak çeviriyi ticari bir faaliyet olarak yapabilir. Her iki durumda da bu işleri yürütebilecek hukuki bilgi ve muhasebe yeteneğine sahip olması gerekir.

Etik bir çeviri anlayışına sahip olmanın yanında ticari bir faaliyet olarak yapılan çeviri işlerinde, bu işleri yönetebilecek muhasebe ve hukuk bilgisi de aynı oranda önemlidir.

Çevirmen kendi emekliliği sigorta ödemeleri gibi planlamaları yapabilecek, bu meslekteki geleceğini planlayabilecek yetiye sahip olmalıdır.

Freelance olarak çalışan çevirmenlerin işini bir patronu olmamasına rağmen bir disiplin içinde yürütebilme yetisine sahip olması gereklidir. Hangi süreçte, hangi çeviri faaliyetlerini tamamlayabileceğini önceden kestirebilmesi, çeviride öngörü yeteneğini geliştiren bir aşama olacaktır.

Ticari çeviri faaliyetleri yürüten bir çevirmenin, yaptığı çeviriden ne kadar ödeme alacağını hesaplayabilmesi, bu sayede çeviride ticari düzenini oturtabilmesi bu meslekte ayakları üzerine basabilmesi noktasında büyük önem teşkil etmektedir.

Bir çevirmen, dünya döndükçe yeni olguların oluşmaya devam edeceğini; her yeni olgunun yeni oluşumlara ve kültürel değişimlere gebe olduğunu anlamış olması gerekmektedir.

Değişen ve gelişen dünya, çevirmenlerin de öğrenmesinin, kültür edincini geliştirmesinin yaşam boyu devam edeceğini açıklar niteliktedir. Dil edincini geliştirmek, yaşam boyu gelişen dil yapılarının karşısında yıllar boyu devam edecek bir eylemdir. Çevirmenlerin güncel basılı yayın organlarını takip etmesi, bu dilde yaşanan yenilikleri güncel olarak gözlemlemesine yardımcı olacaktır.

Bir çevirmenin hangi anda hangi çeviri stratejilerine ihtiyacı olduğunu düşünebilmesi, doğru zamanda doğru stratejiye karar verebilmesi o çevirmenin meta düşünebilme yeteneğinin göstergesidir.

Meta düşünebilme öngörüsüne sahip bir çevirmenin: çeviri esnasında erek toplumun ve kaynak toplumun kültürel hassasiyetleri konusunda kendini geliştirebilmiş olması

gerekmektedir. Bunun için yapacağı araştırma ve derinleştirilmiş okuma çalışmaları: iki kültür arasında fikir çatışmalarının yaşanmaması açısından önemlidir.

Çevirmenin sözlü çeviri edincini doğru kullanabilmesi için çeviri konusu ile ilgili bir derinlemesine ön hazırlık oluşturması da gerekmektedir. Bu şekilde konuya tüm sıralamasıyla hakim olan çevirmenin kaynak dildeki metni daha çabuk algılaması beklenmektedir. Çabuk algılayabilen çevirmenin çeviride gerekli olan çeviri edinçlerini daha hızlı biçimlendirebileceği düşünülmektedir.

Süreç sonrasında çevirmen becerileri Albl-Mikasa(2012)'ye göre daha çok kişinin kendini geliştirme çabasıyla doğrudan ilgilidir. Çevirmenin birey olarak yaşadığı toplumdan ve dünyadan haberdar olma isteği, dünyadaki sosyolojik yapıya ilgili olması, küresel olaylara yaklaşımı gibi faktörler çeviri esnasında karşılaşılabileceği konularda bilgi sahibi olmasını sağlayacak kaynak metni alımlamasını kolaylaştıracaktır.

1.5. Albl-Mikasa, Pöchhacker ve Kutz'un Sözlü Çeviri Edinci Modellerinin Karşılaştırılması

Çeviri piyasasında -özellikle sözlü çevirmenlerden- büyük beklentiler içerisine girilmektedir. Özellikle eş zamanlı bir çeviride çevirmenin hızına ve net bir çeviri yapmasına büyük önem verilmektedir.

Piyasalardaki sözlü çevirmen beklentisinin karşılanabilmesi: büyük ölçüde çeviri eğitiminin sözlü çeviri edinçleri doğrultusunda da zenginleştirilmesiyle doğru orantılıdır. Bunun yanında çeviri eğitiminde sözlü çeviri edinçlerinin gelişiminde büyük önem arz eden fiziksel hazırlıklar da önem teşkil etmektedir.

Çeviri eğitimin verileceği ortamlarda; çeviri esnasında ses yalıtımını sağlayan çeviri odaları ya da çeviri kabinlerinin varlığı çeviride başarıyı arttıracaktır. Bunu yanında; çeviri esnasında kullanılacak olan kulaklıkların ve ses sisteminin kullanımının çeviri eğitiminde öğretilmesi çevirmenlerin işe başlamasını ve motivasyonunu kolaylaştırmaktadır.

Yukarıda verilen sözlü çeviri edinç modelleri ortaya atılış yılı sıralamasına göre verilmiştir. Çok açıkça söylenebilir ki sözlü çeviri, yazılı edinçlerin bir alt edinci olarak tanımlanmaktan yeni kurtulmuştur, daha çok yeni bir çalışma alanıdır. Bu sebeple çeviri

edinçlerinin bu kısımdaki sözlü çeviri edinçleri bölümünde yapılmış araştırmaların sayısı çok azdır.

Sözlü çeviri edinçleri, sözlü çevirinin yazılı çeviri alanındaki bir yetenek çeşidi olarak görülmesinden vazgeçilip yeni bir çalışma alanı olarak algılanmasıyla ortaya çıkmıştır.

Eruz(2003)'a göre İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına gelindiğinde Avrupa Birliği'nin oluşması, bu ülkelerin arasındaki iletişim ihtiyacını arttırmıştır. Bu sayede, çeviri eğitimin ilk temelleri atılarak sözlü çeviri konusundaki çalışmalara başlanmıştır. Bologna Süreci'nin bir parçası olarak Avrupa ülkeleri çeviri eğitimini güncelleme ve geliştirme sürecine girmişlerdir.

Bologna Süreci'nin ardından, sözlü çeviri alanında görüşlerini belirten ilk kişi olan Kutz, çeviriyi bütün bir parça olarak ele almıştır. Ona göre: bütünü oluşturan her bir parça tek tek geliştirildiğinde, çevirinin tamamında başarı elde edilebilir.

Tüm bunların yanında Kutz, çalışmalarını oluştururken temel alacak çok fazla öncül çalışmaları olmadığından araştırmalarında temele inmekte zorlanmış, çeviri sorunlarına hızlı çözümler geliştirmeye çalışmıştır. Bu kanının oluşmasında Kutz'un çeviri modelindeki alt edinç türlerinin incelenmesi önemlidir.

Hızlı çözüm arayışında olan Kutz, hazırladığı alt edinçlerin çeviri edincine ulaşmasında, çevirmene nasıl katkı sağlayacağı konusunda açıklamada bulunmamıştır. Bu durumKurtz'un modelinin içerisindeki bağlamı bozmuş, modelin anlaşılmasını zorlaştırmıştır.

Pöhhacker ise bir silindir model oluşturarak Kurtz'un bu modelindeki açığını kapatmaya çalışmıştır. Çevirmen edinci ile hazırladığı alt edinçlerin ilişkisini açıklamaya çalışmıştır. Çok fazla alt edinç belirlemeyen Pöhhacker daha çok çeviri faaliyetine değil, çevirinin yapıldığı zamanın öncesindeki hazırlıklara ve çevirinin yapıldığı zamanın sonrasındaki etkilere odaklanmıştır.

Tıpkı Pöhhacker gibi, Albl-Mikasa da çeviri eyleminin sadece yapıldığı anla sınırlı kalamayacağını çeviri öncesindeki ön hazırlığın, çeviriye hazır bulunuşluluğun öneminden bahsetmiştir.

Albl-Mikasa ve Pöhhacker çeviride hazırbulunuşluluğu ele alırken sözlü çeviriyi yapacak olan çevirmenin ön bilgisini, temaya hakim oluşlarını, çeviri kuramları bilgisini,

mesleklerine ahlaki bakış açılarını ele almışlardır. Buna karşılık Kutz'un hazırladığı model henüz ilk ortaya atılan fikirlerden olduğundan dolayı çeviri faaliyetine yüzeysel olarak odaklanmıştır. İlk fikirleri ortaya atan bu yazar, çeviri faaliyetleri esnasında gereken alt edinçlere odaklanamamıştır.

Yukarıda anlatılan üç çeviri modelinin kendi içinde olumlu yanları mevcuttur. İlk ortaya atılan modelde Kutz(2002), çeviriyi yapılış zamanına göre iki farklı eylem olarak algılamıştır. Bu da çeviriye yeni bir bakış açısı getirmiş, çeviride ardıl ve andaş çeviriler için ayrı edinçler gerekebileceği ihtimalini akla getirmiştir.

Andaş ve ardıl çeviri sürecinde gereken çeviri becerilerin birbirinden ayrılmış olması, bu iki çeviride gerekli olan çeviri becerilerinin daha etkin bir biçimde ele alınmasını sağlamıştır.

Bu üç modelin içeriğini ele aldığımızda: aslında üç model geliştiricinin de ortak bir amaç uğrunda birleştiğini görebiliriz. Bu amaç ise çevirmen edincini arttırmaktır. Bu amaçla, araştırmacıların her biri farklı şeylerin öneminden bahsetsede ortak bir amaç etrafında toplanabilmeyi başarmışlardır.

Kutz(2002)'ye göre dil edinci ve dil bilgisi çeviride en önemli etkenlerin başında gelmiştir. Ona göre, kaynak dil ve erek dil arasındaki en büyük bağlantı çevirmenin yabancı dil bilgisine ve anadil bilincine bağlıdır.

Pöhhacker(2000) ise, dil yapılarının çeviride önemini vurgularken bundan yabancı dil ya da anadil bilgisi olarak bahsetmeyi gerekli görmemiştir. Böyle bir ayrıştırmaya gitmeyi tercih etmemiştir. Bunun yerine: Pöhhacker yapısal bilgi becerisini, sadece dil edinci olarak ele almayı tercih etmiştir. Bu durum Kutz(2002)'nin yapısal dilbilgisini ve dili kullanabilme becerisini Pöhhacker'dan daha detaylı ele aldığını göstermektedir.

Albl-Mikasa ise çalışmasında dil edincine özel olarak yer vermeyi tercih etmemiştir. Kendisine göre, tek bir konu üzerinde odaklanmaya gerek yoktur. Gerçek bir çevirmen her konuda detaylı değil, yüzeysel bir bilgiye sahip olmalıdır. Tek bir konuda uzmanlaşmaya çalışması: onun çeviride genel kültürünü geliştirmesini engelleyecektir. "Çeviride her beceriyi yüzeysel oranda geliştirmeyi önemlidir. Bu durum çevirmenin birçok alana ve konuya odaklanabilmesini sağlar"(Albl-Mikasa,2012). Bu durum: Albl - Mikasa'nın modelinin eksiklerini ortaya çıkarmıştır, dil edincinin ve dili kullanabilme becerisinin çeviride temel becerilerden biri olup olmadığını tartışmaya açmıştır. Öte

yandan dil edincinin diğer becerilerle aynı önemde bir edinç türü olup olmadığı sorusunu ortaya çıkarmıştır.

Kutz ve Albl-Mikasa'nın çalışmalarında da benzer yanları gözlemlemek mümkündür. İkisi de Pöchhacker'dan farklı olarak çeviri faaliyetine, çeviri faaliyetinin öncesine ve sonrasına odaklanmanın dışında yenilikler yapmışlardır. Çeviri faaliyetlerini bir yana bırakan araştırmacılar, çeviri faaliyetleri kadar çevirmenin kendisine de önem vermeyi tercih etmişlerdir.

Çevirmenin kişiliğini de ortaya koyan Kutz(2002) ve Albl-Mikasa(2012)'ya göre, çeviri kadar, çevirmenin duyguları da çeviri faaliyetlerinin gerçekleşmesinde önemlidir. Mobbing benzeri durumlarla çevirmenin baş edebilme becerisinin, en az dil edinci kadar önemli olabileceği üzerinde durmuşlardır. Albl-Mikasa(2012)'ye göre, çeviri esnasında çevirmenden eş zamanlı bir çeviri beklentisinin olması, çevirmenin üzerinde daha işe başlamadan bir baskı ve stres oluşturmaktadır. Bu stresle baş edebilmek çevirinin başarıya ulaşmasında büyük önem arz etmektedir.

Kutz(2002) ise çevirmene odaklanırken çevirmenin mesleğine bakış açısını daha çok önemsemiştir. Çevirmen duygularıyla, çevirmenin meslek etiğini birlikte ele almıştır. Ona göre çeviride meslek etiğine sahip olmak, çeviri işini yaparken dürüst davranmak, çeviri faaliyetinin doğru ve başarılı sayılabilmesinde önemli bir etmendir.

Albl-Mikasa'nın modelinin diğer modellerden farkıysa şüphesiz çeviri işinde tecrübeli çevirmenlerin fikrinin alınması yoluyla edinilmiş bilgilerden oluştuğu için gerçekçi olmasıdır.

Albl-Mikasa(2012)'nin modelinin en önemli farkı ise daha sonraki dönemde yetişecek olan çevirmenlere saha alanından bilgi verdiği için çevirmen deneyimlerinin, yeni çevirmen adaylarıyla paylaşılabilmesini sağlamasıdır. Bu modelden faydalanan çevirmen adayları, çeviri piyasasında tecrübeli bir çevirmenin, kendini eş zamanlı çeviride nasıl geliştirdiğini öğrenebilmektedir. Aynı zamanda sahada çalışan çevirmenlerin sözlü çeviri edinçlerini geliştirmek için neler yaptıklarını çevirmen adayları öğrenebilmekte; onların tecrübeleri hakkında özet bilgiye ulaşabilmektedirler.

Sözlü çeviri modelleri belirlenirken yazılı çeviri edinçlerinden farklı olarak, çevirinin yapıldığı ortamında önemli olduğu üzerine vurgu yapılmıştır. Çevirinin yapıldığı ortam dikkate alınırken bu ortamda yapılan çevirilerin amacı da önemsenmiştir. Bu doğrultuda

çevirinin konferans ya da roportaj çevirisi olup olmaması; bu amaç doğrultusunda nasıl bir çeviri yapılması gerektiği özel olarak irdelenmiştir.

Erek dile kaynak metni uyarlayabilmek üç edinç modelinin de ortak çalışma alanı olmuştur. Farklılık ise sözlü edinci ele alış şekli olarak öne çıkmaktadır. Kutz(2002) sözlü çeviri edincini ele alırken yazılı çeviri edincelerinin bir alt başlığı altında sözlü çeviri edinçlerini incelemiştir.

Pöhhacker ise, sözlü çeviri edinçlerine birçok alt edinç sunmuş, bunların hepsinin çeviri faaliyeti esnasında önemli olduğunu vurgulamıştır. Aynı zamanda çeviri faaliyeti esnasında meslek etiğinin ve meslek bilincinin önemine dikkat çekmiştir.

Albl-Mikasa ise sözlü çeviri edinçlerini ayrı bir konu başlığı olarak ele almakla kalmamış, sözlü becerilere birçok alt edinç türü eklemiştir. Sözlü becerilere eklediği tüm alt edinçleri detaylı olarak ele almış, bu alana en güncel katkıyı sağlamıştır.

1.6. Çeviri Eğitime Yönelik Edinçler

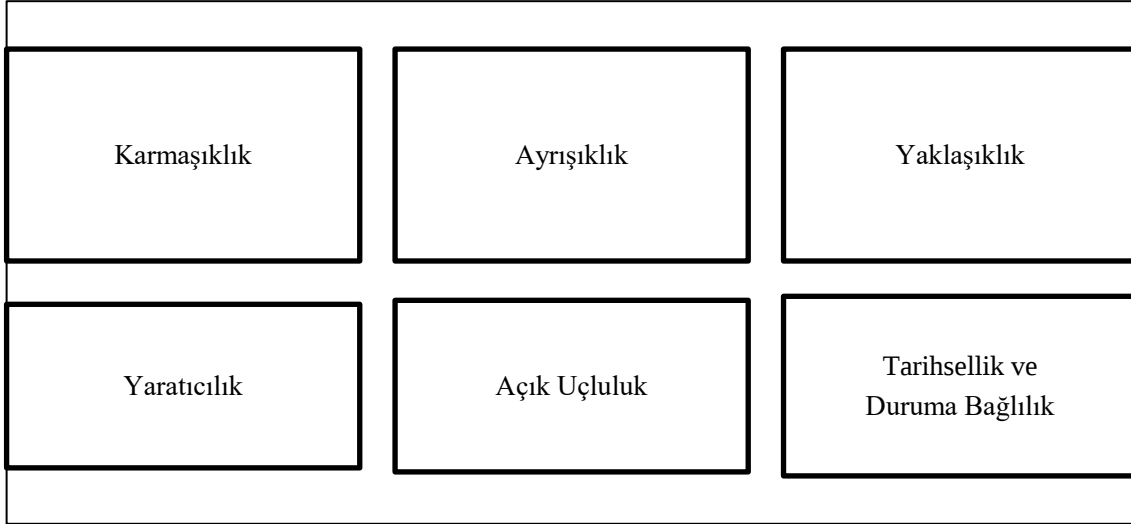
Bu edinç türlerinde, verilen çeviri eğitiminde çevirmenlerin bireysel gelişimleri hedeflenmiştir. Herbir çevirmenin çeviri edincine sahip olarak mezun olabilmesi amaçlanmıştır. Bu bölümde çeviri eğitiminde verilen yazılı çeviri edinçleri incelenecektir.

1.6.1. Albrecht Neubert'in Çeviri Edinci Modeli

Çeviri esnasında bir çevirmenin zihinsel süreci büyük önem teşkil etmektedir. Çevirmenin en büyük özelliği ise çeviri faaliyeti esnasında gerekli olan bu zihinsel süreci doğru yönetebilmesidir. Neubert(2000)'e göre çeviri eğitiminde gerekli olan, bu zihinsel süreci, çeviriyi daha iyi yapabilmek için itici güç olarak kullanmaktır.

Neubert(200)'e göre bazı etkenler Neubert'in çeviri edinci modelinin alt edinçleri gibi de görülebilir. Buna göre araştırmacı çeviri modeline yedi tane alt edinç ekleyerek bu alt edinçlerin birbiriyle kurduğu sağlam ilişki sayesinde çevirinin başarıya ulaşabileceğini anlatmıştır. Çevirmenin, çeviri edincinin gelişebileceğini savunmuştur.

Neubert(2000) karmaşıklık ilkesini çevirmenin hazırbulunuşluğu ile eş değer tutar. Araştırmacı bu ilkeyi, bir çevirinin yapılabilmesi için çevirinin yapılacağı konu -ana tema- ile ilgili çevirmenin ne kadar bilgisi olduğu, bu konuyu erek dile çevirirken çevirmenin ön bilgileri sayesinde alımlama süresini düşürebilmesi ile açıklamıştır.

Şekil 8: Neubert(2000)'in Çeviri Edincinde Bağlamsal Özellikleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Ayrışıklık ilkesi ile birlikte, Neubert(200) çevirmenin uzmanlaşmaya çalıştığı konu tarzıyla, o konuda daha derin bilgi sahibi olmasını ifade etmeye çalışmıştır. Çünkü adli bir vaka ile ilgili çeviri yapmanın gerektirdiği terminolojinin, sağlık alanındaki bir çevirinin gerektirdiği terminolojiden farklı olduğu görüşündedir.

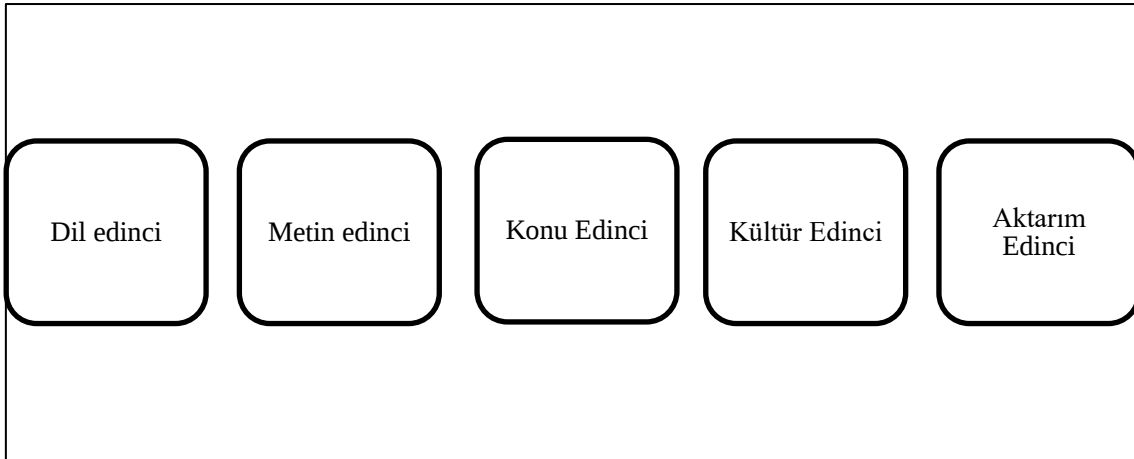
Neubert(2000) yaklaşıklık ilkesi sayesinde Albl-Mikasa (2012)'den farklı olarak; çeviride bir konu alanına odaklanmanın o alanda daha büyük bir ilgi ve odaklanma sağlayacağını düşünmektedir. Sağlanan bu büyük odaklanma sayesinde çevirmenin bu alandaki çevirilerde alımlama hızının artacağını, artan çeviri hızının çevirmenin konu alanındaki bilgi seviyesiyle doğru orantılı olacağını ifade eder. Neubert'e tam ters olarak Albl-Mikasa(2012) kendi çeviri edinci modelinde, bir çevirmenin çeviride başarılı olmasının daha çok konu alanına hakim olmasıyla doğru orantılı olduğunu savunmuştur. Ona göre bir çevirmenin herhangi bir alanda yüzeysel de olsa bilgi sahibi olması, bu şekilde daha çok konu alanında fikir sahibi olması daha önemlidir. Bu noktada iki araştırmacının çeviri edinci konusundaki fikirleri birbirinden ayrılmaktadır.

Neubert(2000) açık uçluluk ilkesiyle bir çevirmenin herhangi bir alanda sahip olabileceği temel yetilerinin ya da edinçlerinin oranının önceden belirlenemeyeceğini ve bu edinçlerin bir sınırı olamayacağını ifade etmeye çalışmıştır. Çünkü bir çevirmenin örneğin konu alanında kendini geliştirmek için hangi kaynaklara başvuracağı, bu kaynaklardan ne kadar, ne oranda bilgi edineceği ve kendini ne kadar geliştireceği kendi tasarrufunda bir durumdur. Bununla ilgili bir alt ya da üst edinç gelişim sınırı belirlemek neredeyse imkânsızdır.

Neubert(2000)'in bu çeviri edinç modelinde, her çevirinin gerçekleşeceği kaynak metin belirli bir durumun ya da olgunun içerisinde olduğu kabul edilir. Çevirmenin bu çeviri faaliyetini gerçekleştirirken kaynak metnin hangi olgusal durumlardan etkilenecek, nasıl bir durum içerisinde olduğunu kavrayabilmesi önemlidir. Çevirmen, deneyim edindikçe bu beceri kendisinde otomatikleşmeye başlar.

Tıpkı çevirmenin kaynak metnin oluşmasındaki durumu ve olguyu göz önünde bulundurması gibi Neubert(2000), çeviri konusunun tarihsel gelişiminin çevirmen tarafından bilinmesinin de çevirinin başarıya ulaşmasında gerekli edinçlerden biri olduğu görüşündedir.

Neubert(2000)'e göre yukarıda belirtilen alt edinç türlerinin çevirmende oluşturması gereken birçok yeti bulunmaktadır. Araştırmacı bu yetileri parametre olarak tanımlamıştır.

Şekil 9: Neubert(2000)'in Çeviri Parametreleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Yukarıdaki şekilde Neubert(2000)'in çeviri alt edinçlerinin bir çevirmende oluşturmasını beklediği beş parametre açıklanmıştır. Bu beş parametrenin bir çevirmende olmasının çevirinin başarıya ulaşmasında önemli etken olduğu savunulmuştur.

Eser(2013)'e göre bu çeviri edinç modelinde dil edinci parametresiyle açıklanmak istenen çevirinin sadecekaynak dile ve erek dile hakim olmakla sınırlı olmadığıdır. Kendisi çevirinin başarılı olabilmesinde kaynak dilin, erek dilin yapı bilgisini bilmek kadar, bu bilgileri doğru şekilde kullanabilme yetisinin de öneminin altını çizmiştir.

Metin edinci gelişmiş olan bir evirmenin Neubert(2000)'e göre, eviri metnini incelediğinde çeviri metninin yapılarını çok hızlı anlayabilmesi gerekir. Dil –yapısı- bilgisi sayesinde metni anlayan çevirmen, metnin çeşidini daha çabuk alımlayabilir. Kendisi bu parametreyi metin edinci, olarak tanımlamıştır.

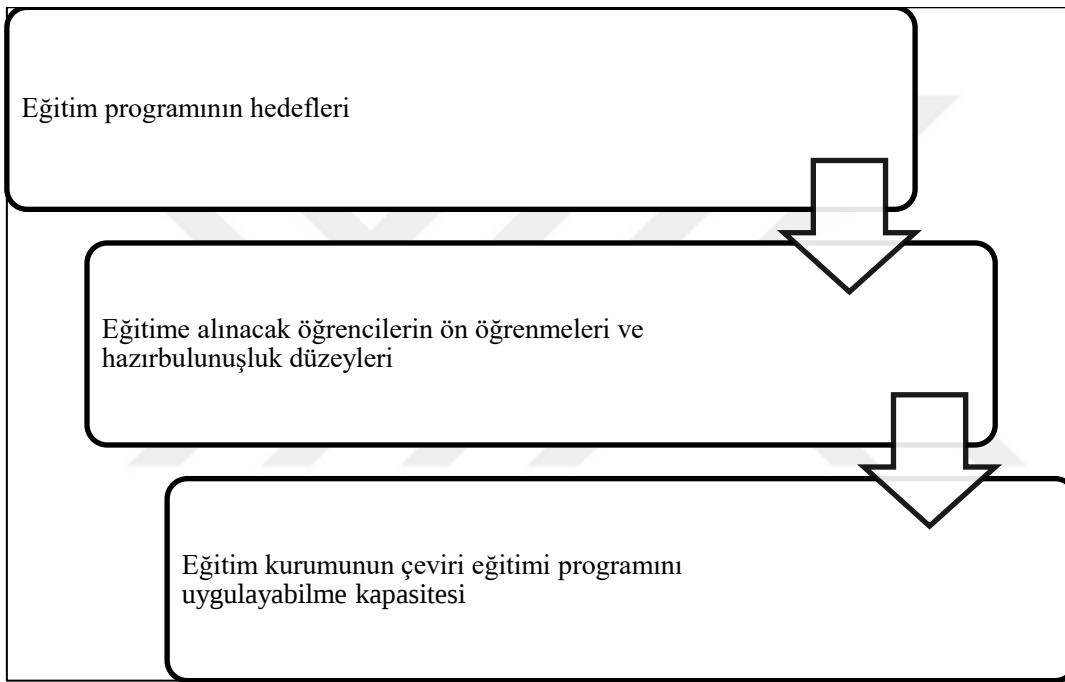
Bir evirmen bir konu hakkında bilgi sahibi olurken Neubert(2000)'e göre, bir uzman kadar o konuda fikir sahibi olamayabilir. Ancak kaynak dilden erek dile eviri yaparken, erek dile metnin tam anlamıyla ulaşabilmesi için konu hakkında bilgi sahibi olursa, çeviriye konu ile ilgili ekleme ve ıkartmalarda bulunabilir. Bu durumu ise konu edinci parametresi olarak açıklamıştır.

Neubert(2000) bir eviri yaparken: kaynak metinden alınan bilginin erek dile alınması hususunu ayrı bir parametre olarak ele alarak, bu konunun büyük bir önem arz ettiğinin altını çizmeye çalışmıştır. Çevirmen kaynak metinde çeviriye alımlama yaparken, bir anda erek kültüre çok ters düşecek, kültürel bir olguyla karşılaşabilir. Böyle bir sorunla karşılaştığını fark edebilmesi için, çevirmenin kaynak kültürüne ve erek kültüre aşına olması beklenir. Kültür edinci sayesinde erek kültürdeki bu hassasiyeti fark eden çevirmen, dil edincini ve konu edincini de bağdaştırdığında, bu kültürel unsuru farklı bir dil yapısıyla, farklı kelimelerle yumuşatarak erek kültüre aktarabilir. İki toplumun da kültürel değerlerine saygılı bir eviri yapmayı başarabilir.

Tüm bu eviri edinçlerine sahip olan evirmenden Neubert(2000), kaynak dilden erek dile aktarımda başarı beklemektedir. Ona göre aktarım edinci önceki dört parametrenin doğru uygulanabilmesiyle oluşan bir edintir. Aktarım edincine sahip bir çevirmen hangi tekniklerle hangi metni daha hızlı alımlayabileceğini ve doğru aktarabileceğini ngrebilmelidir.

1.6.2. Schaffner'ın Çeviri Edinci Yaklaşımı

Çeviri edinçlerinin yeni çevirmen adaylarına kazandırılması hususunda Schaffner bir diğer model geliştirici olmuştur. Schaffner(2000)'e göre, çeviri eğitiminin başarıyla tamamlanabilmesi çeviri edincinin kazanılmasıyla doğru orantılıdır. Ona göre çeviri eğitiminin amacına ulaşabilmesi için dikkat edilmesi gereken temel unsurlar bulunmaktadır. Araştırmacı bu unsurları şu şekilde tanımlamıştır; eğitim programının hedefleri, öğrencilerin hazır bulunuşlukları ve ön öğrenmeleri, eğitim kurumunun bu öğrenme hedeflerini gerçekleştirebilme kapasitesidir.

Şekil 10: Schaffner'a göre Çeviri Edinçi Eğitiminin Temel Unsurları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Geliştirdiği çeviri eğitimi modelinin temellerini edinç kavramı üzerine oturduğu için; kendisi edinç üzerine kendi tanımını yapmıştır. Schaffner(2000)'e göre çeviri işleminin başarıyla kaynak dilden alınıp erek dile aktarılabilmesi için gerekli olan bütün etmenlerin bir araya gelmesi; çevirmendeki tüm çeviri alt edinçlerinin gelişmesi gerekmektedir.

Schaffner(2000) daha çok çeviri eğitimi programına katılacak olan çevirmenlik öğrencilerinin genel yetenekleri üzerinde durmuştur. Onların güncel bilgileri takip eden bir çevirmen olduklarında, konu edincine sahip olabileceklerini ve bu sayede çeviri işi alırken birçok konu alanına hakim olabileceklerini savunmuştur.

Araştırmacı: çeviri yapan kişinin anadilindeki dil yapısına profesyonel şekilde hakim olmasının önemine vurgu yapmıştır. Schaffner(2000)'e göre kaynak dilde ve erek dilde eş anlamlı sözcüklerin bulunabilmesi birbirine eş değer olan çevirilerin yapılabilmesi için çok önemlidir. Bu da çevirmenin dil edincinin gelişmiş olmasını gerektirmektedir.

Şekil 11: Schaffner(2000)'in Çeviri Edinci Modeli Alt Edinçleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Yukarıdaki şekilde de görüldüğü gibi Schaffner(2000), çeviri eğitiminde gerekli olan bir takım alt edinçlerden bahsetmiştir. Kültür edinci kavramıyla araştırmacı, çevirinin yapılacağı dildeki toplumun tarihsel bağlantılarını, geleneklerini ve ananelerin kullanım şekliyle ilgili çevirmenin genel kültür bilgisini temel almıştır. Metin edinci ilkesiyle, erek dile çeviri yaptığında bir metni oluşturabilme, bu metne gereken giriş ve sonuçlandırma bölümlerini ekleyebilme becerisinden bahseder. Ona göre araştırma edinci bir çevirmenin olmazsa olmazıdır, çeviri esnasında çevirmen kafasına takılan kültürel, yapıbilimsel bir sorun olduğunda çözüm geliştirme becerisini bu edinç sayesinde çözer. Aktarım edinci ise, buraya kadar bahsedilen tüm alt edinçlerin bir arada kullanılabilmesi sayesinde ortaya başarılı bir çeviriyi çıkarmayı ifade eder.

1.6.3. Mine Yazıcı'nın Çeviri Eğitimi Görüşleri ve Çeviri Edinçleri Modeli

Yazıcı(2007)'ya göre ilk bölümde bahsedilen küreselleşmenin etkisiyle çeviri teknolojilerinde de büyük gelişme gösterilmiştir. Gelişen her çeviri teknolojisi çeviribilim alanına yeni terminolojik kelimeler eklemektedir. Bu gelişme ve değişim sadece terminolojik eklemeler anlamında değildir. Çeviribilim içerisinde yer alan terimlerin anlamının değişmesi de söz konusudur.

Tüm bu küreselleşme süreci, çeviri işini yapan çevirmenlerin sadece dil edinçleri ve kültür edinçleriyle erek kültüre eş değer bir çeviri aktarmalarını zor hale getirmiştir. Yazıcı(2005) bu konuya şöyle bir açıklama getirmiştir; çeviri alanındaki teknolojik değişimlerle birlikte, erek kültüre aktarım teknikleri, kaynak kültürden alımlama yöntemleri ve metni çözümleyebilme becerileri gibi alt edinçlerin de modern çağda çeviri eğitimine girmesi gerektiğini söylemiştir. Ona göre bu alt edinçler günümüz dünyasında çeviri sektöründe başarılı olmak isteyen bir çevirmenin olmazsa olmazlarındandır.

Yazıcı(2012)'ya göre çeviri sektörü küreselleşen dünyada ürün satış, ürün tanıtım gibi alanlarda da hızla gelişim göstermektedir. Kendisine göre küreselleşmenin getirdiği bu etki çeviri eğitimini de etkilemiştir. Bu alandaki çeviri edinçlerinin de çeviri eğitiminde yer alması gerektiğinden bahsetmiştir.

Yazıcı'nın çeviri edinci eğitimi modelinde yer alan unsurlar şu şekilde sıralanabilir; kaynak ve erek kültür/dile hakim olma, proje tasarımı yapabilme, kuramsal yetenekler, çok dilli metin oluşturabilme becerisi, araştırmaya yönelik üst bilgi ve beceri, elektronik araçları kullanabilme, satış ve pazarlayabilme yetisi. Yazıcı(2007) çalışmasında yukarıda bahsedilen bu yeni çevirmen alt edinçlerinin çevirmen eğitime katılmasının, yeni yetişen çevirmenlerin piyasanın beklentisini karşılayabilmesinde önemli olduğunu savunur.

Bahsedilen alt edinçler sayesinde çevirmenlerin Modern Çağ'ın gerektirdiği yeteneklerle donatılabileceğini anlatmaya çalışmıştır. Özellikle çeviri piyasasında kullanılan teknolojik alt yapının, yeni çevirmenlere öğretilmesiyle kazanılacak olan çeviri teknolojileri edinçlerinin, çevirmenlerin çeviri sektöründeki faaliyetlerini sürdürmelerini kolaylaştıracağını savunur. Bu çeviri teknolojilerine hakimiyetin çevirideki aktarım sürecini daha başarılı kılacağını söylemiştir.

Yazıcı(2007) erek kültür bilgisi ilkesiyle birlikte, kaynak dilin ve erek dilin yapısına hakim olmayı anlatmak istemiştir. Kuramsal yetenekler maddesiyle çevirmenin kendi yaptığı işe güvenebilmesi için uymuş olduğu kurallar bütünlüğünü anlatır. Çok dilli metin yaratabilme edinciyle birlikte, bir metni üretebilmek için gerekli olan metin geliştirme tekniklerini ortaya koymak istemiştir.

Şekil 12: Mine Yazıcı(2007)'nin Edinç Modeli

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Elektronik araçları kullanabilme becerisiyle birlikte: çeviri teknolojilerinde bilgisayarın kullanılabilmesini, bilgisayarda çevirilen bir metni alımlayabilme yetisini anlatmaya çalışmıştır. Pazarlama bilgisi ilkesiyle birlikte, küreselleşen dünyada ürün satış ve pazarlamasında gerekli olan çeviri edinçlerinin çevirmenlere kazandırılmış olmasını ifade etmektedir. Araştırma becerileri kavramıyla çeviri esnasına bir problemle karşılaştığında hangi bilgi kaynaklarına başvurması gerektiği konusunda çevirmenin bilgi sahibi olmasını hedeflediğini anlatmıştır.

Yazıcı, bu çalışmasıyla birlikte çeviri eğitime ve çeviri eğitiminde kazandırılması gereken çeviri edinçlerine yeni bir soluk getirmiş çeviri eğitime çeviri teknolojileri alt edinçlerini kazandırmıştır. Yazıcının bu çalışmasıyla birlikte: çeviri, Modern Çağ'ın gerekliliklerine bir adım daha yaklaşmıştır. Bu çalışmasıyla birlikte çeviri edinçleri

modellerinin güncellenmesinde ve Modern Çağ'a ayak uydurabilmesinde, Yazıcı'nın payının çok büyük olduğunu söylemek mümkün olacaktır.

1.6.4. PACTE Çeviri Edinci Modeli

PACTE çeviri alanında birçok eksikliği gidermek ve araştırmalar yapabilmek için özel bir fon desteğiyle kurulmuş araştırma grubudur. Autonomia De Barcelona University'de kurulan bu gruba fon desteğini İspanya Hükümeti sağlamıştır. Bu grupta *çevirmenlerin gelişimi ne doğrultuda olursa, çeviri piyasasında başarılı çevirmenler artış gösterebilir* sorusuna çözüm aramıştır. Bu konuda birçok araştırma ve inceleme projesi geliştirmişlerdir (PACTE, 2005).

PACTE(2005)'de belirtildiği üzere PACTE araştırma grubu, genel itibarıyla, deneye bağlı olarak çeviride kalite artırma yollarını keşfetmek, daha iyi çevirmen adayları yetiştirebilmek için çeviri eğitiminde gelişim yolları sunmak, çevirmen adaylarının çeviri teknolojilerindeki gelişmeleri yakından takip edebilmesi üzerinde çalışmalar sunar. Diğer yandan bu araştırma grubu çalışmalarındaki deneysel araştırmalarını yerine getirirken ön değerlendirme testleri, süreç kontrol testleri ve final uygulam testleri uygulayarak deneysel süreç sonundaki verilere ulaşır.

Eser(2013)'e göre PACTE grubu projelerinde birçok dil çifti kullanılmıştır. Bunlara örnek olarak; İngilizce-İspanyolca, Fransızca Katalanca, Fransızca-İspanyolca, Almanca-Katalanca, İspanyolca-Katalanca verilebilir. Buna göre çalışmalarda kullanılan A dilleri Katalanca ve İspanyolca iken; bu çalışmalarda kullanılan B dilleri ise İngilizce ve Almanca olmuştur.

Çeviri edinci nasıl geliştirilebilir, özellikle çeviri teknolojisinde son gelişmelerle ilgili edinçleri edinmiş bir çevirmen nasıl yetiştirilebilir konusunda birçok araştırma sunan PACTE grubu; çeviri edinci geliştirebilmek için iki farklı çeviri yöntemi geliştirmiştir.

Bu iki yöntem üzerine birçok deneysel yöntem ortaya çıkaran grup PACTE(2011)'e göre; ilk geliştirdikleri yöntemle bir çevirmenin başarılı bir çevirmen olabilme yolunda ilerleyebilmesi için hangi edinçlere ihtiyacı olduğu konusunu araştırma girişiminde bulunmuştur.

PACTE(2011)'e göre geliştirilen ikinci yöntemle grup çeviri edinçleri nasıl edinilebilir ve nasıl geliştirilebilir konusu üzerine odaklanmıştır. Tüm bu çalışmalara yapılırken grup yöntem olarak deneysel ve somut verileri kullanmayı tercih etmiştir.

Deneysel verilerden yararlanmaları PACTE grubunu kendinden önce çalışma yapan diğer gruplardan büyük ölçüde ayıştırmıştır. Albl-Mikasa'dan gelen sahaya inip çevirmenlerden bilgi toplama anlayışını günümüze de uyarlayarak, deneysel yöntemlerle çeviri iş sahasından veriler toplamışlardır.

Araştırma grubu çeviri üzerine araştırmalarda bulunurken şöyle bir tanımlama gerçekleştirmiştir: “Çeviri, içinde karar alma ve sorun çözme süreçleri içeren ve uzman bilgisi gerektiren iletişimsel bir etkinlik olarak tanımlamaktadır”(PACTE, 2003). Bu tanımdan hareketle araştırma grubu çeviri mesleğini bir uzmanlık mesleği olarak görmüştür. Onlara göre bu eylemi gerçekleştirecek kişinin karar alabilmesi; çeviri esnasında karşılaştığı sorunları çözebilmesi için bu alanda uzmanlaşmış olmaları gerekmektedir.

Karşılaştığı çeviri sorunlarının çözümlenebilmesi için bu konuda alt edinçlerini geliştirmesi gereken çevirmenin; bu sorunların çözümü için çabaladığında aynı zamanda alt edinçlerini de geliştirebilecek böylece çeviri alanında uzmanlaşabilecektir.

PACTE çeviride edinç kavramını tanımlayabilmek için disiplinlerarası bir tutum sergilemiştir. Öncelikle diğer disiplinlerin edinç kavramına yaklaşımlarını incelemişler ve bu kavramı disiplinlerin hangi bölümünde ele aldıklarını ortaya koymuşlardır. Tüm bu çalışmaların sonucunda edinç kavramını çeviri çalışmalarında merkeze almışlar ve bir çatı kavram olarak kullanılması gerektiğine karar vermişlerdir.

PACTE(2003)'e göre diğer disiplinler daha çok iletişim edincine odaklanmışlardır. Pacte grubu diğer disiplinlerde en çok ele alınan edinç türünün iletişim edinci olduğunu fark etmiştir. Kendileri çeviri edincinin iletişim edincinden tamamen farklı bir terminolojide olduğu kanısına ulaşmışlardır. Bunun en büyük nedeninin de iletişim edincinin daha çok stratejik bir yetenekle ilgili olması sonucuna varmışlardır. İletişim becerileri daha çok kişinin ya da çevirmenin bir diyalogu başlatabilme, sürdürebilme, sonuçlandırabilme becerilerini kapsamaktadır.

İletişim becerilerinin stratejik hedeflerinin tam tersi olarak, PACTE(2003)'e göre, çeviri konusu edinci edinme daha çok o konu üzerinde bilgi ve deneyim gerektirmektedir. Bir

kişinin çeviri edinci kazanabilmesi, o konuda uzmanlaşmasından ve uzmanlar tarafından hazırlanmış bir eğitim programını tamamlamaktan geçer. Uzmanlaşabilmenin en elle tutulabilir yanı ise şüphesiz çeviri esnasında karşılaşılan bir sorunu çözebilme becerisinden geçmektedir. PACTE(2003) çalışmasında çevirmenlerin karşılaştıkları bir çeviri problemiyle baş edebilme becerisini uzmanlık bilgisi olarak tanımlamaktadır.

PACTE(2003) uzmanlık bilgisine ek olarak bir de, bildirime dayalı bilgi kavramını ortaya koymuştur. Bu bilgi doğrudan bilginin kendisine okuma, dinleme yoluyla alımlanmış bilgidir. Bu tip bilgilerin işlenmesi oldukça kolaydır, süreç bilgisi ise daha çok bir çevirmenin çeviri faaliyetleri esnasındaki tecrübelerini ifade eder. Çevirmenin bu bilgilerini elle tutulur hale getirmesi oldukça zordur.

Süreç bilgisini edinen bir çevirmen PACTE(2003)'e göre, çeviri bilgileri konusunda tecrübeler edinmiştir. Bu bilgiler konusunda zaten otomatikleşmiştir; otomatikleşen bu deneyimsel bilgileri sözle ifade etmekte çevirmenler zorlanabilmektedir. Süreç bilgisi artmaya başladıkça uzmanlık bilgisine ulaşmak daha da kolaylaşmaktadır.

Bu bölümde konuyla ilgili akademik çalışmalar incelenmiş olup bu çalışmalarda ele alınmış olan teorik bilgiler incelenmiştir. Oluşturulan kuramsal çerçeve bir sonraki bölümde incelenecek olan üç adet vakıf üniversitesinin, üç adet devlet üniversitesinin İngilizce öğretmenliği Bölümlerinde verilmekte olan çeviri eğitiminin içeriğinin analiz edilmesine temel olması amaçlanmıştır. Bir sonraki bölümde ise çalışmanın yöntemi ele alınacak olup, müfredat içeriği incelenirken nasıl bir yol izleneceği detaylı olarak anlatılmaya çalışılacaktır.

BÖLÜM 2: YÖNTEMBİLİM

Uluslararası eğitim faaliyetlerinin artmasıyla, çağdaş eğitim sisteminde de gün geçtikçe küresel etkiler çeviri ihtiyacını doğurmaktadır. Bu durum İngilizce öğretmenliği bölümlerinde verilen çeviri derslerinin öğrenme hedeflerinde yer alan çeviri edinçlerinin arttırılması, yenilenmesi ve geliştirilmesinin gerekliliğini ortaya koymuştur.

Çalışmanın bu bölümünde çevirmen edinçleri, çeviri edinçleri ve çeviri alt edinçleri açısından İngilizce öğretmenlerine verilen çeviri ders planları analiz yöntemiyle incelenecektir. Yapılan incelemenin sonunda hangi çeviri edinçlerine ders hedeflerinde daha çok yer verildiği, hangi çeviri edinçlerine daha az yer verildiği ortaya konulacak olup, bu durumla ortaya çıkan sonuçlar açıklanacaktır.

2.1. Araştırma konusunun Önemi ve Amacı

Türkiye Cumhuriyeti'nde İngilizce öğretmenliği bölümlerinde öğrenme hedeflerinin PACTE(2003), Albl-Mikasa(2012), Pöchhacker(2000), Kutz(2010) gibi araştırmacıların belirtmiş olduğu birçok fikir ve deneysel yöntemlerle donatılmasının ve güncelleştirilmesinin gerekliliği kaçınılmaz bir gerçektir. Çünkü bu yenilikler İngilizce öğretmenlerinin çeviri becerilerini ve çeviri tekniklerini geliştirmelerine katkı sağlayacaktır. Çeviri edincine ulaşabilmiş İngilizce öğretmenlerinin, hayatlarında ilk kez yabancı dilde bir çeviriyle karşılaşan öğrencilerinin çeviri faaliyetlerini nasıl yürüteceklerini fark edebilmesi ve öğrencilerin bu yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olabilmeleri öngörülmektedir.

Günümüzde İngilizce öğretmenliği bölümlerinde çeviri dersleri verilmektedir ancak, bu derslerin sadece dil edinci kazandırmak üzerine mi olduğu, yoksa birçok alt edinç türleriyle bu derslerde İngilizce öğretmenlerine çeviri edinci kazandırılıp kazandırılmadığı sorusu akıllara gelmektedir. Günümüzde bazı vakıf üniversiteleri çeviri derslerinin yanında, öğretmenlerine kültür edinci kazandırmaya yönelik birçok seçmeli ders eklemesi yapmaktadır. Yapılan bu seçmeli ders programlarındaki kültürel ve sanatsal çalışmaların öğretmenlerin edinç gelişimine etkileri önemlidir.

Yapılan incelemelerle üniversitelerde, İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde birçok edebiyat, roman, hikaye gibi derslerin olup olmadığı ortaya konulacak; bu dersleri alan

öğretmenlerin kültür edinci adı altında, edebiyat alt edincini kazanmalarının, çeviri faaliyetlerini kolaylaştırıp kolaylaştırmadığı ortaya konulacaktır.

Çeviri alt edinlerini kazanan bir İngilizce öğretmeninin Kutz(2002)'ye göre çeviriyi alımlama süresinin azalacağı kabul edilen gerçektir. Buradan hareketle İngilizce öğretmenlerinin lisans eğitimi boyunca aldıkları çeviri derslerinde, çeviri edinçleri ve çevirmen alt edinçleri geliştirilirse çeviri faaliyetlerinde daha başarılı olabilecekleri öngörülmektedir. Çeviri faaliyetlerinde daha başarılı olan bir İngilizce öğretmeninin sınıf içerisinde yabancı dilde hazırlanmış eğitim programlarını kullanması kolaylaşacaktır. Gelişen çeviri edinçleriyle, çeviri teknolojilerini sınıfta çok hızlı kullanabilen bir öğretmenin öğrencilerin erek dilde iletişim faaliyetlerini geliştirebilmek için birçok yabancı öğretim teknolojilerini de kullanabilmesi öngörülmektedir.

Yazıcı(20007)'ya göre: çeviri teknolojilerinin kullanımı küreselleşen dünyamızda kaçınılmaz bir hal almıştır. Çeviri teknolojilerinin aynı sebeple sınıf ortamında da büyük önem teşkil ettiği bilinen bir gerçektir. Lisans eğitiminde çeviri teknolojileri edinci kazanan bir öğretmenin, öğrencilerinin yabancı dil öğrenme süresini hızlandırabileceği öngörülmektedir.

Bu çalışma sayesinde: İngilizce öğretmenlerinin hangi çeviri alt edinçlerinin devlet ve vakıf üniversitelerinde geliştirdiği üzerinde durularak, Pöchhacker(2000)'in de söylediği gibi alan edinci geliştirilen bir öğretmenin, aktarım edincinin de gelişmesi ilişkisi ortaya konacaktır. Aktarım edinci, lisans düzeyinde aldığı çeviri derslerinde geliştirilen bir öğretmenin uluslararası projeleri okul içerisinde yönetirken metni alımlama sürecinin - Kutz(2002)'nin belirttiği gibi- dört saniye ile on saniye arasında değişmesi mümkün olabilir.

Bir İngilizce öğretmeni, lisans eğitimi boyunca çeviri becerilerini geliştirirken sözlü çeviri becerilerine yönelik dersler alabilirse alımlama süresi azalacaktır. Albl-Mikasa(2012)'ye göre, alımlama süresi düşen bir İngilizce öğretmeni, alımlama süresi azalan bir çevirmen gibi çeviride otomatikleşme süreci deneyimi yaşamaya başlamaktadır. Çeviri teknolojileri alt edinçleriyle donatılan bir öğretmen; tıpkı çevirmenler gibi -eğitim teknolojileri programlarını kullanırken- çeviride otomatikleşmeyi sağlayabilecektir. İngilizce öğretmenlerinin deçeviride otomatikleşme deneyimini güncelleşen çeviri dersleri müfredatıyla sağlayabilecekleri öngörülmektedir.

İngilizce eğitimcileri, lisans eğitiminde çeviride uzmanlaşabilme eğitimini alabilirse çeviride otomatikleşme süreci de yıllar içerisinde başlayacaktır. Bu otomatikleşme sayesinde sınıf içerisine yabancı konukları canlı konferans yoluyla bağlayabilmesi, yabancı konukların canlı konuşmalarını çevirebilmesi, öğrencilere yabancı dil edinci ve sevgisi kazandırabilmesi beklenmektedir.

Bu çalışmada yapılan müfredat analiziyle birlikte: Türkiye Cumhuriyeti'nde İngiliz Dili Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda verilen çeviri derslerinin içeriği incelenerek hangi sözlü çeviri edinçlerinin bu müfredatlarda yer aldığı incelenecektir. İncelenen bu çalışmada, müfredatlardaki sözlü çeviri becerisi eğitiminin, Albl-Mikasa(2012)'nin belirttiği gibi, süreç ötesinde yer alan çevirmen edinçlerinin ve otomatikleşmenin İngilizce Öğretmenlerine de kazandırılabilip kazandırılmadığı ortaya konulacaktır.

İncelenen bu müfredat analizi ile birlikte İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde yer alan sadece çeviri dersleri değil; aynı zamanda kültür edinci, dil edinci sağlayan dersler de inceleme kapsamına alınarak Pöchhacker(2000)'in çevirmenler için bahsetmiş olduğu alan edincinin İngilizce öğretmenlerine ne kadar kazandırılmaya çalışıldığı gözler önüne serilecektir. Bu edincin: İngilizce öğretmenlerine yeterli oranda kazandırılmamasının eğitsel boyutu üzerinde sonuçlara varılacaktır. Bu sayede ülkemizdeki İngilizce öğretmenlerinin eğitsel becerileriyle, çeviri edinçlerinin bir arada kullanılmasının eğitsel boyutu hakkında bilgi verilecektir.

Günümüzde ülkemizde çok fazla gözlemlenen İngilizce eğitimi başarısı problemi ele alınırken lisans eğitimleri boyunca aldıkları çeviri derslerinde İngilizce öğretmenlerinin sözlü çeviri ve sözlü iletişim edinçlerinin ne kadar geliştirildiği de ortaya konulmaya çalışılacaktır.

2.2. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmanın modeli farklı başarı sıralamalarındaki devlet üniversiteleri ve vakıf üniversitelerinin İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinin güncel çeviri edinçlerini ne derecede yansıttığını müfredat analizi yaparak ortaya koymaktır.

2.3. Araştırmanın Örneklemi

Çalışmada 3 devlet ve 3 vakıf üniversitesinin lisans düzeyindeki İngilizce Öğretmenliği Programları incelenmiştir. Bu bölümde İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde verilen

dersler, çeviri edinçleri bakımından incelenmiştir ve ders içerikleri bütüncül olarak kullanılarak analiz edilmiştir.

Bölümlerin belirlenmesinde üniversitelerin başarı sıralamaları, eğitim dili, ikinci yabancı dili ölçüt olarak belirlenmiştir.

Tablo 5: Araştırmanın Örneklemi

Başarı sıralaması	Üniversite Adı	Üniversite türü	Bölüm adı	Eğitim dili	İkinci Yabancı Dil
YÜKSEK	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Devlet	İngilizce Öğretmenliği	İngilizce	Almanca, Fransızca, İtalyanca
	Medipol Üniversitesi	Vakıf	İngilizce Öğretmenliği	İngilizce	Almanca
ORTA	Sakarya Üniversitesi	Devlet	İngilizce Öğretmenliği	İngilizce	Almanca
	Başkent Üniversitesi	Vakıf	İngilizce Öğretmenliği	İngilizce	Almanca
DÜŞÜK	Hakkâri Üniversitesi	Devlet	İngilizce Öğretmenliği	İngilizce	Almanca
	Maltepe Üniversitesi	Vakıf	İngilizce Öğretmenliği	İngilizce	

Kaynak: Yök Veritabanı

2.4. Veri Toplama Süreci

Türkiye’de İngilizce Öğretmenliği Bölümleri’nde, çeviri eğitime ne derecede yer verildiğini tespit etmek için nitel araştırma yöntemlerinden dokümaninceleme yöntemi kullanılmıştır. Doküman inceleme yöntemi basamakları aşağıdaki gibi sıralanmıştır.

- Dokümanlara ulaşma
- Orijinalliğin kontrolü
- Dokümanları anlama
- Veriyi analiz Etme (içerik analizi uygulaması)

- Veriyi kullanma

Çalışmada sırasıyla dokümanlara ulaşılmıştır. Ardından tabloda belirtilen üniversitelerin internet sitelerinden çeviri eğitimi ile doğrudan ilişkili olan dersler tespit edilmiştir. Çeviri ile ilişkili dersler farklı bölümlerde farklı isimlerle yer alabilmektedir. Bu derslerin belirlenmesinde müfredat incelemesi yapılarak çeviri eğitimi kapsamına giren, dil edinci, kültür edinci çeviri edinci ve dünya bilgisi gibi edinç kategorileri ile uyumlu dersler incelenerek bütüncüye alınmıştır.

2.5. Veri Analiz Yöntemi

İçerik analizi aşaması aşağıdaki şekilde yapılmıştır:

- Verilerin kodlanması,
- Temaların bulunması ,
- Tema ve kodların düzenlenmesi,
- Bulguların tanımlanması ve yorumlanması,

İçerik analizini gerçekleştirmek için öncelikle temalar ve kodlar belirlenmiştir. Literatür taraması neticesinde oluşturulan edinçler, alt edinçlere ayrılarak temalar (kodlar) elde edilmiştir. Çalışma konusu ile bağlantılı olarak belirlenmiş kodlar; dil edinci, kültür edinci, alan edinci, araçsal edinç ve dünya bilgisidir.

Temalar ve kodların doğruluğu uzman görüşü ve onayı ile tespit edilmiştir. Ardından temalar ve kodlar ders içerikleri ve amaçları ile eşleştirilerek bir matris elde edilmiştir. Alınan veriler tablolar haline tezin araştırma sorularına yanıt bulmak üzere kullanılmıştır.

Bu bölümde çalışmanın yöntemi ele alınmış olup, müfredat içeriği incelenirken nasıl bir yol izleneceği detaylı olarak anlatılmaya çalışılmıştır. Bir sonraki bölümde çalışmanın örnekleminde belirtilen üniversitelerin İngilizce Öğretmenliği bölümlerinde verilen Çeviri Edincine yönelik dersler analiz edilecektir.

BÖLÜM 3: ARAŞTIRMA VE BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde Türkiye’de İngilizce öğretmenliği eğitiminin, güncel çeviri edinçlerini ne derece yansıttığını/kazandırdığını ortaya koymak hedeflenmiştir.

İnceleme yapılırken bölümlerin hangi ölçütlere göre tercih edildiği açıklanmış ve bu bölümlerdeki çeviri dersleri ve katkı sağladıkları edinçlere göre sınıflandırılmıştır. Daha sonra karşılaştırılan bölümler -Devlet Üniversitesi ve Vakıf Üniversitesi bağlamında- İngilizce öğretmenliğinde, güncel çeviri edinçlerinininieri sunulmaya çalışılmıştır.

Türkiye’de lisans düzeyinde eğitim veren İngilizce Öğretmenliği Bölümleri arasında: başarı sıralaması ve eğitim dili ölçütlerine göre belirlenen 3 Devlet ve 3 Vakıf Üniversitesi müfredatlarında yer alan ve güncel çeviri edinçlerine katkı sağlayan dersler tespit edilmiştir.

Dersler belirlenirken çeşitli noktalara dikkat edilmiştir. Farklı adlar altında sunulan dersler içerikleri ve hedefleri kontrol edildikten sonra bütüncüye alınmıştır. Bazı derslerin hem sözlü hem de yazılı çeviri edinçlerine katkı sağladığı görülmüştür. Bu nedenle okuma, yazma, dinleme ve konuşma adı altındaki derslerde bütüncüye dahil edilmiştir.

3.1.İngilizce Öğretmenliği Müfredatlarında Bulunan Derslerin Güncel ÇeviriEdinçleri Odaklı Olarak İncelenmesi

Literatür taraması sonucunda ortaya koyulan edinçlere denk gelen temalar şunlardır:

- Dil Edinci,
- Kültür Edinci,
- Alan Edinci,
- Araçsal Edinç
- Dünya Bilgisi.

Bu temaların açıklamaları ve müfredat analizinde kullanılan anahtar kelimeler diğer bir değişle kodlaraşığıda tablo şeklinde sunulmaktadır.

Tablo 6: Müfredat Analizi Kodlamaları

Edinç (tema)	Açıklama	Anahtar kelimeler (Kodlar)
Dil Edinci	Dil edinci farklı iki dil çiftindeki dil yapılarını ve dil kullanım alanlarını içermektedir. Bulunduğu bağlama bağlı olarak kendini ifade etme, çevirisi yapılan dillerin yapısı, telaffuzu ve dile özgü deyimler hakkında bilgi sahibi olmak ve kültürel ifadelerde söylem çözümlemesi gibi konuları içermektedir.	Konuşma, telaffuz, duyma, yazma, özetleme
Kültür edinci	Kültür edinci dil çiftlerinin kültürel farklılıklarının ortaya konduğu ve bu iki farklı dilin kültürel farklılıkları hakkında bilgi edinmeyi içerir. Kültür edincinin amacı çeviri yapılırken farklı düşünce ve kültür yapılarına aşina olarak çeviri eylemini gerçekleştirmektir.	Erek dil kültürü, kültür, edebiyat
Alan Bilgisi	Alan bilgisi edinci sözlü ya da yazılı olarak yapılacak çevirilerin konusu hakkında süreç, terminoloji ya da uzmanlık bilgisini içermektedir. Alan bilgisi edinci kapsamına çeviri yapılacak herhangi bir konu ve terminoloji ya da ortam dahil olabilir.	Konu bilgisi, terminoloji, uygulama
Araçsal Edinç	Gelişen teknolojiler ile çeviri sektöründe de çeviri yapmak için çeşitli teknolojik araçlar geliştirilmiştir. Bu bakımdan araçsal edinç çeviri teknolojilerini içeren her türlü araç ve eğitimi kapsamaktadır. Bu bağlamda bilgisayar destekli çeviri araçları ya da makine çevirisi programları gibi ders ya da eğitimler araçsal edinçler altında yer alabilir.	Bilgi teknolojileri, bilgisayar, bilgisayar destekli çeviri, yazılım
Dünya Bilgisi	Dünya bilgisi çevirmenlik mesleği için olmazsa olmaz bir edinçtir. Dünya bilgisi edinci hem ulusal hem de global gündemi takip etmeyi, her türlü gelişmeden haberdar olmayı ve bir çevirmen olarak güncel bilgileri takip etmeyi içermektedir. Güncel konulara hâkim çevirmenler	Güncel, genel kültür, haber

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.2.Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinçleri Açısından İncelemesi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İngilizce Öğretmenliği Bölümü 1982 yılından beri eğitim vermektedir. Bölümde güncel çeviri edinçlerini barındıran zorunlu ve seçmeli dersler bulunmaktadır.

Bu derslerle birlikte ODTÜ büyük bir ivme göstererek ders içeriklerinde yeniliğe gitmiş, öğrencilere seçmeli ders imkanı sunmuştur.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde güncel çeviri edinçlerini barındıran dersler tema ve kodlarına göre Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 7: ODTÜ Müfredat analizi

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	Bağlamsal Dilbilgisi II	3	1	Z
	Sözlü İletişim Becerileri	2	1	Z
	Dinleme Ve Sesletim	3	1	Z
Dil edinci	Türkçe I	2	1	Z
	Türkçe II	2	1	Z
	Sözlü İletişim ve Toplu Konuşma	3	2	Z
	Yazma Becerileri	2	2	Z
	Dilbilim I	3	3	Z
	Dilbilim II	3	4	Z
Toplam		23		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

İngilizce Öğretmenliği Eğitiminde güncel çeviri edinçlerinden dil edincine katkıda bulunan dersler yoğun olarak zorunlu derslerden oluşmaktadır. Eğitim dili İngilizce olan Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin, dil edinci kazanımı açısından anadil Türkçe'ye de bölümün ilk yılında ağırlık verdiği görülmektedir. Çeviri edinçlerinin sözlü ve yazılı

yönlerini destekleyici biçimde çeviri edinçleri; dilbilgisi, sözlü iletişim, dinleme ve telaffuz, topluluk önünde konuşma gibi derslerde desteklenmiştir. Orta Doğu Teknik Üniversitesi dil edincini saat bazında en yüksek seviyede sunmaktadır.

3.2.1. Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi

Tüm bu bahsedilen derslere ek olarak, bu üniversite öğrencilerine müfredat içerisinde alan edinci ve kültür edinci katmayı hedefleyen dersler de sunmaya çalışmıştır. Bu dersler aşağıdaki tabloda görülebilir.

Tablo 8: ODTÜ Kültür Edinci Dersleri

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Kültür Edinci	Edebiyata Giriş	3	2	z
	İngiliz Edebiyatı I	3	3	z
	İngiliz Edebiyatı II	3	4	z
		-	-	-
Toplam		9		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Güncel çeviri edinçlerinin önemli bir bölümünü oluşturan kültür edinci Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde; Edebiyata Giriş, İngiliz Edebiyatı I, İngiliz Edebiyatı II dersleri adı altında sunulmaktadır. Verilmekte olan bu dersler ile İngilizce-Türkçe dil çiftleri arasında kültür edinci, edebiyat dersleri bağlamında sunulmaktadır.

Çeviri edinçlerinin sözlü ve yazılı yönlerini destekleyici biçimde çeviri edinçleri dil bilgisi, sözlü iletişim, dinleme ve telaffuz, topluluk önünde konuşma gibi derslerde desteklenmiştir.

3.2.2.Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Alan Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 9: ODTÜ Alan edinci Dersleri

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	Roman Analizi	3	2	Z
Alan Bilgisi	Çift Dillilik ve Çok dillilik	3	6	Z
		-	-	-
Toplam		6		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Çeviri edinçlerinde belirli bir alana yönelik çalışmaların bulunduğu dersler alan bilgisi adı altında sunulmaktadır. Bu bakımdan Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde Roman Dersi adı altında verilen Roman Analizi Dersi ile öğrenciler yazılı olarak iki dil arasında yazın karşılaştırmaları ile alan bilgisi edincini deneyimlemektedirler. Öte yandan Çok Dillilik Ve Çift Dillilik dersi ile bölüm öğrencilerinin çift dilli/çok dilli olmak konusunda bir perspektif kazanmaları hedeflenmiştir.

Tablo 10: ODTÜ Araçsal Edinç Dersleri

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Araçsal Edinç	-	-	-	-

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde güncel çeviri edinçlerinden olan araçsal edinç bakımından herhangi bir eğitim sunulmadığı görülmektedir.

3.2.3.Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Dil Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 11: ODTÜ Dilbilim Alanı Dersleri

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	Güncel Dilbilim Çalışmaları	3	8	Z
Dünya bilgisi		-	-	-
		-	-	-
Toplam		3		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

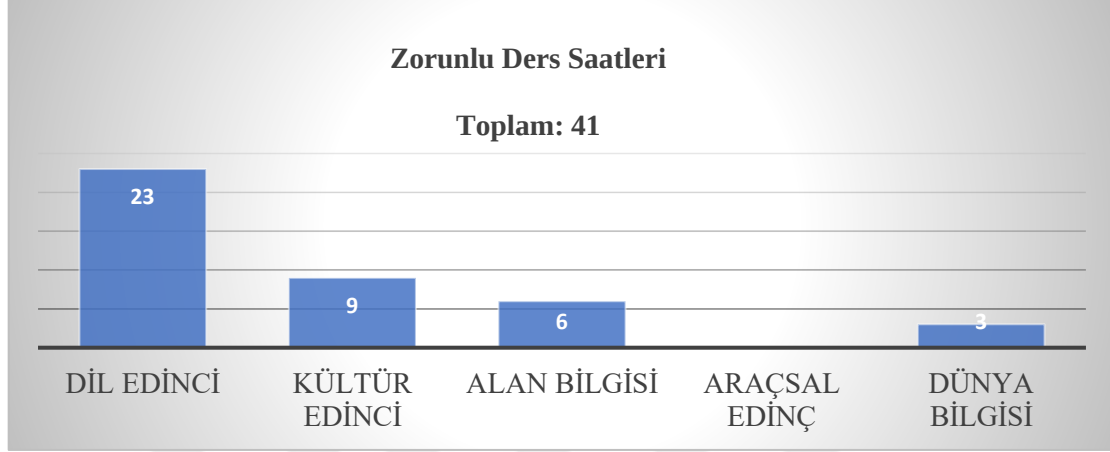
Son olarak, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde öğrencilerin dilbilimi alanında global bir bakış açısı kazanmaları açısından haftada 3 saat olarak sunulan Güncel Dilbilim Çalışmaları dersi ile destekledikleri görülmektedir.

Araçsal edinç açısından öğrencilerine yeterli alan desteğini sağlamayan Ortadoğu Teknik Üniversitesi,dil edinci başlığı altında dilbilim çalışmalarına destek vermiştir. Bunda kendi bünyesinde bulunan dilbilim bölümünün çok geniş bir ağa sahip olmasının da etkileri olduğu söylenebilir.

Dil edinci ve kültür edincine ek olarak alan bilgisi ve dünya bilgisi edinçlerine de katkı sağlamaktadır.

3.2.4. Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından Genel Değerlendirilmesi

Tablo 12: Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Zorunlu Derslerin Yoğunlukları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü, çeviri edinçleri kazanımları açısından incelendiğinde verilen derslerin tamamının zorunlu ders olarak sunulduğu görülmektedir. Grafiklerde görüldüğü üzere Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde sunulan derslerin çoğunluğu dil edincine ve kültür edincine katkı sağlamaktadır. Çeviri edinçlerine katkıda bulunan dersler toplamda 42 saattir. 42 saatlik zorunlu derslerin katkıda bulundukları edinçler en yüksekten en düşüğe doğru; dil edinci, kültür edinci, alan bilgisi ve dünya bilgisi olarak sıralanabilir.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde seçmeli ders olarak ise çeviri edinçlerine katkı sunan herhangi bir ders sunulmadığı gözlemlenmiştir.

3.3. Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinçleri Açısından İncelenmesi

Tablo 13: Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatı

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	Okuma Becerileri I	2	1	Z
	Okuma Becerileri II	2	2	Z
	Yazma Becerileri I	2	1	Z
	Yazma Becerileri II	2		Z
	Dinleme ve Sesletim I	2	1	Z
	Dinleme ve Sesletim II	2	2	Z
Dil edinci	Sözlü İletişim Becerileri I	2	1	Z
	Sözlü İletişim Becerileri II	2	2	Z
	Yabancı Dil (Almanca) I	2	1	Z
	YabancıDil (Almanca) II	2		Z
	İngilizcenin Yapısı	2	2	Z
	Dilbilimi I	2	3	Z
	Dilbilim II	2	4	Z
Toplam		26		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Medipol Üniversitesi İngilizce öğretmenliği bölümü çeviri edinçleri bakımından incelendiğinde dil edincine ağırlık verildiği gözlemlenmiştir. Dilbiliminden, okuma-yazma, dinleme, sözlü iletişim becerileri ve ikinci yabancı dile kadar toplamda 26 saatlik dil edinci kazanımına yönelik dersler sunmaktadır. Bu bakımdan Medipol Üniversitesi, güncel çeviri edinçlerinden olan dil edincine yönelik en fazla ders saatine sahip vakıf üniversitesidir.

3.3.1. Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 14: Medipol Üniversitesi Kültür Edinci Dersleri İncelemesi

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	İngiliz Edebiyatı I	2	3	Z
Kültür edinci	İngiliz Edebiyatı II	2	4	Z
	Kültür ve Dil	2	3	Z
	-	-	-	-
Toplam		6		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Medipol Üniversitesi'nde, kültür edinci bakımından 3. ve 4. yarıyıllarda sunulan toplam 3 adet ders sunulmaktadır. Dersler bölüm ile bağlantılı olarak İngiliz Edebiyatı I, II ve Kültür ve Dil derslerinden oluşmaktadır. Dersler içerik bakımından incelendiğinde öğrencilere İngiliz kültürü ve edebiyatı hakkında perspektif kazandırmayı amaçladığı görülmektedir.

3.3.2. Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 15: Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenli Bölümü Çeviri Dersleri

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	Çeviri	3	7	Z
Alan Bilgisi				

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Medipol üniversitesi alan bilgisi bakımından öğrencilerine yalnızca çeviri adı altında bir ders sunmaktadır. İngilizce Öğretmenliği bölümünün 7. Yarıyılında sunulan çeviri dersi karşılaştırmalı olarak iki dil çifti arasında metin üretimine dayanmaktadır.

3.3.3. Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Araçsal Edinç ve Dünya Bilgisi Edinçleri Açısından İncelenmesi

Tablo 16: Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Araçsal Edinç Dersleri

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
				Z
Araçsal Edinç	-			

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Tablo 17: Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Dünya Bilgisi Dersleri

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Dünya bilgisi	-			

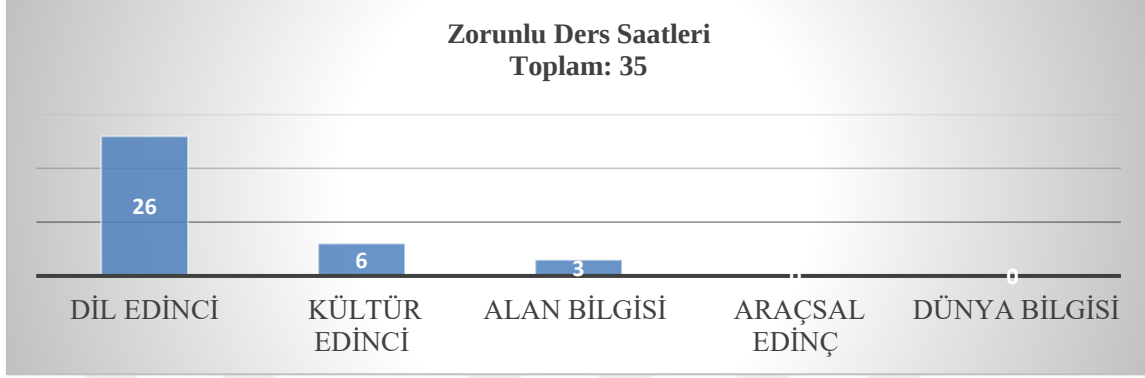
Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği bölümünde öğrencilere çeviri edinçlerine yönelik ağırlıklı olarak dil edinci ve kültür edinci bakımından dersler sunmaktadır. Öte yandan araçsal edinç ve dünya bilgisi bakımından derslerin sunulmadığı görülmektedir.

Medipol Üniversitesi'nde kültür edinci bakımından öğrencileri geliştirmek hedeflenmiştir. 3. ve 4. yarıyıllarda sunulan toplam 3 adet ders sunulmaktadır. Dersler bölüm ile bağlantılı olarak İngiliz Edebiyatı I, II ve Kültür ve Dil derslerinden oluşmaktadır. Dersler içerik bakımından incelendiğinde öğrencilere İngiliz Kültürü ve Edebiyatı hakkında perspektif kazandırmayı amaçladığı görülmektedir

3.3.4. Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından Genel İncelenmesi

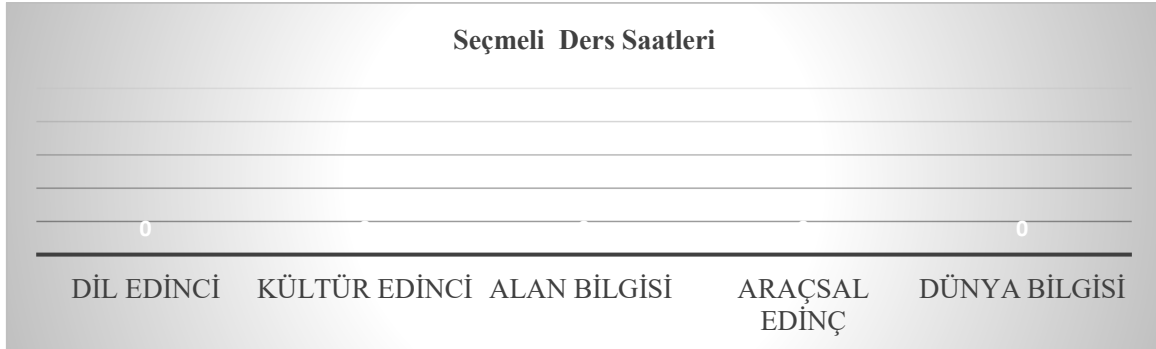
Tablo 18: Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri EdinçlerineYönelik Zorunlu Derslerin Yoğunlukları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği bölümünde öğrencilere çeviri alt edinçlerine yönelik ağırlıklı olarak dil edinci ve kültür edinci bakımından dersler sunmaktadır. Öte yandan araçsal edinç ve dünya bilgisi bakımından derslerin sunulmadığı görülmektedir.

Tablo 19: Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Seçmeli Derslerin Yoğunlukları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği bölümünde sunulan derslerin çeviri edinçleri bakımından incelenmesi sonucunda seçmeli ders olarak herhangi bir ders sunulmadığı gözlemlenmiştir. Çeviri edinçlerinin yoğun olarak zorunlu dersler kapsamında sunulduğu ortaya çıkmıştır. Medipol Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği bölümünde sunulan dersler içerik bakımından incelendiğinde ise en yoğun olarak dil edinci ve ardından kültür edincine yönelik olduğu görülmektedir. Dil edinci ve kültür

edinci kazanımlarına ek olarak alan bilgisi edincine katkıda bulunan haftada 3 saatlik bir ders de sunulmaktadır.

3.4. Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinçleri Açısından İncelenmesi

Tablo 20: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Dersleri

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	Yabancı Dil I (Almanca, Fransızca, İspanyolca, İtalyanca, Arapça, Japonca, Çince, Rusça ve Yunanca)	2	1	Z
	Okuma Becerileri I	2	1	Z
	Okuma Becerileri II	2	2	Z
	Yazma Becerileri I	2	1	Z
	Yazma Becerileri II	2	2	Z
	Sözlü İletişim Becerileri I	2	1	Z
	Sözlü İletişim Becerileri II	2	2	Z
	Dinleme ve Sesletim I	2	1	Z
	Dinleme ve Sesletim II	2	2	
	Yabancı Dil II (Almanca, Fransızca, İspanyolca, İtalyanca, Arapça, Japonca, Çince, Rusça)	2	2	Z
	İngilizcenin Yapısı	2	2	Z
	Dilbilimi I	2	3	Z
Dil edinci	Dilbilimi II	2	4	Z
Toplam		26		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Orta başarı sıralamasına sahip bir devlet üniversitesi olan Sakarya Üniversitesi toplamda 26 saatlik dil edincine yönelik derslere müfredatında yer vermektedir. Dil edincine yönelik sunulan dersler içerisinde dilbilimi, İngilizce'nin yapısı, sözlü iletişim becerileri, yazma ve okuma becerileri ve son olarak ikinci yabancı dil olarak sunulan Almanca, Rusça, Çince gibi dersler bulunmaktadır.

3.4.1. Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 21: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Kültür Edinci Dersleri

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	İngiliz Edebiyatı I	3	3	Z
Kültür Edinci	İngiliz Edebiyatı II	3	4	Z
	Kültür ve Dil	2	-	S
	Dil ve Toplum	2	-	S
Toplam		10		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Kültür edincine yönelik Sakarya Üniversitesi, İngilizce Öğretmenliği Bölümünde toplamda dört adet ders bulunmaktadır. Derslerin ikisi zorunlu olarak diğer ikisi ise seçmeli ders olarak sunulmaktadır.

Kültür edincine yönelik sunulan derslerden zorunlu olan dersler İngiliz Edebiyatı I, II iken seçmeli olarak sunulan dersler Kültür ve Dil dersi ve Dil ve Toplum adlı derslerdir. Dersler içerik bakımından incelendiğinde öğrencilerine İngilizce- Türkçe dil çiftlerinin farklı metin türlerinin kültürel bakımdan incelenmesini içermektedir.

Çeviri edinçleri bakımından öğrencilerine hem zorunlu hem de seçmeli olarak dersler sunmaktadır. Sunulan zorunlu derslerin büyük bir bölümü dil edinci kazandırmaya yönelik iken, kültür edinci ve alan bilgisi edinçlerine de katkıda bulunmaktadır. Bu Üniversitede İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde çeviri edinçleri bakımından araşsal edinç ve dünya bilgisi alanında seçmeli ya da zorunlu herhangi bir ders bulunmamaktadır.

3.4.2. Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Alan Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 22: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Alan Edinci Dersleri

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Alan Bilgisi	Çeviri	3	7	Z
	Tıbbi Tercüme	2	-	S
		-	-	-
Toplam		5		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde öğrencilere kazandırılması hedeflenmiş bir diğer çeviri edinci ise, alan bilgisi edincidir. Alan bilgisi çeviri dersi ve tıbbi tercüme dersi adı altında sunulmuştur. Alan bilgisi edincine yönelik dersler içerik bakımından incelendiğinde çeviri dersi iki farklı yabancı dil çifti arasında metin çözümlemeleri ve metin oluşturma üzerine iken; tıbbi tercüme adlı ders, öğrencilerine spesifik bir alan olarak tıbbi yazılı ve sözlü çevirilerinin nasıl yapılacağı konusunda öğrencilere teknik bilgi ve terminoloji hakimiyetine yönelik bir derstir.

3.4.3. Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Araçsal ve Dünya Bilgisi Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 21: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Araçsal Edinç Açısından İncelenmesi

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Araçsal Edinç	-	-	-	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 23: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Dünya Bilgisi Edinci Açısından İncelenmesi

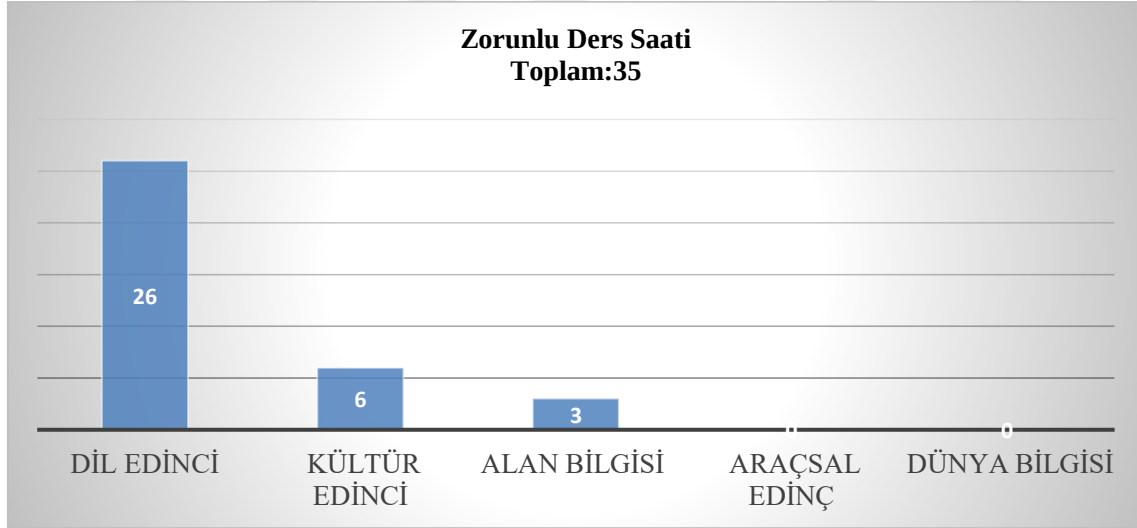
Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Dünya bilgisi	-			
Genel Kültür	-			
Dersleri				

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde araçsal edinç ve dünya bilgisi edinçlerine yönelik herhangi bir ders sunulmadığı gözlemlenmiştir. Araçsal edinç bakımından teknolojik derslerin daha çok dil eğitiminde teknoloji kullanımına yönelik olduğu görülmüştür.

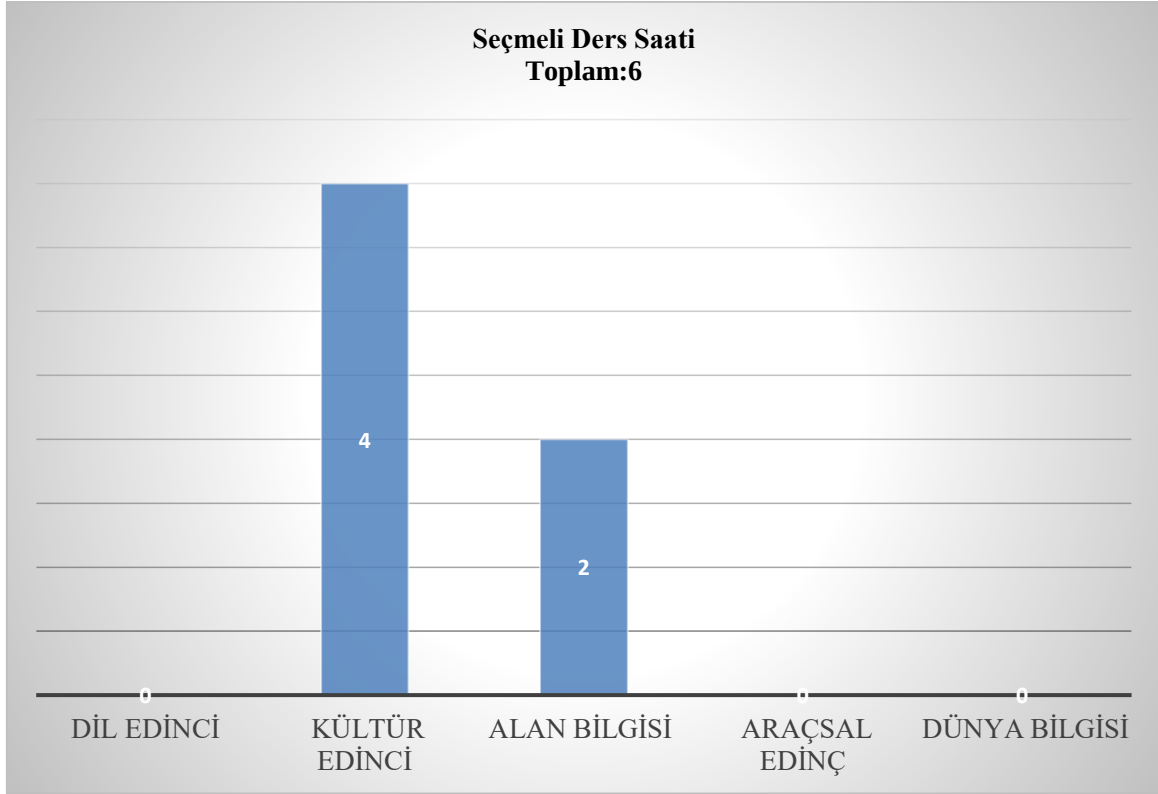
3.4.4. Sakarya Üniversitesi Müfredatının Çeviri Edinci Derslerine Yönelik Genel Değerlendirme

Tablo 24: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Zorunlu Derslerin Yoğunlukları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 25: Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Seçmeli Derslerin Yoğunlukları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü çeviri edinçleri bakımından öğrencilerine hem zorunlu hem de seçmeli olarak dersler sunmaktadır. Sunulan zorunlu derslerin büyük bir bölümü dil edinci kazandırmaya yönelik iken, kültür edinci ve alan bilgisi edinçlerine de katkıda bulunmaktadır. Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde çeviri edinçleri bakımından araçsal edinç ve dünya bilgisi alanında seçmeli ya da zorunlu herhangi bir ders bulunmamaktadır.

Bu üniversitede öğrencilere kazandırılması hedeflenmiş bir diğer çeviri edinci ise, alan bilgisi edincidir. Alan bilgisi çeviri dersi sadece iki ders adı altında sunulmuştur. Alan bilgisi edincine yönelik dersler içerik bakımından incelendiğinde çeviri dersi iki farklı yabancı dil çifti arasında yapı çözümlemeleri ve metin oluşturma üzerine iken; alan edinci içeren dersler, öğrencilerin yazılı ve sözlü çevirilerinin nasıl yapılacağı konusunda öğrencilere teknik bilgi ve terminoloji hakimiyetine yönelik bir derstir.

3.5. Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 26:Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	Okuma Becerileri I	2	1	Z
	Okuma Becerileri II	2	2	Z
	Yazma Becerileri I	2	1	Z
	Yazma Becerileri II	2	2	Z
	Sözlü İletişim Becerileri I	2	1	Z
	Sözlü İletişim Becerileri II	2	2	Z
	Dinleme ve Sesletim I	2	1	Z
	Dinleme ve Sesletim II	2	2	Z
	İngilizcenin Yapısı	2	2	Z
	Yabancı Dil 1	2	1	Z
	Yabancı Dil 2	2	2	Z
Dil edinci	Dilbilim 1	2	3	Z
	Dilbilim 2	2	4	Z
Toplam		26		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Bir vakıf üniversitesi olan Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde, dersler incelendiğinde çeviri edinçleri bakımından en fazla ders sayısına ve ders saatine sahip olan edinç dil edincidir. Dil edinci Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği bölümünde toplamda 26 saat zorunlu ders olarak sunulmaktadır. Dil edincine yönelik dersler arasında öğrencilerin yazınsal ve sözlü becerilerine ağırlık verilirken ikinci bir yabancı dil dersi ile de farklı bir dil öğrenmeleri desteklenmiştir.

3.5.1. Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 27: Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Kültür Edinci

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	Dünya İngilizceleri ve Kültür	2	1	S
	Kültürve Dil Becerileri	2	1	S
	Dil ve Toplum	2	1	S
Kültür edinci		2	3	Z
	İngiliz Edebiyatı'na Giriş I			
	İngiliz Edebiyatı'na Giriş II	2	4	Z
Toplam		10		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümüaynı zamanda toplamda 5 adet seçmeli ve zorunlu ders sunmaktadır. Öğrencilerine kültür edincine yönelik sunulan derslerin 3 tanesi seçmeli derslerden, iki tanesi ise zorunlu derslerdir. Sunulan derslerin içerikleri kültür edincine yönelik olup öğrencilere dil ve kültür bağlamında kazanımlar sunmaktadır. Sunulan seçmeli ve zorunlu dersler haftalık 2 saatlik dersler olarak İngilizce Öğretmenliği müfredatında yer almaktadır.

3.5.2.Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Dil, Araçsal, Alan Edinçleri Açısından İncelenmesi

Tablo 28: Başkent Üniversitesi Konu, Alan Edinci Dersleri

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	Kitle İletişiminde İngilizce	2	-	S
Alan Bilgisi	Çeviri	3	7	Z
	Dil Edinimi	2	4	Z
Toplam		7		
Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
				Z
Araçsal Edinç	-			
Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Dünya bilgisi	Dünya İngilizceleri ve Kültür	2	-	S

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

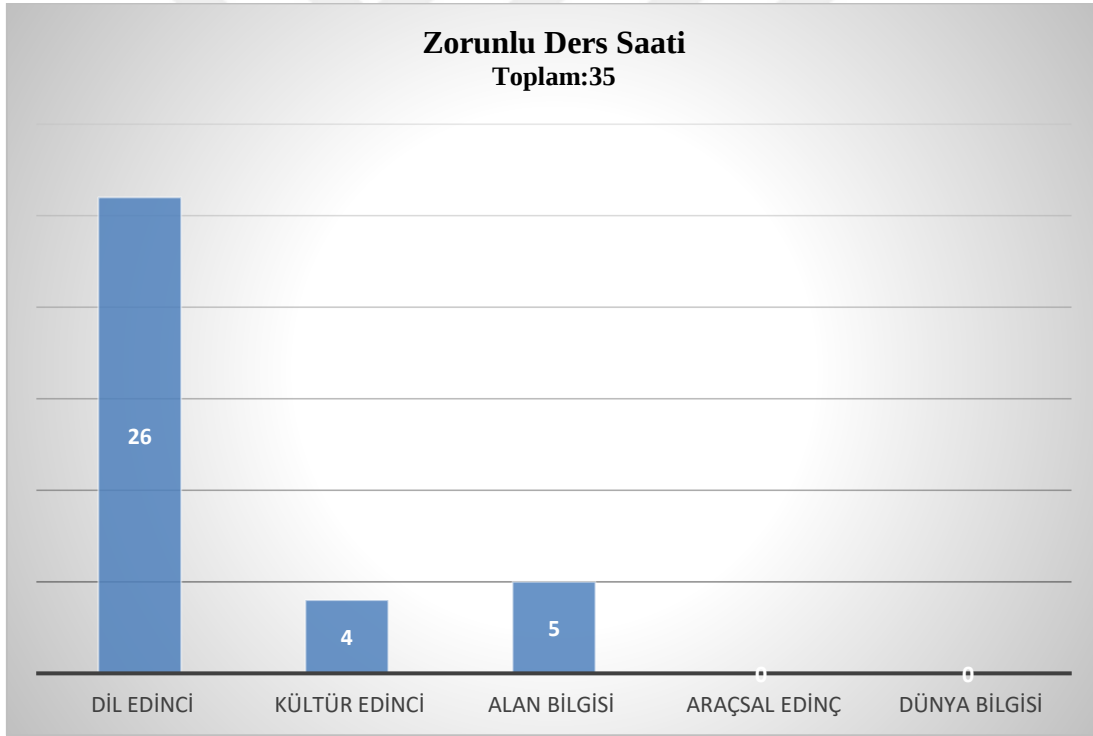
Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü’nde yer alan Dünya İngilizceleri ve Kültür adlı ders ise doğrudan Dünya bilgisi edincine yönelik olup, öğrencilerin global bir bakış açısı kazanmalarını amaçlamaktadır. Haftalık 2 saatlik olarak sunulan Dünya

İngilizceleri ve Kültür dersi Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği müfredatında seçmeli ders olarak yer almaktadır.

3.5.3. Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından Genel İncelenmesi

Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde yer alan dersler çevirmenlerin alan edincini arttırmaya yönelik olup, öğrencilerin çevirideki konu edinci bilgisine farklı bir bakış açısı kazanmalarını amaçlamaktadır. Haftalık 2 saatlik olarak sunulan Dünya İngilizceleri ve Kültür dersi Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği müfredatında seçmeli ders olarak yer almaktadır. Bu durum öğrencilerin çeviri edinçlerinin gelişmesi açısından çok önemlidir.

Tablo 29: Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Zorunlu Derslerin Yoğunlukları

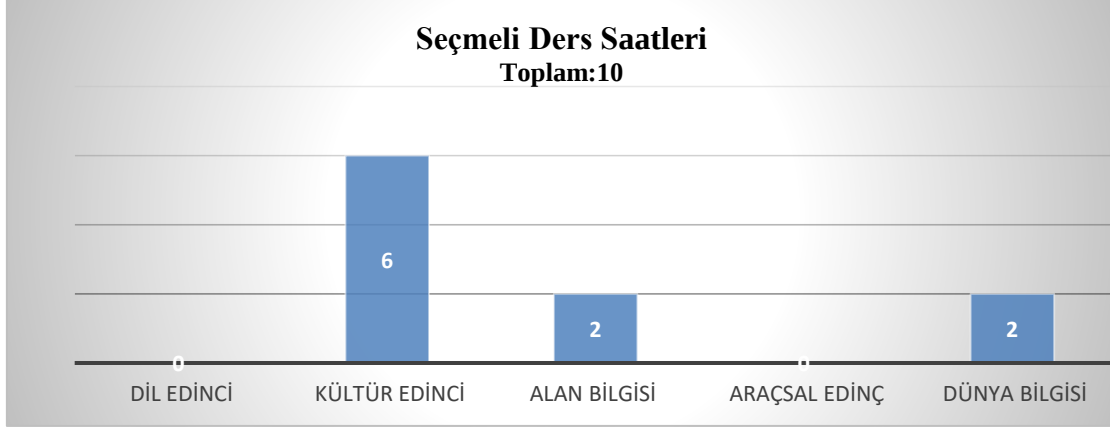

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde öğrencilere çeviri edinçlerine yönelik ağırlıklı olarak dil edinci ve kültür edinci bakımından dersler sunmaktadır. Öte yandan araçsal edinç ve dünya bilgisi bakımından derslerin sunulmadığı görülmektedir.

Başkent Üniversitesinin öğrencilerine genellikle dil edinci alanında gelişim imkanı sunduğun grafikten açıkça gözlemlenmektedir.

Tablo 30: Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Seçmeli Derslerin Yoğunlukları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde çeviri edinçlerine yönelik derslerin büyük bir çoğunluğunu dil edincine yönelik dersler oluştururken diğer edinçlerin ise sırasıyla kültür edinci, alan bilgisi, dünya bilgisi ve araçsal edinç olarak sıralanabileceği görülmektedir. Sunulan derslerin büyük bir bölümü zorunlu ders olarak okutulmaktadır. Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde araçsal edince yönelik herhangi bir zorunlu ya da seçmeli ders bulunmamaktadır.

3.6. Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 31: Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	İngilizcenin Yapısı	2	2	Z
	Yabancı Dil 1(	2	2	Z
	Yabancı Dil 2 (	2	3	Z
Dil edinci	Dil Edinimi	2	2	Z
	Dil Bilimi	3	7	Z
Toplam		11		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde sunulan dersler incelendiğinde çeviri edinçlerine yönelik en fazla dil edincine katkıda bulunan dersler olduğu görülmektedir. Bu dersler; İngilizce dilinin yapısal özellikleri, dilbilimi, dil edinimi ve ikinci yabancı dil dersleridir. Dil edincine yönelik sunulan tüm dersler müfredatta zorunlu olarak bulunmaktadır.

3.6.1. Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 32:Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Kültür edinci	İngiliz Edebiyatı I	3	3	Z
	İngiliz Edebiyatı II	3	4	Z
	Kültür ve Dil	2	1	Z
Toplam		8		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

İngiliz Edebiyatı I, II ve Kültür ve Dil isimli dersler ile öğrencilerine kültür edincini kazandırmayı hedeflemiştir. Kültür edincine yönelik sunulan dersler zorunlu dersler olarak müfredatta bulunmaktadır.

Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde yer alan İngiliz Edebiyatı 1-2 dersleri ile Kültür ve Dil adlı ders ise doğrudan dünya bilgisi edincine yönelik olup, öğrencilerin global bir bakış açısı kazanmalarını amaçlamaktadır. Haftalık 2 saatlik olarak sunulan Dünya İngilizceleri ve Kültür dersi Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği müfredatında seçmeli ders olarak yer almaktadır.

Tablo 33:Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının alan Edinci, Dünya Bilgisi Edinci ve Araçsal Edinç Açısından İncelenmesi

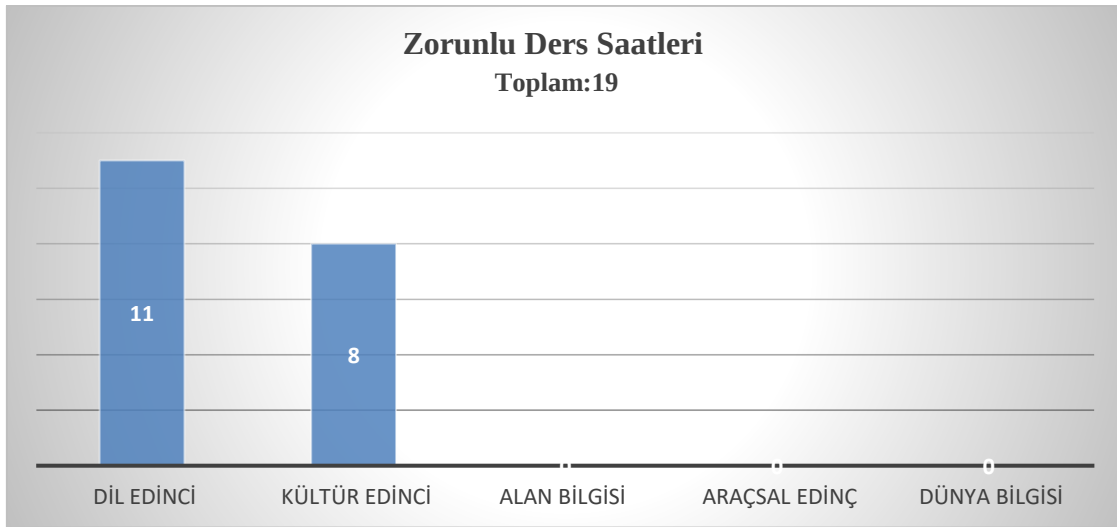
Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Alan Bilgisi	-	-	-	
Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Araçsal Edinç	-	-	-	
Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Dünya bilgisi	-	-	-	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Hakkâri Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde alan bilgisi, araçsal edinç ve dünya bilgisi edincine yönelik herhangi bir ders bulunmamaktadır.

3.6.2. Hakkari Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından Genel Değerlendirmesi

Tablo 34: Hakkâri Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Zorunlu Derslerin Yoğunlukları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 35: Hakkâri Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde Çeviri Edinçlerine Yönelik Seçmeli Derslerin Yoğunlukları

Seçmeli Ders Saatleri				
Toplam: 0				
0	0	0	0	0
DİL EDİNCİ	KÜLTÜR EDİNCİ	ALAN BİLGİSİ	ARAÇSAL EDİNÇ	DÜNYA BİLGİSİ

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Hakkâri Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde çeviri edinçlerine yönelik seçmeli ve zorunlu dersler incelendiğinde alan bilgisi, araçsal edinç ve dünya bilgisi bakımından herhangi bir ders bulunmazken; dil edinci ve kültür edincine yönelik dersler yoğunluktadır. Ayrıca Hakkâri Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde çeviri edinci kazanımına yönelik tüm dersler zorunlu olarak sunulmaktadır.

Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümünde yer alan Dünya İngilizceleri ve Kültür adlı ders ise doğrudan Dünya bilgisi edincine yönelik olup, öğrencilerin global bir bakış açısı kazanmalarını amaçlamaktadır. Haftalık 2 saatlik olarak sunulan Dünya İngilizceleri ve Kültür dersi Başkent Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği müfredatında seçmeli ders olarak yer almaktadır. Orta segmentte bir Vakıf Üniversitesi'nde bu dersler yer alırken Hakkari Üniversitesi'nde bu dersler yerine dil edincinin ön planda tutulduğunu söylenebilir.

3.7. Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 36:Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Çeviri Edinci Açısından İncelenmesi

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Dil edinci	Dilbilim I	3	3	Z
	Dilbilim II	3	4	Z
	Dil Edinimi	3	7	Z
	Okuma Yazma Becerileri	2	5	Z
	İleri Okuma Yazma I	2	1	Z
	İleri Okuma Yazma II	2	2	Z
Toplam		15		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü diğer üniversitelerde olduğu gibi, çeviri edinçleri bakımından en fazla dil edincine yönelik dersler bulundurmaktadır. Dil edincine yönelik toplamda 6 adet ders bulunmaktadır ve bu derslerin çoğu zorunlu dersler olarak müfredatta yer almaktadır. Dönem bazında dil edincine yönelik dersler incelendiğinde İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nün üçüncü yılına kadar dağıtıldığı görülmektedir. Diğer bir deyişle, dil edincinin yedi yarıyıl boyunca bölüm öğrencilerine kazandırılması hedeflenmiştir.

3.7.1. Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 37: Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Kültür Edinci Açısından İncelenmesi

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	İngiliz Edebiyatı I	3	3	Z
Kültür Edinci	İngiliz Edebiyatı II	3	4	Z
Toplam		6		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Maltepe Üniversitesi İngilizce öğretmenliği Bölümü, kültür edinci bakımından yalnızca İngiliz Edebiyatı derslerine yer vermiştir. İngiliz Edebiyatı dersi 3. ve 4. yarıyıllarda haftalık 3 saat olarak sunulmuş ve zorunlu olarak müfredatta yer almaktadır.

3.7.2. Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Dil Edinci Araçsal Edinç, Dünya E Bilgisi Edinci Açısından İncelenmesi

Tablo 37: Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatının Dil Edinci Açısından İncelenmesi

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
	İngilizce-Türkçe Çeviri I	2		Z
Alan Bilgisi	Türkçe-İngilizce Çeviri II	2		Z
Toplam		4		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

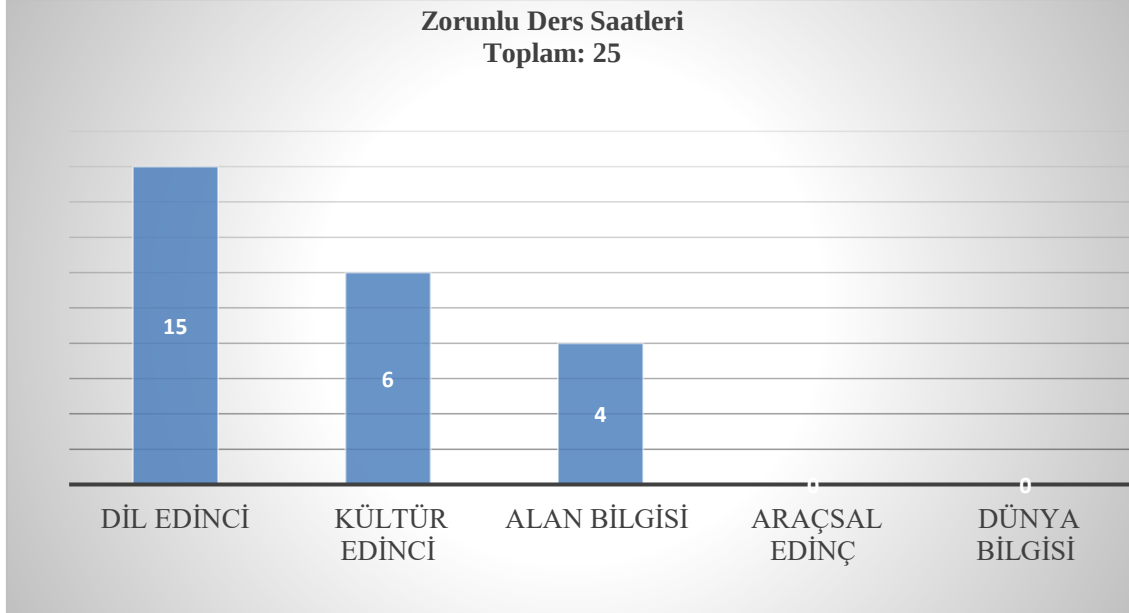
Tablo 38: Maltepe Üniversitesi Müfredatında Araçsal Edinç ve Dünya Edinci Bilgisi

Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Araçsal Edinç	-	-	-	
Edinç	Dersler	Ders saati	Ders Dönemi	S/Z
Dünya bilgisi	-	-	-	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Ders içerikleri incelendiğinde çeviri edinçlerinden alan bilgisi alanına giren iki adet zorunlu ders bulunmaktadır. Sunulan bu iki ders İngilizce -Türkçe dil çiftlerinde çeviri yapma üzerine çeşitli metin türlerini içeren “Türkçe- İngilizce Çeviri I, II” adlı derslerdir. Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü araçsal edinç ve dünya bilgisi bakımından seçmeli ya da zorunlu olarak bir ders sunmamaktadır.

Tablo 39: Maltepe Üniversitesi Çeviri Edinçlerine Yönelik Derslerin Yoğunlukları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur

Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde çeviri edinçlerine yönelik dersler incelendiğinde seçmeli ders olarak dil edinci, kültür edinci, alan bilgisi, araçsal edinç ve dünya bilgisi edinçlerine yönelik hiçbir ders sunmamaktadır. Zorunlu dersler bakımından ise dil edinci, kültür edinci ve alan bilgisine yönelik toplamda 25 saatlik çeşitli konularda dersler sunmaktadır.

Tablo 40: Maltepe Üniversitesi Seçmeli Çeviri Edinci Dersleri Yoğunlukları

Seçmeli Ders Saatleri Toplam:0				
0	0	0	0	0
DİL EDİNCİ	KÜLTÜR EDİNCİ	ALAN BİLGİSİ	ARAÇSAL EDİNÇ	DÜNYA BİLGİSİ

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde çeviri edinçlerine yönelik dersler incelendiğinde seçmeli ders olarak sunulan derslerde öğrenciler alt edinçler konusunda eksik bırakılmıştır. Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine çevirmen alt edincine yönelik hiçbir ders sunmamaktadır. Zorunlu dersler bakımından ise dil edinci, kültür edinci ve alan bilgisine yönelik toplamda 25 saatlik çeşitli konularda dersler sunmaktadır.

Maltepe Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü diğer üniversitelerde olduğu gibi çeviri edinçleri bakımından en çok dil edincine önem vermiştir. Dil edincine yönelik toplamda altı adet ders bulunmaktadır ve bu derslerin çoğu zorunlu dersler olarak müfredatta konulmuştur.

Dönem bazında dil edincine yönelik dersler incelendiğinde İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nün üçüncü yılına kadar bir çok yabancı dili kavramaya yönelik dersler verildiği görülmektedir. Diğer bir deyişle, dil edincinin yedi yarıyıl boyunca bölüm öğrencilerine kazandırılması hedeflenmiştir.

Tablo41:Çeviri Eğitimi Verenİngilizce Öğretmenliği Bölümlerinin DersSaati Bakımından Karşılaştırılması

Edinç Türleri	ODTÜ	Başkent	Sakarya	Medipol	Hakkari	Maltepe
Dil Edinci	23	26	26	26	11	15
Kültür Edinci	9	10	10	6	8	6
Alan Bilgisi Edinci	6	7	5	3	0	4
Araçsal Edinç	0	0	0	0	0	0
Dünya Bilgisi Edinci	3	2	0	0	0	0
Toplam Ders Saati	41	45	41	35	19	25

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Örneklem üzerindeki tüm üniversitelerin İngilizce Öğretmenliği Bölümündeki çeviri edincine yönelik derslerin analizi yapıldığında, yukarıda görülen Tablo 41'deki özet bilgiye erişilmiştir.

Buna göre, gerek devlet üniversitelerinde gerekse vakıf üniversitelerinde İngilizce öğretmeni yetiştirirken çeviri eğitime önem verilmiştir. Bu nedenle örneklem üzerindeki üniversitelerin müfredatlarına çeviri eğitimi derslerini eklediklerini açıkça söylemek mümkündür.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Hakkari Üniversitesi; İngilizce öğretmeni yetiştirirken her ne kadar çeviri eğitime önem verdiğini gösterip müfredatlarına çeviri eğitimi dersleri koysalar da, çeviri eğitimi ele alış farklılıkları yukarıdaki tabloda açıkça gözlemlenebilmektedir.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Hakkari Üniversitesi bir dünya dilinin öğretmenini yetiştirirken bu öğretmenlere verdiği çeviri eğitiminin farklılıkları bulunmaktadır. Tablo 41'de de görüleceği üzere ilk göze çarpan farklılık unsuru, verilen çeviri eğitimindeki ders saatlerinin oranıdır.

Bu üniversitelerde verilen çeviri eğitiminin ders saatlerinin farklılığı ise şu şekilde açıklanabilir. Orta Doğu Teknik Üniversitesinde toplam 41 saat çeviri eğitime ve çeviri edinçlerine yönelik ders saati bulunmaktadır. Başkent Üniversitesinde ise toplam 45 saat çeviri eğitime ve çeviri edinçlerine yönelik ders saati bulunmaktadır. Diğer yandan, Medipol Üniversitesinde toplam 35 saat çeviri eğitime ve çeviri edinçlerine yönelik ders saati bulunmaktadır.

Orta Doğu Teknik üniversitesi çeviri edinçlerine verdiği önemi 41 saat ile Başkent Üniversitesi ise çeviri eğitime verdiği değeri 45 saat ile ortaya koyarken; Medipol Üniversitesinde bu oran 35 saate kadar düşmüştür.

Yukarıda bahsedilen üniversitelere ek olarak, Sakarya Üniversitesinde İngilizce Öğretmenliği bölümünde toplam 41 saat çeviri eğitime ve çeviri edinçlerine yönelik ders saati bulunmaktadır. Öte yandan, Maltepe Üniversitesinde İngilizce öğretmenliği Bölümünde toplam 25 saat çeviri eğitime ve çeviri edinçlerine yönelik ders saati

bulunmaktadır. Son olarak, Hakkari Üniversitesinde İngilizce Öğretmenliği Bölümü'nde toplam 19 saat çeviri eğitimine ve çeviri edinçlerine yönelik ders saati bulunmaktadır.

Tüm bu ders saatleri örneklem üzerinde incelendiğinde, ders saatlerini karşılaştırırken, İngilizce Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda verilen çeviri edincine yönelik eğitimdeki ders saati farklılığı devlet ve vakıf üniversitelerinde verilen çeviri eğitimi ders saatlerinin farklılığı olarak da ele alınabilir. Vakıf üniversitelerinde yetişen İngilizce öğretmenlerinin aldığı çeviri edinci eğitimi saati oranına ve devlet üniversitelerinde yetişen İngilizce öğretmenlerinin aldığı çeviri saati oranına ayrı ayrı bakmak mümkündür.

Türkiye'deki üniversitelerde, İngilizce öğretmenliği Bölümleri'nde verilen çeviri eğitimi ele alınırken devlet ve vakıf üniversitesi ayrımı yapılırsa ortaya büyük uygulama farklılıklarının çıktığı açıkça söylenebilir.

Araştırmanın evreni üzerindeki üniversiteler incelendiğinde, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine en çok çeviri edincine yönelik eğitimi veren devlet üniversitesitelerinden birinin -toplam 41 saat ile- Orta Doğu Teknik Üniversitesi olduğu gözlemlenebilir.

Tez çalışmasının örneklemine kapsadığı üniversiteler incelendiğinde, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine en çok çeviri edincine yönelik eğitimi veren devlet üniversitesitelerinden bir diğerrinin ise --toplam 41 saat ile- Sakarya Üniversitesi olduğu söylenebilir.

Örneklem üzerindeki üniversiteler incelendiğinde, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine en çok çeviri edincine yönelik eğitimi veren vakıf üniversitesitelerinden birinin -toplam 45 saat ile- Başkent Üniversitesi olduğu söylenebilir.

İncelemede yer alan İngilizce Öğretmenliği Bölümleri incelendiğinde, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine en çok çeviri edincine yönelik eğitim veren vakıf üniversitesitelerinden bir diğerrinin ise -toplam 35 saat ile- Medipol Üniversitesi olduğu belirtilebilir.

Yukarıda bahsedilen bu bulgulardan hareketle, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine çeviri piyasasında, mesleki ihtiyaçları doğrultusunda, çeviri edincine yönelik kazanımlar edindirmek için gayret gösteren bir üniversite olduğu söylenebilir. Üniversite yetiştirdiği İngilizce öğretmenliği öğrencilerine toplam kırk bir saat çeviri edinci ve çeviri alt edinçlerini geliştirmeye yönelik ders sunduğu

gözlemlenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nde İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde verilen çeviri edinci eğitime yönelik dersler incelendiğinde, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine mesleki faaliyetlerini sürdürebilmeleri için, çeviri edincine yönelik kazanımlar edindirebilmek amacıyla en çok çeviri edinci dersi veren devlet üniversitelerinden biri olduğu görülebilir.

Toplam kırk bir saatlik çeviri edincine yönelik ders saati hazırlayan Orta Doğu Teknik Üniversitesi, çeviri eğitiminde, çeviri edinci kazandırılmasına yönelik çalışmalarda örnekleme yer alan Hakkari Üniversitesi'nin toplam çeviri dersi ders saatini aşmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'nde İngilizce Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda verilen çeviri edinci eğitime yönelik dersler incelendiğinde, Sakarya Üniversitesi, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine çeviri piyasasında, mesleki ihtiyaçları doğrultusunda, çeviri edincine yönelik kazanımlar edindirmek için en çok gayret gösteren bir diğer devlet üniversitesi olmuştur.

Toplam kırk bir saatlik çeviri edincine yönelik ders saati hazırlayan Sakarya Üniversitesi, çeviri eğitiminde, çeviri edinci kazandırılmasına yönelik çalışmalarda örnekleme yer alan Hakkari Üniversitesi'nin toplam çeviri dersi ders saatini aştığı görülebilir.

Çalışmanın evrenini içeren İngilizce öğretmenliği bölümlerinin müfredatları incelendiğinde, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine en az çeviri edincine yönelik eğitimi veren devlet üniversitelerinden birinin -toplam 19 saat ile- Hakkari Üniversitesi olduğu söylenebilir.

Çalışmanın örnekleme üzerindeki üniversiteler incelendiğinde, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine en çok çeviri edincine yönelik eğitimi veren vakıf üniversitelerinden birinin -toplam 25 saat ile- Maltepe Üniversitesi olduğu anlaşılabılır.

Tam tersi bir açıdan örneklem üzerindeki üniversiteler incelendiğinde, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine en çok çeviri edincine yönelik eğitimi veren vakıf üniversitelerinden birinin -toplam 45 saat ile- Başkent Üniversitesi olduğu gözlenebilir.

Buradan hareketle, Hakkari Üniversitesi, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine çeviri piyasasında, mesleki ihtiyaçları doğrultusunda, çeviri edincine yönelik kazanımlar edindirmek için özen gösteren bir üniversite olduğu söylenebilir.

Hakkari Üniversitesi yetiştirdiği İngilizce öğretmenliği öğrencilerine toplam on dokuz saat çeviri edinci ve çeviri alt edinçlerini geliştirmeye yönelik ders sunmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nde İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde verilen çeviri edinci eğitime yönelik dersler incelendiğinde, Hakkari Üniversitesinin –bu çalışmanın örneklemini içerisinde- yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine mesleki faaliyetlerini sürdürebilmeleri için, çeviri edincine yönelik kazanımlar edindirebilmek amacıyla en az çeviri edinci dersi veren devlet üniversitelerinden biri olduğunu gözlemlemek mümkündür.

Vakıf Üniversiteleri açısından bakıldığında, Maltepe Üniversitesi, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine (İngilizce öğretmenlerinin mesleklerini icra ederken karşılaşılabilecekleri çeviri ihtiyaçları hususunda), çeviri eğitimi ve çeviri alt edinçlerine yönelik kazanımlar edindirmek için özen gösteren bir üniversite olduğu söylenebilir.

Maltepe Üniversitesi, yetiştirdiği İngilizce öğretmenliği öğrencilerine toplam yirmi beş saat çeviri edinci ve çeviri alt edinçlerini geliştirmeye yönelik ders hazırlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nde İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde verilen çeviri edinci eğitime yönelik dersler incelendiğinde, Maltepe Üniversitesinin (bu çalışmanın örneklemini içerisinde), yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine mesleki faaliyetlerini sürdürebilmeleri için çeviri edincine yönelik kazanımlar edindirebilmek amacıyla en az çeviri edinci dersi veren vakıf üniversitelerinden biri olduğunu tablo 41'de görmek mümkündür.

Yapılan bu incelemeler açıkça ortaya koymaktadır ki; devlet üniversiteleri kendi içerisinde yetiştirdikleri İngilizce öğretmenlerine çeviri edinçleri kazandırabilmek konusunda uygulama farklılıklarına sahiptir.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümleri, yetiştirdiği dünya dili öğretmenlerine çok fazla çeviri edincine yönelik ders saati hazırlayarak; onlara çeviri esnasında karşılaşılabilecekleri dil yapısı farklılıklarıyla ilgili kolaylık sağlamak amacıyla edinç kazandırmaya çalıştıkları Tablo 41'deki bulgular eşliğinde gözlemlenmiştir.

Çeviri edinci ve çeviri alt edinçlerine yönelik ders saati yoğunlukları yerine Tablo 41'e bir de çeviri alt edinçleri açısından bakıldığında Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümleri, mezun etmeye çalıştıkları geleceğin öğretmenlerine çok fazla çeviri alt edincine yönelik ders saati hazırlamışlardır.

Çok fazla çeviri alt edincine yönelik ders saati hazırlayan Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nin; çeviri edinci ve çeviri alt edinçlerini geliştirmeye yönelik hazırladıkları derslerin daha çok Dil edincini kapsadığı Tablo 41'deki bulgular eşliğinde söylenebilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti'nde İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinde verilen çeviri edinci eğitime yönelik dersler göz önüne alındığında, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinin dil edincinin yanında kültür edincinin geleceğin öğretmenlerine kazandırılmasında önem verilen ikinci edinç olduğu Tablo 41'de gözlenmektedir.

Kültür Edinci açısından incelendiğinde, Türkiye Cumhuriyeti'nde İngilizce Öğretmenliği yetiştirirken en çok çeviri edinci eğitime yönelik dersler hazırlamış olan Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinin Kültürel unsurları İngilizce Öğretmenlerine aktarabilmek için birçok ders hazırladığı gözlenmiştir.

Kültürel edinç kazandırabilmek amacıyla Orta Doğu Teknik Üniversitesinin İngilizce Öğretmenliği bölümü öğrencilerine, kültürel edinç içeren on farklı ders hazırladığı -Tablo 41'de verilen bulgulara- gözlemlenmiştir.

İngilizce öğretmeni yetiştirirken, yetiştirdiği öğretmenlere Kültürel edinç kazandırabilmek amacıyla Sakarya Üniversitesinin İngilizce Öğretmenliği bölümü öğrencilerine, kültürel edinç içeren dokuz farklı ders hazırladığı -Tablo 41'de verilen bulgulara- gözlemlenmiştir.

Bulgulardan hareketle Türkiye Cumhuriyeti'nde İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinde verilen çeviri edinci eğitime yönelik dersler göz önüne alındığında, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nin dil edincinin yanında İngilizce öğretmenlerine kültür edinci de kazandırmaya çalıştıkları yorumuna ulaşılabilir.

Araçsal edinç açısından incelendiğinde Türkiye Cumhuriyeti'nde İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde verilen çeviri edinci eğitime yönelik dersler göz önüne alındığında, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Hakkari Üniversitesi bir dünya dilinin öğretmenini

yetiştirirken bu öğretmenlere verdiği çeviri eğitiminde araçsal edincilere yer vermediği bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo 41'deki veriler incelendiğinde Türkiye Cumhuriyeti'nde, araştırma örnekleminde yer alan, gerek vakıf üniversitelerinde bulunan İngilizce Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Müfredatı'nda, gerekse devlet üniversitelerinde bulunan İngilizce Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Müfredatı'nda araçsal edinç içeren çeviri edinci derslerine rastlanılmamıştır.

Hem vakıf üniversiteleri bünyesinde bulunan İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nin hem de devlet üniversitelerinde bulunan İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nin, araçsal edinç derslerine yer vermemesinin İngilizce öğretmenlerinin mesleki faaliyetleri esnasında kullanmaları gereken çeviri teknolojileri konusunda yaşadıkları sorunlara çözüm aramakta zorlanabilecekleri yorumuna ulaşılabilir.

Bu bölümde, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Medipol Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Hakkari Üniversitesi bünyesinde yer alan İngilizce öğretmenliği bölümlerindeki çeviri edincine yönelik dersler ele alınmıştır. Ele alınan bu dersler, çeviri alt edincileri açısından analiz edilmiştir. Bu üniversiteler İngilizce öğretmeni yetiştirirken her ne kadar çeviri eğitime önem verdiğini gösterip müfredatlarına çeviri eğitimi dersleri koysalar da, çeviri eğitimi ele alış farklılıkları olduğu yukarıdaki bölümde açıkça gözlemlenebilmektedir. Ortaya konulan bu veriler konusunda ulaşılan sonuçlar bir sonraki bölümde detaylı anlatılmaya çalışılacaktır.

SONUÇ

Bu bölümde öncelikle araştırma sorularına yanıtlar aranmış, daha sonra ise eğitim, kuram ve uygulama açısından çeşitli öneriler sunulmuştur. Çalışmanın başında belirtilen araştırma sorularına şu şekilde cevaplar bulunmaya çalışılmıştır.

Araştırma sorusu 1

Türkiye üzerinde küreselleşmenin etkisi, küreselleşmenin İngilizce öğretmenlerinin çeviri eğitimi ihtiyacı üzerindeki etkisi ne olmuştur?

Günümüzde ülkemizde bulunan İngilizce Öğretmenlerinin, küreselleşmenin etkisiyle artan çağdaş çeviri teknolojilerini kullanma ihtiyacı, uluslararası eğitim projeleri hareketlilikleri, çevrimiçi çeviri programlarını kullanma ihtiyacı İngilizce öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda verilen çeviri derslerinin öğrenme hedeflerinde yer alan çeviri edinçlerinin arttırılması ve yenilenmesi ihtiyacı doğurmuştur. Bu müfredat güncellemesinin nedeniyse "çevirinin sadece dil edinciyle yürütülen bir faaliyet değil farklı edinçlerin bir araya gelmesiyle oluşacak bir etkinlik olmasıdır" (Çoban, 2013). Kıvılcım (2013)'a göre, küreselleşme sürekli değişen dünyada üretilen ürünlere ve hizmetlere diğer toplumların da ihtiyacı olduğunda açığa çıkan etkileşimden ibarettir. Bu küreselleşmenin doğurduğu etkileşim sonucunda çeviriye ve çeviri faaliyetlerini yürütülecek kişiye olan ihtiyac günden güne artmıştır.

Eğitim ortamına küreselleşmenin girdiği alanlardan biri: eğitim teknolojileri olmuştur. Çağdaş teknolojik aletlerin sınıf içerisinde kullanılması, bu aletlerin kullanım dilini hızlıca alımlayabilen ve çevirebilen İngilizce öğretmenlerine ihtiyaç oluşturmuştur. Öğretmenin çeviride otomatikleşebilmesi; ders saatini etkin kullanabilmesi açısından günümüzde sınıf içerisinde önemli bir eğitim hedefi haline gelmesini sağlamıştır. Küreselleşme ile ortaya çıkan eğitim teknolojileri çeviri ihtiyacını sınıfların içerisine de sokmuş; İngilizce öğretmenlerinin çeviri edinçlerini ve çeviri alt edinçlerini geliştirmelerini gerekli hale getirmiştir.

Bölüm 2.1. içerisindeki tablolar incelendiğinde Türkiye'nin ithalat ve ihracatında ilk sıraları Avrupa Birliği Ülkeleri oluşturmaktadır. Atabey (2011)'e göre bir ülkedeki insanların yaptığı ithalat ve ihracat; alım satım yapılan ülkelerin kendi arasında kültürleşmesine de katkıda bulunmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin de kültürel

alışverişin etkisiyle, en çok Avrupa Birliği ülkeleriyle ticari hacmi bulunmaktadır. Bu faaliyetleri yönetebilmek için bu ülkenin dilinde çeviri faaliyetlerine yöneleceğini söylemek mümkündür. Küreselleşmenin getirdiği Avrupa Birliği ülkeleriyle artan ticari hacim, sınıflarada İngilizce eğitime verilen önemi de arttıracaktır. Öğrencilerine çeviri becerileri kazandırmaya çalışan İngilizce öğretmenlerinin aldığı çeviri eğitiminin, güncellenmesi gerekliliğini ortaya çıkaracaktır.

Araştırma Sorusu 2

Türkiye’de İngilizce öğretmenlerine verilen lisans eğitimindeki, çeviri derslerinde hangi edinçler yer almaktadır?

Türkiye Cumhuriyeti’nde İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı altında devlet ve vakıf üniversiteleri bulunmaktadır. Araştırmanın evreninde başarılı, orta başarılı ve düşük başarılı devlet ve vakıf üniversiteleri bulunmaktadır.

İlk yapılan müfredat analizinde başarılı sıralamasında üst sıralarda olan devlet ve vakıf üniversitelerinin çeviri derslerine bakış açısıyla, düşük başarı düzeyindeki üniversitelerin çeviri derslerine bakış açısı arasında bariz uygulama farklılıkları olduğu göze çarpmıştır. Bu uygulama farklılıklarının en önemlisi İngilizce öğretmenlerine kazandırılmaya çalışılan çeviri alt edinçleri konusu olmuştur. Bölüm 4.2.’de görüleceği gibi ODTÜ gibi başarı düzeyi yüksek üniversiteler öğrencilere sadece metinler arası aktarım edinci kazandırmakla yetinmemiştir. Tüm bu bahsedilen edinçlere ek olarak: bu üniversite yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine alan edinci ve kültür edinci katmayı hedefleyen dersler de sunmaya çalışmıştır. Kültür edinci konusunda İngiliz Edebiyatı 1, İngiliz Edebiyatı 2, gibi zorunlu derslerin yanında; öğrencilerine seçmeli ders olarak Roman Analizi, Hikaye Yazımı gibi dersler sunmuştur. Bu seçmeli derslerin sayesinde öğrencilerine konu alan edinci konusunda yeterli gelişim sağlamayı hedeflemiştir. Düşük başarılı ve orta başarılı üniversitelerde verilen bu derslerde dil yapısı bilgisinin arttırılmasıyla İngilizce öğretmenlerinin çeviride başarıya ulaşacağı düşünülmüştür. Kaynak dilde ve erek dilde yapısal dil çözümlemeleriyle çeviri dersleri oluşturan bu üniversiteler, çevirmen alt edinçlerini müfredat içeriğine koymayarak entelektüel olarak da öğretmenlerin çeviri becerilerini geliştirmeyi göz ardı etmişlerdir. Bunun aksine birçok alt edinç türleriyle bu derslerde İngilizce öğretmenlerine çeviride konu edinci kazandırılıp kazandırılmadığı küreselleşen dünyada önem kazanmıştır. Günümüzde bazı vakıf

üniversiteleri çeviri derslerinin yanında öğretmenlerine kültür edinci de kazandırmaya yönelik birçok seçmeli ders eklemesi yapmaktadır. Yapılan bu seçmeli ders programlarındaki kültürel ve sanatsal çalışmaların öğretmenlerin edinç gelişimine etkileri küreselleşen dünyada büyük önem teşkil etmektedir.

Araştırma Sorusu 3

Türkiye’de İngilizce öğretmenlerine verilen lisans eğitimindeki, çeviri derslerinde kazandırılan çeviri edinçleri, beklentileri ne derece karşılamaktadır?

Lisans düzeyindeki İngilizce Öğretmenliği Bölümleri’nin genellikle yedinci yarıyılında alan bilgisine yönelik “çeviri” adı altında dersler verildiği görülmektedir. Çeviri derslerinin içerikleri incelendiğinde ise, çeviri derslerinin iki farklı dil çifti arasında bağlam ve kültüre bağlı kalarak metinler arası çeviri becerisinin geliştirilmeye çalışıldığı bulgusuna rastlanmıştır

Bunların haricinde şu önemli bulgulara ulaşılmıştır:

- Başarı sıralamasına göre yüksek, orta ve düşük kategorideki devlet ve vakıf üniversitelerinin İngilizce öğretmenliği bölüm müfredatları incelendiğinde güncel çeviri edinçlerine yönelik derslerin bulunduğu rastlanmıştır.
- Üç devlet ve üç vakıf üniversitesindeki veriler incelendiğinde güncel çeviri edinçlerinin yoğun olarak dil edinci ve kültür edinci çatısı altında yoğunlaştığı görülmektedir.
- Lisans düzeyindeki İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinin genellikle yedinci yarıyılında alan bilgisine yönelik “çeviri” adı altında dersler verildiği görülmektedir. Çeviri derslerinin içerikleri incelendiğinde ise çeviri derslerinin iki farklı dil çifti arasında bağlam ve kültüre bağlı kalarak metinler arası çeviri becerisinin geliştirilmeye çalışıldığı bulgusuna rastlanmıştır.
- “Çeviri”, “Translation” ya da “Turkish English Translation” başlıkları altında verilen çeviri derslerinin içeriklerinin, çeviri kuramları ya da çeviri teknolojileri bakımından öğrencilere çeviri edinci kazandırmak konusunda yüzeysel kaldığı görülmüştür.
- Yüksek, orta ve düşük başarı sıralamasına sahip devlet üniversiteleri ve vakıf üniversitelerinin İngilizce Öğretmenliği Bölümleri’nde dil edinci en çok ağırlık verilen çeviri edinci olurken; alan bilgisi, araçsal edinç ve dünya bilgisi edinçleri daha az ağırlık verilen edinçler olmuştur.

- Orta başarı sıralamasına sahip devlet ve vakıf üniversitelerinin: İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde de yine ağırlıklı olarak dil edinci ve kültür edinci kazandırılması hedeflenmiştir. Yüksek ve orta başarı sıralamasına sahip üniversitelerin dil edinci bakımından birbirlerine eşit miktarda ders sayısına ve ders içeriklerine sahip oldukları gözlemlenmiştir.
- Düşük başarı sıralamasına sahip devlet ve vakıf üniversitelerinin İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde ise güncel çeviri edinçlerine yönelik dersler incelendiğinde; dil edinci ve kültür edincinin ön plana çıktığı ancak ders saati bakımından yüksek ve orta başarı sıralamasına sahip üniversitelerden daha az ders saati sundukları görülmektedir.
- Lisans derecesindeki İngilizce Öğretmenliği Bölümleri çeviri edinçleri bakımından incelendiğinde, yüksek başarı sıralamasına sahip üniversiteler orta ve düşük başarı sıralamasına sahip üniversitelerden daha fazla ders saatine sahiptir. Çeviri edinçleri kazanımı bakımından öğrencilerine daha zengin içerikler sunduğu söylenebilir.
- Devlet ve vakıf üniversitelerinin İngilizce öğretmenliği bölümlerinin çeviri edinçleri bakımından incelemesinde öğrencilerin çeviri edinçleri kazanımına yönelik araçsal edinç bakımından herhangi bir yazılım ya da teknolojik araç ile eğitim verilmediği gözlemlenmiştir.

Özet bulgulara erişmek için 3. Bölümde yer alan Tablo 41 incelendiğinde, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine en çok çeviri edincine yönelik eğitimi veren devlet üniversitelerinden birinin: -toplam 41 saat ile- Orta Doğu Teknik Üniversitesi olduğu gözlemlenmektedir.

Araştırma içerisinde yer alan örnekleminin kapsadığı üniversiteler incelendiğinde, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine en çok çeviri edincine yönelik eğitimi veren devlet üniversitelerinden bir diğerinin ise; -toplam 41 saat ile- Sakarya Üniversitesi olduğu söylenebilir.

Net bir çeviri eğitimine bakış açısı ortaya koyabilmek için üniversitelerin verniş olduğu çeviri eğitimi yoğunluğunu anlatan Tablo 41 incelendiğinde, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine en çok çeviri edincine yönelik eğitimi veren vakıf üniversitelerinden birinin -toplam 45 saat ile- Başkent Üniversitesi olduğu söylenebilir.

İncelemede yer alan İngilizce Öğretmenliği Bölümleri incelendiğinde, yetiştirdiği İngilizce öğretmenlerine en çok çeviri edincine yönelik eğitim veren vakıf üniversitelerinden bir diğerrinin ise -toplam 35 saat ile- Medipol Üniversitesi olduğu belirtilebilir.

Tüm bu sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda, şuan Türkiye Cumhuriyeti Üniversitelerinde İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde verilmekte olan çeviri derslerinin yedinci yarıylda başladığı açıkca görölmektedir. Bu durum İngilizce öğretmenlerinin çeviri edinci kazanarak PACTE(2003)'ün belirttiğı çevirmenlerin uzmanlık bilgisine İngilizce Öğretmenlerinin de ulaşmasını engellemektedir. İngilizce Öğretmenlerine verilebilecek hizmetiçi eğitim uygulamaları sayesinde Öğretmenlerin alan ve konu edinci geliştirilerek PACTE(2003)'ün belirttiğı çeviride uzmanlık bilgisine öğretmenlerin de ulaşması sağlanabilir.

Türkiye Cumhuriyeti'nde İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinde, öğrenme hedeflerinde güncellemeye gidilerek yeni edinç alanlarının da müfredatlara eklenmesi gerektiğı bir gerçektir. Yazıcı(2007)'nin çalışmasında belirttiğı gibi küreselleşen dünyada pazarlama etkinliklerinin de artması, özellikle ek iş olarak çevirmenlik yapan İngilizce öğretmenleri için büyük bir fırsat sunmakta, çevirmen ihtiyacını arttırmaktadır.

ODTÜ öğrencilerine seçmeli ders alanlarında birçok kültürel ve alan bilgisini sunmuş bu konuda öğrencilerine alan bilgisi sağlamaya çalışmıştır. Bu durumun tüm devlet üniversitelerine yayılması, İngilizce öğretmenlerinin kültür edincinin arttırılmaya çalışılması, Pöchhacker(2000)'in belirttiğı çevirmenlerin alan edincinin artmasında büyük kolaylık sağlayacaktır. İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinde de alan edinci derslerinin arttırılmasıyla öğretmenlerin birçok çeviri konu alanında iş kabul etmelerini sağlayabilecektir. Kutz(2002)'nin belirttiğı çevirmende alımlama sürecinin onsaniyeden dört saniyeye kadar düşürölebilmesi, çevirmenlerin konu alan edincinin arttırılmasıyla mümkündür. Kültür edincini destekleyen bu tip derslerin müfredatlara eklenmesi öğretmenlerin konu alan edincini arttıracaktır.

PACTE(2003) araştırmacıların belirtmiş olduğu çeviride uzmanlık bilgisinin edinilebilmesi için, çeviride deneyim çok önemlidir. Birçok devlet üniversitesinde, çeviri derslerinin yedinci yarıylda başlaması İngilizce Öğretmenlerinin PACTE(2003)'ün belirttiğı çeviride uzmanlık fikirlerine ulaşmasını zorlaşacaktır. Çeviri derslerinin daha

erken dönemlerde başlatılması gerekmektedir. Bu değişim İngilizce Öğretmenlerinin çeviri becerilerini ve çeviri tekniklerini geliştirmelerine katkı sağlayacaktır. Çeviri edincine sahip olabilen İngilizce eğitimcileri bir çeviri programında çeviri faaliyetiyle karşılaşan öğrencilerinin bu faaliyetleri nasıl yürüteceklerini fark edebilme şansını ve öğrencilerin bu yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olabilme fırsatını yaklayabileceklerdir.

Günümüzde İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde çeviri dersleri verilmektedir ancak bu derslerin sadece dil edinci kazandırmak üzerine mi olduğu yoksa çevirinin diğer alt edincilerini kazandırmayı mı amaçladığı, bir önceki bölümde tablolarda açıkça gözlemlenebilmektedir. Buradan açıkça anlaşılmaktadır ki dil yapısı bilgisinin arttırılmasıyla İngilizce öğretmenlerinin çeviride başarıya ulaşacağı öngörülmüştür. Bunun aksine birçok alt edinc türleriyle bu derslerde İngilizce öğretmenlerine çeviride konu edinci kazandırılıp kazandırılmadığı küreselleşen dünyada önem kazanmıştır. Günümüzde bazı vakıf üniversiteleri çeviri derslerinin yanında öğretmenlerine kültür edinci kazandırmaya yönelik birçok seçmeli ders eklemesi yapmaktadır. Yapılan bu seçmeli ders programlarındaki kültürel ve sanatsal çalışmaların öğretmenlerin edinc gelişimine etkileri önemlidir.

Dördüncü bölümdeki tablolar incelendiğinde görülmektedir ki, çeviri edinci konusunda eksiklikleri olan İngilizce öğretmenlerinin bu alanda yapılacak hizmetiçi eğitimlere ihtiyacı bulunmaktadır. Yapılacak olan bu hizmetiçi eğitimler sayesinde İngilizce öğretmenlerine sadece dil edinci başlığı altında verilen çeviri derslerine ek olarak, kültür ve alan edinci içeren eğitimler verilebilir. Bu sayede öğretmenler birçok konu, alan üzerinde alımlama yeteneklerini geliştireceklerdir. Bu gelişen yetenekleri sayesinde öğretmenler, Kutz(2002)'nin belirttiği gibi, çevirmen olarak her şeyi duymasalar da bir sonraki çevirecekleri cümle hakkında çıkarımda bulunabilirler.

Yapılan incelemelerde üniversitelerde, İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde birçok edebiyat, roman, hikaye gibi derslerin olup olmadığı ortaya konulmuştur. Bu dersleri alan öğretmenlerin kültür edinci adı altında, edebiyat alt edincini kazanmalarının, çeviri faaliyetlerini kolaylaştırması beklenmiştir. Konu alan edincini geliştirmeye yönelik konulmuş bu Edebiyat içerikli derslerde, metinleri anlık çevirebilen bir İngilizce öğretmenin, sınıf içerisine erek kültürden edebi öğeleri getirebilmesi beklenmektedir.

Konu alan edincinin gelişmesi sayesinde edebi metinleri anlık çevirebilme yetisine sahip bir İngilizce öğretmeninin yeni nesillere farklı boyutlarda düşünme becerisi kazandırabileceği öngörülmektedir.

Çeviri alt edinçlerini kazanan bir İngilizce öğretmenin Kutz(2002)'ye göre çeviriyi alımlama süresinin azalacağı kabul edilen gerçektir. Buradan hareketle İngilizce öğretmenlerinin lisans eğitimi boyunca aldıkları çeviri derslerinde, çeviri edinçleri ve çevirmen alt edinçleri geliştirilirse çeviri faaliyetlerinde daha başarılı olabilecekleri öngörülmektedir. Çeviri faaliyetlerinde daha başarılı olan bir İngilizce öğretmenin sınıf içerisinde yabancı dilde hazırlanmış eğitim programlarını kullanması kolaylaşacaktır. Gelişen çeviri edinçleriyle çeviri teknolojilerini sınıfta çok hızlı kullanabilen bir öğretmenin; öğrencilerin erek dilde iletişim faaliyetlerini geliştirebilmek için birçok yabancı öğretim teknolojilerini de kullanabilmesi eğitime uluslararası bir boyut kazandırabilecektir.

Yazıcı(20007)'ye göre, çeviri teknolojilerinin kullanımı küreselleşen dünyamızda kaçınılmaz bir hal almıştır. Çeviri teknolojilerinin aynı sebeple sınıf ortamında da büyük önem teşkil ettiği bilinen bir gerçektir. Lisans eğitiminde çeviri teknolojileri edinci kazanan bir öğretmenin, öğrencilerinin yabancı dil öğrenme süresini hızlandırabileceği ön görülmektedir. Kullandığı eğitim teknolojilerinin metinlerini çevirme süresi kısalan bir öğretmen birçok farklı dilde hazırlanmış eğitim teknolojisini sınıflarada hızlıca kullanma fırsatı yakalayacaktır.

Bu çalışma sayesinde İngilizce öğretmenlerinin hangi çeviri alt edinçlerinin devlet ve vakıf üniversitelerinde geliştirildiği üzerinde durulmuş, Pöchhacker(2000)'in de söylediği gibi alan edinci geliştirilen bir öğretmenin akatarım edincinin de gelişeceği ortaya konulmuştur. Aktarım edinci lisans düzeyinde aldığı çeviri derslerinde geliştirilen bir öğretmenin uluslararası projeleri okul içerisinde yönetirken metni alımlama sürecinin Kutz(2002)'nin belirttiği gibi dört saniye ile on saniye arasında değişmesi mümkün olabilir. Yukarıda incelenen ders içeriklerinde çeviri derslerinin ortalama olarak İngilizce öğretmenlerine yedinci ders yılında verildiği gözlemlenmiştir. Yedinci yarıyıl başlanan çeviri eğitimi süreci: bir İngilizce öğretmenin çeviride otomatikleşme becerisi kazanabilmesi için öğretmenlere yeterli zaman tanımamaktadır.

Bir İngilizce öğretmeni, lisans eğitimi boyunca çeviri becerilerini geliştirirken sözlü çeviri becerilerine yönelik dersler alabilirse alımlama süresi azalacaktır. Alımlama süresi düşen bir İngilizce öğretmenin sınıf içerisinde çeviri teknolojilerini kullanırken hızlanabileceği bu sayede ders kazanımlarını öğrencilerine daha hızlı verebileceği göz önüne alınmıştır. Albl-Mikasa(2012)'ye göre alımlama süresi azalan bir çevirmenin çeviride otomatikleşme süreci de başlamış olur. Tıpkı çevirmenlerde olduğu gibi eğitim programlarını kullanırken çeviride otomatikleşme İngilizce öğretmenlerinde de deneyimle sağlanabilmektedir. Bunu tam anlamıyla gerçekleştirebilmek için öğretmenlere yedinci ders döneminde başlayan çeviri dersleri yerine, ilk senesindeki öğrenim yılından itibaren çeviri edinci dersleri verilmelidir.

Bir İngilizce öğretmeni lisans eğitiminde çeviride uzmanlaşabilme eğitimi alabilirse çeviride otomatikleşme süreci de yıllar içerisinde başlayacaktır. Erken dönemlerde, çeviri edincine ulaştırılan öğretmenler Pöchhacker(2000)'in söylediği gibi çeviride toplumsal etik konuları üzerine yoğunlaşabilecek, bu sayede sınıf içerisinde çeviri teknolojileri kullanırken karşılaştıkları çeviri sorunlarını çözebileceklerdir.

Bu çalışmada yapılan müfredat analiziyle birlikte, Türkiye Cumhuriyeti'nde İngiliz Dili Eğitimi Ana Bilim Dalında verilen çeviri derslerinin içeriği incelenerek hangi sözlü çeviri edinçlerinin bu müfredatlarda yer aldığı incelenmiştir. İncelenen bu müfredatlardaki sözlü çeviri becerisi eğitiminin Albl-Mikasa(2012)'nin belirttiği gibi, süreç ötesinde yer alan çevirmen edinçlerinin ve çeviride otomatikleşmeyi sağlayan derslerin ne kadarının lisans eğitimi boyunca İngilizce öğretmenlerine verilip verilmediği belirlenen örneklemle birlikte ortaya konulmaya çalışılmıştır.

İncelenen bu müfredat analizi ile birlikte İngilizce öğretmenliği bölümlerinde yer alan sadece çeviri dersleri değil aynı zamanda kültür edinci, dil edinci sağlayan dersler de inceleme kapsamına alınarak Pöchhacker(2000)'in çevirmenler için bahsetmiş olduğu alan edincinin İngilizce öğretmenlerine ne kadar kazandırılmaya çalışıldığı gözler önüne serilmiştir. Birçok devlet ve vakıf üniversitesinde araçsal edinç açısından ders verilmediği görülmüştür. Bu durumun öğretmenlerin sınıf içerisinde hızlı çeviri yapabilecekleri çevrimiçi çeviri programlarının kullanımı konusunda: öğretmenlere zorluk çıkarabilir ve ders esnasında öğretmene zaman kaybettirebilir. Bahsi geçen bu eksik edinç konusunda Milli Eğitim Müdürlükleri, öğretmenlere çevrimiçi eğitimler hazırlayarak çevrimiçi çeviri

programlarının neler olduğu bu programların kullanımının kolaylaştırılması için yapılması gerekenler gibi hususlarda İngilizce öğretmenlerine araçsal edinçler kazandırabilir.

Çalışma evreninde yer alan örneklem doğrultusunda devlet ve vakıf üniversitelerinin İngilizce öğretmenliği bölümlerinin çeviri edinçleri bakımından incelemesinde öğrencilerin çeviri edinçleri kazanımına yönelik araçsal edinç bakımından herhangi bir yazılım ya da teknolojik araç ile eğitim verilmediği gözlemlenmiştir

Türkiye Cumhuriyeti'nde İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde verilen çeviri edinci eğitime yönelik dersler göz önüne alınarak inceleme bu çalışmada tablo 41'de yer almıştır. Hem vakıf üniversiteleri bünyesinde bulunan İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nin; hem de devlet üniversitelerinde bulunan İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nin, araçsal edinç derslerine yer vermedikleri gözlemlenebilir. İngilizce öğretmenlerinin mesleki faaliyetleri esnasında kullanmaları gereken çeviri teknolojileri konusunda yaşadıkları sorunlara çözüm aramakta zorlanabilmeleri ihtimalini ortaya çıkarır.

İngilizce öğretmenlerine lisans eğitimi boyunca sağlanacak olan araçsal edinç içerikli dersler, özellikle andaş çeviri yapması gereken İngilizce öğretmenlerine büyük kolaylık sağlayabilir. Büyük bir çeviri teknolojisi bilgisi gerektiren çeviri kabinlerinin kullanımı, andaş çeviriler için çok önemlidir. Araçsal edinç bilgisine sahip öğretmenler bu çeviri teknolojilerini çok rahat kullanabilecek, diğer çevirmenlerle uyumlu bir takım çalışması ortaya koyabileceklerdir

Araçsal edinç bilgisini arttırabilmek için İngilizce öğretmenlerine hizmetiçi eğitimler hazırlanarak; öğrencilere sunabilecekleri çeviri teknolojileri ve online çeviri programları hakkında araçsal edinç kazandırılabilir.

Devlet ve vakıf üniversitelerinin İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nde müfredatlarda güncel çeviri edinçlerine yönelik dersler hazırlanırken büyük uygulama farklılıklarının olduğu göze çarpmaktadır. Hem vakıf üniversiteleri bünyesinde bulunan İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nin; hem de devlet üniversitelerinde bulunan İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinin, dil edinci ve kültür edincinin ön plana çıktığı ders müfredatları hazırladıkları ortaya çıkmıştır.

İngilizce Öğretmenliği Lisans Programları'nda verilen dil edinci ve kültür edinci kazandırılmaya yönelik derslerin müfredatlara eklenirken eşit oran ilkesine başvurulmalıdır. İngilizce öğretmenlerinin mesleki faaliyetlerini yürütürken sadece dil edinci ve kültür edinci ile çeviri faaliyetlerinde başarıya ulaşmasının zor olabileceği müfredat hazırlanırken göz önünde bulundurulmalıdır.

Çeviri edinçleri ve çeviri alt edinçlerinin birçoğunu İngilizce öğretmenlerine eşit oranda kazandırabilmek için dil edinci, kültürel edinç kadar, Lisans derecesindeki İngilizce Öğretmenliği Bölümleri'nin müfredatına araçsal edinç, dünya bilgisi edinci de eklenmelidir.

Çalışma boyunca: çeviri edinçlerin İngilizce öğretmenlerine yeterli oranda kazandırılmamasının eğitsel boyutu üzerine sonuca varılmaya çalışılmıştır. Bu sayede ülkemizdeki İngilizce öğretmenlerinin eğitsel becerilerine çeviri edinçlerinin bir kısmını daha eklemiş olmasının eğitsel boyutu hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışma sayesinde günümüzde ülkemizde çok fazla tartışılan İngilizce eğitime, İngilizce öğretmenlerinin aldığı çeviri eğitim açısından bakılmıştır. İngilizce eğitiminin ilerlemesinin lokomotif olan öğretmenlerin gelişen çeviri edinçlerinin öğrenciler üzerindeki olumlu etkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

KAYNAKÇA

- Ağır, H ve Yıldırım, S. (2015). BRICS Ekonomilerinin Makroekonomik Performans Karşılaştırması. KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 12(4), 40-45
- Akalın, R. (2016). Akademik Çevir açısından Çeviri Edinci Kavramı ve İçerimleri, 58-59
- Aksoy, N. B. (1998). Teknik Çeviri. Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi. 2 (15), 71-80.
- Aksoy, B. (2005). Translation Activities in the Ottoman Empire. Meta. 50 (3), 949–956.
- Ammann, M. (2008) Akademik Çeviri Eğitimine Giriş. İstanbul: Multilingual
- Atabey, A., Saraç, T.B., Develi, A. (2011). Dış Ticarete Giriş: Ders Notları. Ankara
- Avcı, N. (2007). Osmanlı- Türk Toplumunda Çeviri Tarihi Üzerine Bir İnceleme. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü e-Dergisi.(4): 153-161.
- Best W. J. & Hahn, J. V. (2017). Eğitim araştırmalarına giriş: tanımlar, araştırma problemi, öneriler ve rapor. O. Köksal (Ed.), Eğitimde araştırma yöntemleri(S. Sidekli Çev.) içinde (s. 17-47). Konya: Eğitim.
- Çoban, F. (2013) Çeviri Edinci: Yazılı ve sözlü çevirmenin sahip olması gereken yeteneklerin genel çeviri kuramları ışığında incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Demircioğlu, C. (2016). Çeviribilimde Tarih ve Tarih Yazımı. Doğu-Batı Ekseninde Bir Karşılaştırma. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Eruz, S. (2010). Çokkültürlülük ve Çeviri: Osmanlı Devleti'nde Çeviri Etkinliği ve Çevirmenler. İstanbul: Multilingual
- Eser, O (2014). Çeviri Eğitiminde Edinç Kavramının Değerlendirilmesi – *Türkiye Örneği*. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 7,33,136-156
- Eser, O (2015). Çeviribilimde Edinç Araştırmaları. İstanbul, Anı Yayıncılık
- Kıvılcım, F.(2013). Küreselleşme Kavramı ve Küreselleşme Sürecinin Değerlendirilmesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 5(1).
- Köktürk Ş., Türkmen G.(2020).Çevirmen Edinci ve Bileşenleri Önerisi, International Journal of LanguagesEducation. 8.1, 188-197.
- Kutz, W. (2010). Dolmetschkompetenz: Was muss Der Dometscher, European University Press, Berlin s. 193

- Küçükaya, S., Taşçı T., Doruk E., Çelebi N.(2018).İngilizceden Türkçeye nöral makine çevirisinin başarımlarını değerlendirmesi.Uluslararası 4. Sosyal Bilimler Sempozyumu (Asos Congress).
- Malmkjær, K.(2009). What is Translation Competence, (14), 129- 131
- Mesleki Yeterlilik Kurumu.(2012). Ulusal Meslek Standardı, Çevirmen, Seviye 6, Referans Kodu / 12ums0274-6 Resmi Gazete Tarih-Sayı / 29/1/2013 - 28543 (Mükerrer).https://www.myk.gov.tr/images/articles/editor/2013/300113/CEVIRMEN_Seviye_6_UMS.pdf
- Neubert, A. “Competence in Language and in Translation Developing Translation Competence”, Amsterdam and Philadelphia, 2000, s. 6-14
- Okuyan, S. (2019). Küresel Koşulların Türkiye Akademik Sözlü Çeviri Eğitimine Etkisi: Müfredat Analizi Ve Sözlü Çeviri Temsilcilerinin Görüşleri Üzerine Bir İnceleme, Sakarya Üniversitesi Sosyal BilimlerEnstitüsü Doktora Tezi, Sakarya. s. 81-83.
- Pacte, (2003). “Building a translation Competence Model”, Ed. By E.Alves, Amsterdam, s. 41-60.
- Pacte, (2005). “Investigating Translation Competences”, Methodological Issues Conference Book 50(2), s. 609-6014.
- Pacte, (2008). “The First Results Of Translation Competence Experiment”, Ed. By John Kearns, Londra ve Newyork, s. 108-120.
- Pacte, (2009). “The Results Of The Validation Of The PACTE Translation Model”, Across Languages And Cultures vol.10, s. 208- 210
- Pacte, (2011).“The Results Of The Validation Of The PACTE Translation Model”, Cognitive Explorations Of translational Issues, s.33-47.
- Pacte, (2000). “Acquiring Translation Competence: Hypotheses and Methodological Problems In Research Project”, Investigating Translation, s.100-116.
- Pöhhacker, F. (2000). “Dolmetschen Konzeptuelle Grundlagen”. Stauffenburg.
- Schaffner, C. & Adab, B. (2000). “Developing Modern Translation Competence”, Amsterdam, s. Vii –xvi
- Schaffner, C. (2000).“Running Before Walking”, Ed.by Schaffner Christina and Adab Beverly, Philadelphia, Amsterdam, s.143 – 154.
- Sreelekha, S.,Bhattacharyya, P., Malathi, D. (2018). Statistical vs. Rule-Based Machine Translation: A Comparative Study on Indian Languages. Dash, S.,Das, S., Panigrahi, B. (Ed) International Conference on Intelligent Computing and Applications, Advances in Intelligent Systems and Computing, 632 içinde, s. 663-675 Springer, Singapore.

- Tutal, N.(2006). “Küreselleşme, İletişim, Kültürlerarasılık.” İstanbul: Kırmızı
- Yağcı, E. (2022). “Kuram Nedir? Çevirmen Edinci kazanabilmek için Çeviri Edinçlerinin Yeri ve Önemi Nedir?”, International Journal Of Languages Studies, Vol.10/4, s. 62-72.
- Yazıcı, M. (2005). “Çeviribilim Temel Kavram Ve Kuramları”, Multilingual, İstanbul, s. 160, ISBN 975-6008-29-6.
- Yazıcı, M. (2007). “Yazılı Çeviri Edinci”.İstanbul: Multilingual. S.160, ISBN 975-6008-29-6
- Yazıcı, M.(2012). “Why is Teaching Translation Different From Teaching Languages, Philosophical Perspectives’ in ELT Researches”, 7th International ELT Reasearch Conference, Çanakkale, s:184-190

İnternet Kaynakları:

- Başkent Üniversitesi Web Sitesi (2022). İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatı.https://ino.baskent.edu.tr/kw/menu_icerik.php?birim=703&menu_id=11 Erişim Tarihi02/10/ 2022.
- Hakkari Üniversitesi Web Sitesi (2022). İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatı.<https://www.hakkari.edu.tr/egitim/Bolumler/16/yabanci-diller-egitimi>Erişim Tarihi07/10/2022.
- Maltepe Üniversitesi Web Sitesi (2022). İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatı.<https://www.maltepe.edu.tr/egitim/tr/i%CC%87ngilizce-ogretmenligi-programi> Erişim Tarihi09/10/ 2022.
- Medipol Üniversitesi Web Sitesi (2022). İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatı.<https://www.medipol.edu.tr/ogrenci/aday-ogrenci/puanlar-kontenjanlar-ve-ucretler/lisans/egitim-fakultesi/ingilizce-ogretmenligi>Erişim Tarihi 02/10/ 2022.
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi Web Sitesi (2022). İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatı<https://program.metu.edu.tr/tr/ingilizce->Erişim Tarihi 02/10/ 2022.
- Sakarya Üniversitesi Web Sitesi (2022). İngilizce Öğretmenliği Bölümü Müfredatı.<https://ebs.sakarya.edu.tr/Birim/DersPlan/>Erişim Tarihi03/10/ 2022.

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Erdem YAĞCI	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Gazi Üniversitesi
Fakülte	Eğitim Fakültesi
Bölümü	İngilizce Öğretmenliği
Makale ve Bildiriler	
1.Yağcı, E. (2022). “Creating Natural Language Learning Atmosphere in State Schools.”,Orta Doğu Teknik Üniversitesi 14th ELT Convention. Ankara, Türkiye.	
2.Yağcı, E. (2020). “How To Be A Creative Teacher?”, Atılım Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Derneği Konferansı, Ankara, Türkiye.	
3.Yağcı, E. (2022). “Kuram Nedir? Çevirmen Edinci Kazanabilmek İçin Kuramların Yeri ve Önemi Nedir?” International Journal Of Languages’ Education On Teaching (IJLET), Volume 10 Issue 4, 10.29228/ijlet.66385	